

VREDNOTENJE USPEŠNOSTI IZVAJANJA ONPP ZASAVJE IN ONPP SAŠA

Končno poročilo

Ljubljana, 6. 6. 2025

Naročnik: Ministrstvo za kohezijo in
regionalni razvoj
Kotnikova 5
1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KOHEZIJU
IN REGIONALNI RAZVOJ**

Odgovorna oseba naročnika: dr. Aleksander Jevšek, minister

Skrbnik pogodbe: Krunoslav Karlovčec

Izdelovalec: ZaVita, svetovanje, d.o.o.
Tominškova 40
1000 Ljubljana

Nov'na razvoj, d.o.o.
Pri postaji 15b
2391 Prevalje

Odgovorni predstavnik naročnika: Matjaž Harmel, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja projekta: Matevž Premelč, univ. dipl. geog.

Namestnica vodje projekta: Julija Marošek, univ. dipl. ekon.

Ključni strokovnjaki:

Matevž Premelč, univ. dipl. geog.
Matjaž Harmel, univ. dipl. inž. gozd.
Klemen Strmšnik, univ. dipl. geog.
Sabina Cepuš, univ. dipl. ecol.
Aleksandra Krajnc, univ. dipl. geog.
Julija Marošek, univ. dipl. ekon.

Dodatni strokovnjaki:

Pija Lapajne, mag. geog.
Samo Škrjanec, univ. dipl. inž. gozd.

Projekt: Vrednotenje uspešnosti izvajanja ONPP Zasavje in ONPP SAŠA

Številka pogodbe: C1630-24M800018

Številka projekta: 414

Ključne besede: pravični prehod | ONPP | Zasavje | SAŠA | Vrednotenje

Kraj in datum: Ljubljana, 6. 6. 2025

Avtorji fotografij: Peter Vrčkovnik, Aleksander Kavčnik, Simon Rak

SEZNAM KRATIC

ARIS	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije
CPVO	celovita presoja vplivov na okolje
CPP	Center za pravični prehod
CTN	celostne teritorialne naložbe
DRR	dogovor za razvoj regij
DNSH	načelo, da se ne škoduje bistveno (do no significant harm)
DP	demonstracijski in pilotni (projekti)
EK	Evropska komisija
EKP	evropska kohezijska politika
EPDČ	ekvivalent polnega delovnega časa
EPI	ekonomsko poslovna infrastruktura
GOI	Gradbena, obrtna in instalacijska dela
IT	izvajalsko telo
HSE	Holding slovenske elektrarne
JR	javni razpis
KI	Kemijski inštitut
MGTŠ	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
MVI	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
MVZI	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
MZI	Ministrstvo za infrastrukturo
NPO	neposredna potrditev operacije
NUP	nosilci urejanja prostora
ONPP	območni načrt za pravični prehod
OSUN	opis sistema upravljanja in nadzora
OVE	obnovljivi viri energije
OU	organ upravljanja
PT	posredniško telo
PV	Premogovnik Velenje
RSR	razvojni svet regije
SAŠA	Savinjsko-šaleška regija
SPP	Sklad za pravični prehod
RA	razvojna agencija
RRA	regionalna razvojna agencija
RRI	razvoj, raziskave in inovacije
SE	sončna elektrarna
TEŠ	Termoelektrarna Šoštanj
TGP	toplogredni plini
URE	učinkovita raba energije
ZOFVI	Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja
ZRSZ	Zavod RS za zaposlovanje

KAZALO VSEBINE

1	Povzetek I Summary	4
2	Uvod	8
2.1	Namen in cilji vrednotenja	9
2.2	Metodologija	9
2.2.1	Metode dela	10
2.3	Časovni potek vrednotenja	13
2.4	Omejitve vrednotenja	13
3	Stanje izvajanja	15
3.1	Kontekst vrednotenja	16
3.2	Stanje izvajanja ukrepov	22
3.2.1	ONPP Zasavje	22
3.2.2	ONPP SAŠA	27
4	Vrednotenje izvajanja ONPP Zasavje	37
4.1	Uspešnost izvajanja ONPP Zasavje	38
4.2	Ustreznost izvajanja ONPP Zasavje	48
5	Vrednotenje izvajanja ONPP SAŠA	54
5.1	Uspešnost izvajanja ONPP SAŠA	55
5.2	Ustreznost izvajanja ONPP SAŠA	68
6	Učinkovitost sistema izvajanja	75
7	Krovne ugotovitve in priporočila	80
7.1	Uspešnost	81
7.2	Ustreznost	82
7.3	Učinkovitost	84
8	Viri	86

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Seznam izvedenih intervjujev	10
Preglednica 2: Časovni potek vrednotenja	13
Preglednica 3: Kazalniki učinka PN 10 EKP 2021-2027	19
Preglednica 4: Kazalniki rezultata PN 10 EKP 2021-2027	20
Preglednica 5: Finančni načrt in realizacija izvajanja do 21. 3. 2025	20
Preglednica 6: Stanje izvajanja ukrepov ONPP Zasavje na dan 21. 3. 2025	38
Preglednica 7: Finančni načrt in realizacija ONPP Zasavje do 21. 3. 2025	39
Preglednica 8: Doseganje kazalnikov učinka ONPP Zasavje na dan 21. 3. 2025	41
Preglednica 9: Doseganje kazalnikov rezultata ONPP Zasavje na dan 21. 3. 2025	42
Preglednica 10: Stanje izvajanja ukrepov ONPP SAŠA na dan 21. 3. 2025	55
Preglednica 11: Finančni načrt in realizacija ONPP SAŠA do 21. 3. 2025	56
Preglednica 12: Doseganje kazalnikov učinka ONPP SAŠA na dan 21. 3. 2025	59
Preglednica 13: Doseganje kazalnikov rezultata ONPP SAŠA na dan 21. 3. 2025	60

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število registriranih brezposelnih na ožjem vplivnem območju premogovne regije Zasavje v obdobju 2020-2024	50
--	----

Graf 2: Izobrazbena struktura registriranih brezposelnih na ožjem vplivnem območju premogovne regije Zasavje	51
Graf 3: Število registriranih brezposelnih na ožjem vplivnem območju premogovne regije SAŠA v obdobju 2020-2024	70
Graf 4: Izobrazbena struktura registriranih brezposelnih oseb na ožjem vplivnem območju regije SAŠA, december 2024.....	71

KAZALO SLIK

Slika 1: Intervencijska logika priprave ONPP-jev	17
Slika 2: Razporeditev sredstev po ukrepih ONPP Zasavje	17
Slika 3: Razporeditev sredstev po ukrepih ONPP SAŠA	18
Slika 4: Delež pogodbeno vezanih sredstev SPP po posameznih državah članicah EU	22
Slika 5: Shema predloga umestitve plavajoče sončne elektrarne Družmirje.....	29
Slika 6: Ključni udeleženci izvajanja pravičnega prehoda	76

1. Povzetek

Summary

Poročilo predstavlja vrednotenje uspešnosti izvajanja območnih načrtov za pravični prehod (ONPP) za regiji Zasavje in SAŠA, ki se izvajata kot del evropske kohezijske politike 2021–2027. Namen vrednotenja je ocena uspešnosti, ustreznosti in učinkovitosti izvajanja ukrepov posameznega ONPP ter priprava priporočil za izboljšanje. Vrednotenje temelji na analizi razpoložljive dokumentacije, poročil in strateških dokumentov, izvedbi 23 intervjujev s 30 ključnimi deležniki, dveh fokusnih skupinah in koordinaciji z naročnikom. Poročilo izhaja iz evalvacijskih vprašanj o ustreznosti, doseganju kazalnikov, učinkovitosti izvajanja ukrepov ter predlogu smiselnih sprememb izvajanja obeh ONPP-jev.

Sklad za pravični prehod je v Sloveniji namenjen dvema premogovnim regijama, ki ju obe zaznamuje tradicija premogovništva in proizvodnje električne energije, stanje prehoda pa se bistveno razlikuje. V Zasavju je izstop iz premoga že zaključen, medtem ko SAŠA regija v opuščanje premoga šele vstopa.

V Zasavju se izvajanje ONPP kaže v nekoliko višji realizaciji kot v SAŠA. Do 21. marca 2025 je bilo izplačanih 9,03 mio EUR (12,06 % razpoložljivih sredstev). Med ključnimi ukrepi izstopajo sončna elektrarna Prapretno, revitalizacija treh poslovnih con, enega podjetniškega inkubatorja ter centrom DUBT. Učinkovita je bila priprava in izvedba ukrepov z neposredno potrditvijo operacij, medtem ko so se zamude pojavljale pri javnih razpisih, zlasti zaradi postopkovnih zapletov in zahtevnosti usklajevanja med instituciji znotraj izvajalskega sistema.

V regiji SAŠA je napredek precej manjši. Do marca 2025 še ni bilo izplačanih sredstev, kljub višji skupni alokaciji (176,6 mio EUR). Večina ukrepov je bilo v fazi priprave, pri čemer so posamezni finančno zahtevnejši in vsebinsko pomembnejši projekti še v fazi umeščanja v prostor ali usklajevanju med institucijami, ki se izkazuje za zahtevno. Dodatno so na dinamiko izvajanja vplivali zunanji dejavniki, kot so zamude pri pripravi pravnih podlag in razveljavitev razpisov. Zamik izvajanja več ključnih ukrepov vpliva na časovnico regijskega prestrukturiranja.

Regijama sredstva SPP dajejo edinstveno priložnost za blažitev negativnih posledic zelenega prehoda in reševanje z njim povezanih socialnih, gospodarskih in okoljskih izzivov. Slednji ostajajo, tudi v kolikor se bodo uresničili vsi načrtovani ukrepi. Napredek pri izvajanju in doseganju ciljev v veliki meri zaznamuje nizka stopnja pripravljenosti projektov, ki so bili identificirani v fazi priprave obeh ONPP in okrog katerih so se oblikovali predvideni ukrepi. Delež počrpanih sredstev na ravni obeh regij je znašal le 3,62 %, kar Slovenijo uvršča med države članice z podpovprečno realizacijo v okviru SPP.

Intervjuji in fokusne skupine kažejo, da večina razpisov odgovarja prepoznanim potrebam v regijah, a pogosto prihaja do neskladij med pričakovanji deležnikov in izvedbo na ravni posredniških ali izvajalskih teles.

Pristop izvajanja obeh ONPP odlikava način programiranja evropske kohezijske politike. Ukrepi obeh premogovnih regij vključujejo 3-4 ključna področja prehoda, glede na pristojnost pa naslavljata področja šestih resornih ministrstev, kar je zahtevno zlasti za organ upravljanja. V prihodnje je potrebno v fazi priprave programov več pozornosti nameniti fokusirani delitvi namenskih sredstev na področja, kjer so projekti pripravljeni za izvedbo ter okrepiti kritično presojo izvedljivosti načrtovanih ukrepov.

The report presents an evaluation of the effectiveness of the implementation of the Territorial Just Transition Plans (TJTJs) for the Zasavje and SAŠA regions, both of which are part of the Slovenian EU cohesion policy for the 2021–2027 programming period. The objective of the evaluation is to assess the effectiveness, relevance, and efficiency of the implementation of measures under each TJTJ and to provide recommendations for improvements. The evaluation is based on an analysis of available documentation, reports and strategic documents, 23 interviews with 30 key stakeholders, two focus groups, and regular coordination with the contracting authority. The report is structured around key evaluation questions regarding the relevance of the measures, achievement of indicators, efficiency of implementation, and potential adjustments to improve the implementation of both TJTJs.

In Slovenia, the Just Transition Fund (JTF) is allocated to two coal regions with a long-lasting tradition of coal mining and electricity generation, although their transition stages differ significantly. The Zasavje region has already completed its coal phase-out, whereas the SAŠA region is just entering this transition.

In Zasavje, implementation of the TJTJ shows somewhat higher progress compared to SAŠA. By 21 March 2025, €9.03 million had been paid off to beneficiaries (12.06% of the allocated funds). Key measures include the Prapretno solar power plant, revitalisation of three business zones, one business incubator and centre DUBT. The implementation of measures through direct approval of operations has proven effective, while public calls for proposals experienced delays, primarily due to procedural bottlenecks and complex coordination within the implementation system.

In the SAŠA region, progress has been significantly slower. By March 2025, no funds had yet been paid to beneficiaries, despite a higher total allocation (€176.6 million). Most measures remained in the preparatory phase, with several financially larger and strategically important projects still in the planning or institutional coordination phase, which has proven challenging. The implementation timeline was further affected by external factors such as delays in the adoption of legal frameworks and the cancellation of calls for proposals. The postponement of key measures has had a direct impact on the timeline of regional transition.

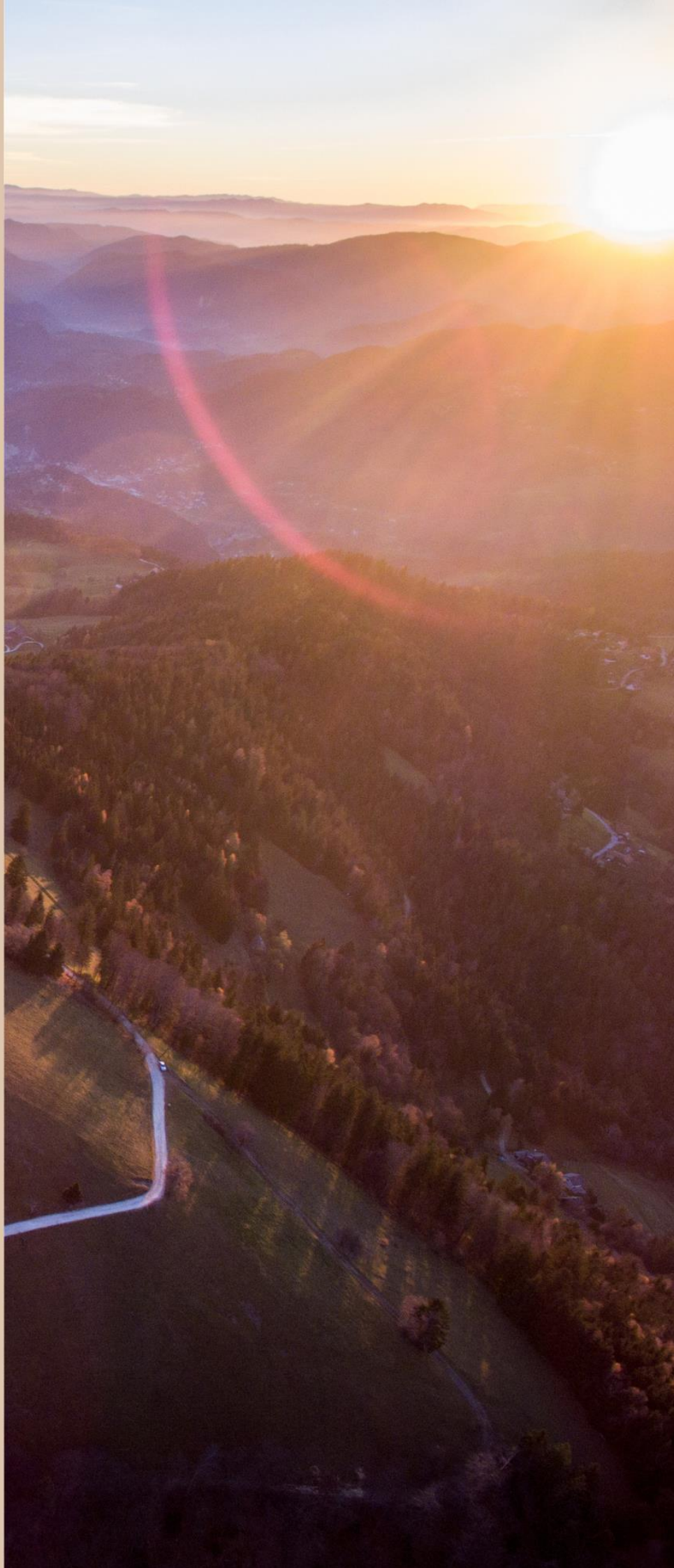
For both regions, the JTF represents a unique opportunity to mitigate negative impacts of the green transition and address the associated social, economic, and environmental challenges. Many of these challenges will remain relevant, even if all planned measures are successfully implemented. Progress in implementation and achievement of targets has been largely hindered by the low level of project readiness identified during the TJTJ design phase, around which the proposed measures were structured. The share of disbursed funds across both regions amounted to only 3.62%, placing Slovenia among the Member States with below-average absorption of JTF funds.

Interviews and focus groups indicate that most calls for proposals align with identified regional needs, yet mismatches between stakeholder expectations and the operational execution by intermediate and implementing bodies remain.

The implementation approach of both TJTJs reflects the structure of EU cohesion policy programming process. Measures in both coal regions target three to four core transition areas

and fall under the competence of six different ministries, posing a considerable coordination challenge, especially for the managing authority. In the following financial perspective, greater attention should be paid to a more focused allocation of funds towards sectors that indicate projects that are ready for implementation. Additionally, the feasibility of planned measures should be subject to more rigorous feasibility assessment.

2. Uvod

2.1 NAMEN IN CILJI VREDNOTENJA

Naročnik Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj (MKRR) je izvedlo postopek oddaje javnega naročila št. JN 28/2024 za izvedbo Vrednotenja uspešnosti izvajanja ONPP Zasavje in ONPP SAŠA.

Izvajalec vrednotenja je ZaVita d.o.o. s sponudnikom Nov'na razvoj d.o.o.

Skladno s tehničnimi specifikacijami iz javnega naročila so **namen in cilji vrednotenja naslednji**:

Cilj je ovrednotiti uspešnost izvajanja ukrepov ONPP Zasavje in ONPP SAŠA ter preveriti:

- načrtovano vrednost kazalnikov ONPP Zasavje in ONPP SAŠA ter Programa EKP 21-27 na podlagi izdanih sklepov/sklenjenih pogodb o sofinanciranju operacij
- načrtovano finančno realizacijo na podlagi izdanih sklepov/sklenjenih pogodb o sofinanciranju
- potencial za absorpcijo dodatnih sredstev (neizbrani projekti zaradi nezadostnih razpisanih sredstev v okviru odprtih javnih razpisov)

Če potrebno, **predlagati**:

- prerazporeditev sredstev med ukrepi (v okviru posameznega ONPP, med ONPP) za zagotovitev finančne realizacije o okviru sredstev NextGeneration)
- spremembe JR/programov (območnih načrtov) za učinkovitejše doseganje kazalnikov ONPP Zasavje in ONPP SAŠA.

Predmet vrednotenja je preverjanje uspešnosti izvajanja ONPP Zasavje in ONPP SAŠA v okviru Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021 – 2027, prednostne naloge 10 "Prestrukturiranje premogovnih regij", specifičnega cilja JSO8.1 "Sklad za pravični prehod".

Za izvajanje ONPP so namenjena sredstva SPP v višini **258,725 mio EUR**. Za del teh sredstev (vir NextGeneration) je skrajni rok za izplačila iz EU proračuna 31. 12. 2026. Enkratno 30 % predplačilo na podlagi STEP uredbe je bistveno zmanjšalo pritisk na izvedbo operacij do sredine leta 2026, vendar pa je potrebno kljub temu izvajanja ONPP skrbno spremljati.

Sredstva SPP se v vrednosti 9,951 mio EUR namenjajo za tehnično pomoč; za izvajanje ONPP Zasavje se namenja 74,910 mio EUR, za izvajanje ONPP SAŠA pa 173,870 mio EUR.

Uporabniki vrednotenja, rezultatov in priporočil so organ upravljanja, vsi PT-ji in izvajalska telesa vključena v izvajanje ONPP, institucije na regionalni ravni, strokovna javnost in EK. Izvedeno vrednotenje predstavlja podlago za odločevalce pri oblikovanju in izvajanju politik na predmetnem tematskem področju.

2.2 METODOLOGIJA

Vrednotenje izhaja iz ključnih evalvacijskih vprašanj, ki so navedene v tehničnih specifikacijah javnega naročila in sicer:

- Kako ocenjujete uspešnost izvajanja ONPP? Ali izvajanje ONPP upravičuje pričakovanja v primerjavi z začetkom priprave ONPP? Kaj se je v celotnem procesu od priprave ONPP do izvajanja izkazalo kot pozitivno in kaj kot negativno (tako na nivoju sodelovanja

udeležencev znotraj posameznega ONPPja, med udeleženci obeh ONPPjev – tako na ravni premogovne regije, kot v odnosu z ministrstvi (PT) in OU

- Ali razpisani JR /program odgovarjajo na prepoznane potrebe ciljnih skupin v premogovni regiji? Ali so razpisani JR/programi skladni s pričakovanji deležnikov v premogovni regiji?
- V kolikšni meri so bili/bodo doseženi cilji in kazalniki ONPP/projekta?
- Kateri so ključni dejavniki, ki vplivajo/so vplivali na (ne)doseganje ciljev in kazalnikov?
- Kaj in na kakšen način bi bilo smiselno spremeniti (pri OU, PT, razvojnih institucijah, ostalih deležnikih), da bi se povečala učinkovitost in uspešnost izvedenih projektov in doseženih rezultatov?

2.2.1 METODE DELA

Nabor metod dela je bil podrobno opredeljen in naročniku predstavljen v Začetnem poročilu vrednotenja (december, 2024). Izvedbo v nadaljevanju opisanih metod je izvajalec vrednotenja prilagodil objektivnim dejavnikom (časovna omejitev vrednotenja, prilagoditev ciljnim skupinam, stanje izvajanja ONPP ipd.). Izvajalec je naročnika sproti informiral o napredku vrednotenja in aktivnosti usklajeval na koordinacijskih sestankih z naročnikom.

ANALIZA SEKUNDARNIH VIROV PODATKOV

Sekundarne vire podatkov predstavlja dokumentacija, posredovana neposredno s strani naročnika in ključnih deležnikov pri izvajanju obeh ONPP (zlasti PT in RRA/RA) ter javno objavljenih dokumentov (javni razpisi ipd.). Analiza vključuje pregled pravnih podlag (Uredba EU o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod s pripadajočimi izvajalskimi akti), strateških dokumentov in programov (Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij, Okoljsko poročilo, Program EKP 2021-2027 v Sloveniji, ONPP premogovnih regij s prilogami) ter kvartalnih poročil o izvajanju obeh ONPP.

PRIMARNI VIRI PODATKOV

Na osnovi izvedene analize sekundarnih virov podatkov je izvajalec pristopil k pridobivanju primarnih virov podatkov. Slednje skladno s predlagano metodologijo vrednotenja predstavljajo intervjuji, ankete ter fokusne skupine.

Izvedba intervjujev

V času od pričetka izvajanja vrednotenja do predaje predmetnega poročila je izvajalec izvedel 23 intervjujev, na katerih je bilo zastopanih 30 deležnikov, ki so bile identificirani kot ključni na nacionalnem, regionalnem in lokalnem nivoju. Namen intervjujev je bila seznanitev izvajalca vrednotenja z vidiki deležnikov o pripravi in izvajanju obeh ONPP. V Preglednica 1 je predstavljen seznam izvedenih intervjujev.

Preglednica 1: Seznam izvedenih intervjujev

Datum	Deležniki
13. 1. 2025	MKRR - Organ upravljanja
20. 1. 2025	MGTŠ – Posredniško telo
20. 1. 2025	MKRR – Posredniško telo
21. 1. 2025	MVI – Posredniško telo

Datum	Deležniki
23. 1. 2025	MVZI – Posredniško telo
24. 1. 2025	MOPE – Posredniško telo
24. 1. 2025	MDDSZ – Posredniško telo
27. 1. 2025	RRA Zasavje
28. 1. 2025	RA SAŠA
28. 1. 2025	Območni razvojni svet regije SAŠA (nekateri predstavniki sveta)
31. 1. 2025	Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica, ZRSZ OS Velenje
4. 2. 2025	ZRSZ OS Trbovlje
4. 2. 2025	Občina Trbovlje, Občina Hrastnik, Občina Zagorje ob Savi (skupinski intervju)
5. 2. 2025	Mestna občina Velenje, Občina Šoštanj, Občina Šmartno ob Paki, Komunalno podjetje Velenje (skupinski intervju)
5. 2. 2025	Razvojni svet regije Zasavje
10. 2. 2025	Regionalno stičišče NVO Novus
13. 2. 2025	OOZ Hrastnik, OOO Zagorje ob Savi, OOO Trbovlje, GZS Zasavje (skupinski intervju)
13. 2. 2025	Kemijski inštitut
17. 2. 2025	ZRSZ Centralna enota in projektna pisarna
19. 2. 2025	HSE
13. 3. 2025	ARIS
13. 3. 2025	MOPE
10. 4. 2025	Komunalno podjetje Velenje

Izvedba spletne ankete

Z namenom pridobitve uvida upravičencev in neuspešnih vlagateljev na JR za produktivne naložbe je bila v skladu z metodologijo vrednotenja oblikovana spletna anketa. Evalvacijski skupini bi omogočila pridobiti povratno informacijo od zainteresiranih predstavnikov gospodarstva obeh premogovnih regij o njihovem pogledu na izvajanje ONPP, podprtih projektih, tveganjih ter absorpcijski sposobnosti za morebitne druge projekte.

Zaradi nastalih okoliščin (interna revizija JR) je bilo na sestanku s PT MGTŠ dne 20. 1. 2025 ugotovljeno, da izvedba predvidene ankete v danem trenutku ne bi bila konstruktivna. Izvajalec je spletno anketo pripravil v spletnem okolju 1ka in jo tudi podal v potrditev naročniku (OU – MKRR), pridobil pa je tudi potrditev s strani PT-MGTŠ. Januarja je bila sprejeta odločitev, da se anketa objavi naknadno po razjasnitvi stanja glede rezultatov razpisa ob ponovnem premisleku o njeni relevantnosti. Na predstavitvi faznega poročila naročniku 21. 2. 2025 je bila glede naslednjih korakov vrednotenja sprejeta odločitev, da se spletne ankete ne izvede. Razlog za to je bil predlog ministra za gospodarstvo, turizem in šport o razveljavitvi javnega razpisa in najava o ponovitvi, objavljen 12. 2. 2025. Ob razveljavitvi razpisa je postala baza potencialnih naslovnikov ankete manj relevantna, prav tako pa razpošiljanje ankete s strani izvajalskega telesa SPIRIT Slovenija ob dani situaciji ne bi doseglo željenega namena.

Izvedba fokusnih skupin

Po analizi sekundarnih podatkov in izvedenih intervjujih je izvajalec v marcu organiziral fokusni skupini v obeh premogovnih regijah. Namen fokusnih skupin je bila diskusija o preliminarne rezultatih vrednotenja in preveritvi relevantnosti ugotovitev ter predlogov priporočil.

Koncept obeh fokusnih skupin je bil enak. Uvodoma je izvajalec predstavil predmet vrednotenja, izvedene aktivnosti in namen fokusne skupine. Sledila je kratka predstavitev udeležencev z interakcijo o tem, kako gledajo na izvajanje ONPP (pozitivni vidiki, skrbi). Sledila je predstavitev

stanja o napredku izvajanja ONPP z oceno tveganj po posameznih ukrepih. Pri vsakem strateškem cilju je po predstavitvi ključnih ugotovitev in priporočil sledila moderirana diskusija, kjer so udeleženci podali svoje mnenje o ugotovitvah in relevantnosti priporočil ter po potrebi podali dodatna razmišljanja. Podobno je sledila tudi diskusija o učinkovitosti sistema izvajanja in o ustreznosti ukrepov v luči aktualnih razmer in potreb, s katerimi se regija sooča danes in bi jih bilo smiselno nasloviti v prihodnje.

Na fokusno skupino je zaradi omogočanja učinkovite razprave bilo povabljen manjše število udeležencev. Pri izboru so bili upoštevani finančna teža izvajanja ukrepov, v katerih ti sodelujejo, ali specifični izzivi, ki nastajajo pri izvajanju.

Na fokusno skupino v okviru izvajanja ONPP Zasavje je bilo vabljenih 12 oseb (brez moderatorjev) iz naslednjih institucij: OU MKRR, PT MGTŠ, PT MDDSZ, PT MVZI, RRA Zasavje, CPP Zasavje, Občina Hrastnik, Občina Trbovlje, Občina Zagorje ob Savi, ZRSZ Območna služba Trbovlje ter Zasavska gospodarska zbornica. Fokusne skupine so se udeležili predstavniki vseh treh lokalnih skupnosti, predstavnice OU (MKRR), RRA Zasavje, CPP Zasavje, po videopovezavi pa tudi predstavniki MVZI. Obravnavani so bili vsi predvideni ukrepi, zaradi neudeležbe nekaterih ključnih predstavnikov (zlasti MDDSZ, MGTŠ ter lokalnega gospodarstva) pa ni bilo možno soočiti mnenj zlasti pri ukrepih, kjer je pri izvajanju prepoznanih največ izzivov (produktivne naložbe, RRI in demo/pilotni (DP) projekti ter Program zaposlitve in veščine za vse Zasavje).

Na fokusno skupino v okviru izvajanja ONPP SAŠA je bilo vabljenih 14 oseb (brez moderatorjev) iz naslednjih institucij: OU MKRR, MGTŠ, MDDSZ, MOPE, RA SAŠA, CPP SAŠA, Mestna občina Velenje, Občina Šoštanj, Občina Šmartno ob Paki, ZRSZ Območna služba Velenje, Holding slovenske elektrarne d.o.o. (HSE), Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica (SŠGZ) ter Premogovnik Velenje d.o.o. (PV). Fokusne skupine so se udeležili predstavniki vseh lokalnih skupnosti, predstavniki OU (MKRR), RA SAŠA, CPP SAŠA, MOPE, HSE, SŠGZ ter PV, preko videopovezave pa tudi predstavniki MDDSZ. Žal je ponovno manjkal_a predstavnik_ca MGTŠ, kar je vplivalo predvsem na diskusijo vezano na ukrepe podpore gospodarstvu, prav tako bi z lokalnega vidika pripravo NPO lahko kakovostno dopolnila predstavica ZRSZ OS Velenje.

Koordinacijski sestanki z naročnikom

Za kakovostno vrednotenje je ključno sprotno sodelovanje z naročnikom. V procesu vrednotenja je bilo tako z naročnikom izvedenih več sestankov (v živo, on-line) in operativnih posvetov (preko telefona, e-pošte) v luči razjasnitve nekaterih vprašanj in nejasnosti.

Ugotavljamo, da se organ upravljanja zaveda pomena vrednotenja. Sodelovanje z evalvacijsko skupino je zgledno, saj so bili vedno hitro odzivni in pripravljeni na sodelovanje.

TRIANGULACIJA IN PRIPRAVA OSNUTKA POROČILA O VREDNOTENJU

S kombiniranjem uporabe zgoraj navedenih metod je evalvacijska skupina dobila najboljši možen celostni pregled nad predmetom vrednotenja in identificirano problematiko. Na podlagi ugotovitev v osnutku poročila odgovarjamo na vprašanja za vrednotenje in podajamo priporočila za izboljšanje uspešnosti in učinkovitosti izvajanja obeh ONPP, kot tudi glede priprave in izvajanja prihodnjih programov.

2.3 ČASOVNI POTEK VREDNOTENJA

Proces vrednotenja se je odvijal po časovni dinamiki, ki jo prikazuje Preglednica 2. Upoštevani so bili ključni mejniki vrednotenja, povzeti po tehničnih specifikacijah in začetnem poročilu vrednotenja. V časovnem poteku so prikazane do sedaj izvedene aktivnosti.

Zaradi pomembnih objektivnih dejavnikov, ki so zahtevali prilagoditev metodologije in časovne izvedbe vrednotenja, je bila v dogovoru med naročnikom in izvajalcem dne 14. 3. 2025 sklenjen dodatek št. 1 k pogodbi, ki podaljšuje rok za izvedbo za dva meseca.

Preglednica 2: Časovni potek vrednotenja

Obdobje	Dejavnost
13. 11. 2024	Podpis pogodbe
28. 11. 2024	Uvodni sestanek med naročnikom in izvajalcem
5. 12. 2024	Predložitev osnutka začetnega poročila
20. 12. 2024	Predložitev končne verzije začetnega poročila
31. 12. 2024	Presečni datum vrednotenja
13. 1. – 10. 4. 2025	Izvajanje intervjujev z deležniki na nacionalni, regionalni in lokalni ravni
20. 1. 2025	Prva seznantitev naročnika z objektivnimi okoliščinami, ki vodijo v prilagoditev metodologije
14. 2. 2025	Izvajalec na naročnika naslovi dopis s prošnjo za sklenitev aneksa k pogodbi
21. 2. 2025	Predložitev in predstavitev faznega poročila o vrednotenju naročniku
20. 3. 2025	Predstavitev faznega poročila delegaciji Evropske komisije
27. 3. 2025	Izvedba fokusne skupine v regiji Zasavje
13. 3. 2025	Izvedba dodatnih intervjujev (ARIS, MOPE)
14. 3. 2025	Podpis dodatka št. 1 k pogodbi
31. 3. 2025	Izvedba fokusne skupine v regiji SAŠA
1. 4. 2025	Udeležba na koordinacijskem sestanku območja SAŠA za predstavitev projektov HSE v okviru SPP
2. 4. 2025	Pričetek priprave osnutka poročila o vrednotenju
3. 4. 2025	Koordinacijski sestanek in pričetek priprave vmesnega poročila
10. 4. 2025	Izvedba razjasnitvenega sestanka s KP Velenje
14. 4. 2025	Predložitev vmesnega poročila
20. 4. 2025	Predložitev osnutka poročila o vrednotenju
22. 5. 2025	Predložitev dopolnjenega osnutka poročila o vrednotenju glede na prejete komentarje OU in RA SAŠA

2.4 OMEJITVE VREDNOTENJA

NIZKA STOPNJA IZVAJANJA ONPP

Evalvacijska skupina ugotavlja, da je stopnja izvajanja obeh ONPP nizka. Z vidika že sklenjenih pogodb o sofinanciranju za operacije, ki jih pokrivata PT MKRR in PT MVZI, je stopnja izvajanja ONPP v Zasavju višja kot v regiji SAŠA. Večje število ukrepov je namreč še vedno v fazi priprave, zato oba načrta izkazujeta nizko število upravičencev, dodeljenih in porčpanih sredstev. Slednje predstavlja omejitev za vrednotenje uspešnosti in fokus vrednotenja, izraženega tudi z željo naročnika, ki se usmerja na oblikovanje predlogov sprememb ONPP v luči uspešnejšega in učinkovitejšega izvajanja. Izvajalec vrednotenja se je tem okoliščinam odzval s prilagoditvijo metodologije in pripravo namenskega faznega poročila.

Na uvodnem sestanku dogovorjen presečni datum vrednotenja 31. 12. 2024 je bil v dogovoru z naročnikom zamaknjen na 21. 3. 2025, da je bilo možno stanje izvajanja čimbolj aktualizirati.

NOVONASTALE OKOLIŠČINE ZAHTEVAJO PRILAGODITEV METODOLOGIJE

Tekom izvajanja vrednotenja so se pojavile objektivne okoliščine, ki jih naročnik in izvajalec nista mogla predvideti ali na njih vplivati, so pa vplivale na dinamiko izvajanja vrednotenja.

Na intervjuju s predstavniki PT MGTŠ 20. 1. 2025 je bilo ugotovljeno, da je Javni razpis za produktivne naložbe v premogovnih regijah v postopku interne revizije. S strani PT in izvajalca JR (SPIRIT Slovenija) je bila sprejeta odločitev, da objava predvidene ankete v danem trenutku ni konstruktivna. Izvajalec je spletno anketo pripravil v spletnem okolju 1ka in jo tudi podal v potrditev naročniku (OU – MKRR), pridobil pa je tudi potrditev s strani PT-MGTŠ. Sprejeta je bila odločitev, da se anketa objavi naknadno po razjasnitvi stanja glede rezultatov razpisa ob ponovnem premisleku o njeni relevantnosti. O nastali situaciji je izvajalec seznanil naročnika preko e-pošte dne 20. 1. 2025.

Z metodološkega vidika vrednotenja spletna anketa predstavlja uvid upravičencev in neuspešnih vlagateljev na JR v okviru obeh ONPP in hkrati tudi zainteresiranih predstavnikov gospodarstva obeh premogovnih regij o njihovem pogledu na izvajanje ONPP, podprtih projektih, tveganjih glede izvedbe operacij ter absorpcijski sposobnosti za morebitne druge projekte na področju gospodarskega prestrukturiranja. V skladu z dogovorom z naročnikom je bila sprejeta odločitev, da se spletna anketa ne izvede, kar vpliva tudi na formulacijo ugotovitev in priporočil vrednotenja.

20. 2. 2025 je v Premogovniku Velenje prišlo do tragične nesreče v jami Preloge, kjer je vdor gline zasul tri rudarje. Nihče od njih nesreče ni preživel. Zaradi dogodka je prišlo do delnega zamika pri izvedbi načrtovanih intervjujev v Šaleški dolini, kar je rezultiralo v daljšem času za izvedbo intervjujev od načrtovanega, vendar zamik ni vplival na ugotovitve, saj so bili izvedeni vsi načrtovani intervjuji.

UDELEŽBA NA FOKUSNIH SKUPINAH

Na fokusnih skupinah, ki jih je izvajalec izvedel ob podpori regionalnih razvojnih institucij in CPP, je bila zlasti v Zasavju udeležba slabša od pričakovanja. Z neudeležbo ključnih resorjev je bila omejena neposredna izmenjava mnenj in diskusija o možnostih za izboljšanje uspešnosti izvajanja ukrepov in učinkovitosti sistema izvajanja ONPP. Posledično to lahko vpliva na relevantnost podanih priporočil za področja, katerih predstavniki na fokusnih skupinah niso bili prisotni.

3. Stanje izvajanja

3.1 KONTEKST VREDNOTENJA

V obdobju 2021–2027 je v okviru prizadevanj Evropske unije za čistejšo, bolj zeleno in podnebno nevtravno Evropsko unijo kohezijski politiki dodan nov instrument, **Sklad za pravični prehod**. S tem skladom Evropska unija podpira območja, ki se zaradi prehoda na podnebno nevtravnost soočajo z velikimi socialno-ekonomski izzivi. Sredstva sklada so tako namenjena blaženju družbeno-gospodarskih stroškov, nastalih zaradi izvajanja ukrepov regij pri prehodu na podnebno nevtravnost do leta 2050 (EP, 2024). Sklad podpira preoblikovanje gospodarstva na teh območjih in prilagajanje prebivalcev na spremenjene potrebe trga dela (MKRR, 2024).

Uredba Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod (Uredba (EU) 2021/1056) omejuje **obseg podpore izključno na dejavnosti, usmerjene v socialne, zaposlitvene, gospodarske in okoljske učinke**, ki jih ima prehod na energetske in podnebne cilje Unije za leto 2030 in na podnebno nevtravno gospodarstvo Unije do leta 2050 in prispevajo k izvrševanju območnih načrtov za pravični prehod (ONPP).

Evropska komisija je v Prilogi D k Poročilu o državi – Slovenija (26. 2. 2020) opredelila **dve premogovni regiji**, Savinjsko-Šaleško (SAŠA) in Zasavsko premogovno regijo, ki ju zgodovinsko močno zaznamuje tradicija premogovništva ter proizvodnja električne energije, med njima pa je tudi bistvena razlika. Zasavska regija je glavnino premogovniških dejavnosti v preteklem obdobju že opustila, še vedno pa se sooča s socialno ekonomskimi izzivi. Regija SAŠA pa v tranzicijski proces opuščanja premoga šele vstopa.

Nacionalno strategijo za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda (v nadaljevanju Strategija) je Vlada RS sprejela 13. 1. 2022 z namenom *sprejeti nekatere ključne srednjeročne odločitve, ki bodo najmočnejše prizadetim regijam omogočile postopen in pravičen proces dolgoročnega energetskega, okoljskega, gospodarskega in družbenega prestrukturiranja ob izstopu iz premoga*.

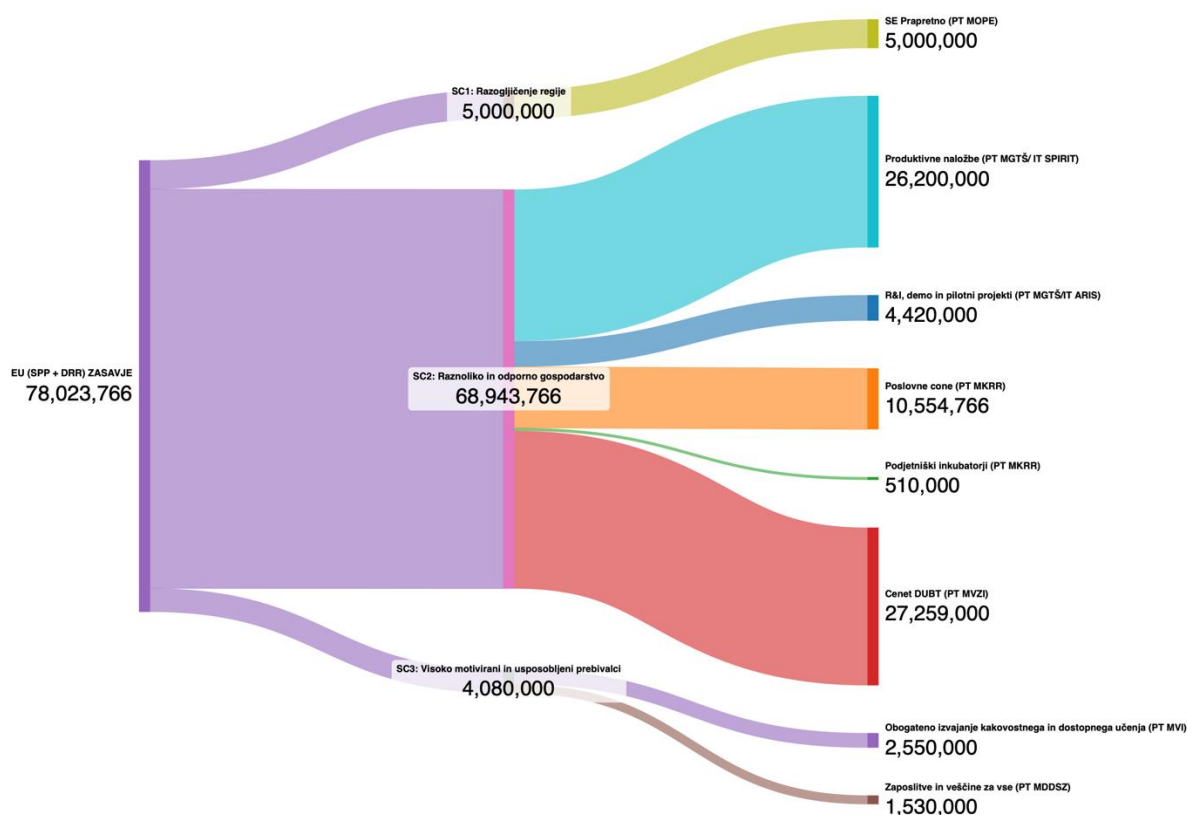
Strateški in operativni cilji so opredeljeni za vsako premogovno regijo posebej, temeljijo pa na specifičnih potrebah regije in obravnavajo štiri ključne elemente (energetika, okolje, gospodarstvo ter človeški viri in socialna infrastruktura) . VIR: MZI, 2021, ONPP Zasavje, ONPP SAŠA.

Slika 1 prikazuje intervencijsko logiko procesa priprave obeh ONPP. Strategija je za posamezne ključne elemente razvojnih potreb za vsako regijo opredelila pet specifičnih ciljev. Na njihovi osnovi so bile v procesu priprave opredeljene vsebine za vsak ONPP. Strateški cilji ONPP so bili izbrani na podlagi usklajevanj z relevantnimi ministrstvi, kjer so bili upoštevani nabori potencialnih projektov (nekateri se izvajajo kot NPO) ter ključna področja podpore (ki se izvajajo kot JR) ter finančni obseg razpoložljivih EU sredstev SPP.

VIR: MZI, 2021, ONPP Zasavje, ONPP SAŠA,
Slika 1: Intervencijska logika priprave ONPP-jev

ONPP Zasavje opredeljuje tri strateške cilje, v okviru katerih se izvaja osem ukrepov, katerih skupna vrednost (EU del) znaša 78.023.766,00 EUR, od tega iz naslova SPP 74.908.599 EUR (oz. 96 %) ter iz naslova dogovora za razvoj regij (DRR) 3.115.167 EUR (oz. 4 %).

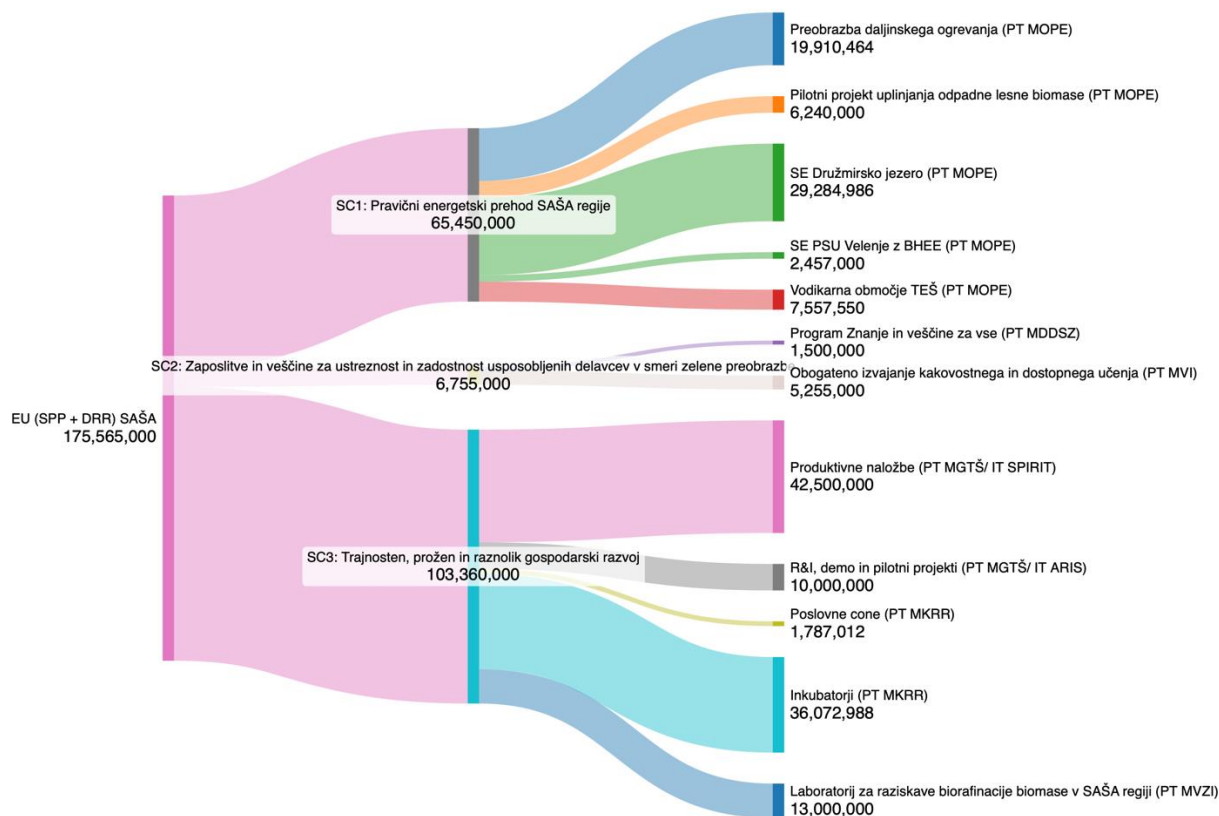

VIR: MKRR, 2025, ONPP Zasavje, prikaz: SankeyMATIC.com
Slika 2: Razporeditev sredstev po ukrepih ONPP Zasavje

Upravičeno območje porabe sredstev je Zasavska statistična regija, pri čemer so zaradi rudarskega okolja z bogato tradicijo rudarjenja in posledično procesa izstopa iz premoga v regiji kot ožje

vplivno območje pravičnega prehoda opredeljena območja občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje ob Savi. V širše vplivno območje je uvrščena tudi občina Litija (kot četrta občina Zasavske statistične regije). Ključni strateški cilji ter ukrepi pravičnega prehoda so primarno usmerjeni v ustvarjanje pozitivnih vplivov na ožje vplivno območje, pri čemer pa se ti vplivi lahko dosegajo z izvajanjem ukrepov znotraj celotne regije Zasavje. VIR: ONPP Zasavje.

ONPP SAŠA opredeljuje štiri strateške cilje, v okviru katerih se izvaja 12 ukrepov. Skupna finančna vrednost (EU del) znaša 175.565.000,00 EUR, od tega je iz naslova SPP 173.865.000,00 EUR (oz. 99 %) ter iz naslova DRR 1.700.000 EUR (oz. 1 %).

VIR: MKRR, 2025, ONPP SAŠA, prikaz: SankeyMATIC.com

Slika 3: Razporeditev sredstev po ukrepih ONPP SAŠA

Upravičeno območje porabe sredstev je Savinjsko-Šaleška (SAŠA) regija, pri čemer zaradi izvajanja premogovne in z njo povezanih dejavnosti so in bodo tudi v prihodnje najbolj izpostavljene občine Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki. Zato so te občine opredeljene kot ožje vplivno območje. V širše vplivno območje so vključene tudi preostale občine regije SAŠA: Gornji Grad, Ljubno, Luče, Mozirje, Nazarje, Rečica ob Savinji in Solčava. Ključni strateški cilji ter ukrepi pravičnega prehoda so primarno usmerjeni v ustvarjanje pozitivnih vplivov na ožje vplivno območje, pri čemer pa se ti vplivi lahko dosegajo z izvajanjem ukrepov znotraj celotne premogovne regije SAŠA. VIR: ONPP SAŠA.

ONPP SAŠA in ONPP Zasavje sta sestavna dela **Programa evropske kohezijske politike za obdobje 2021 – 2027** (Program EKP 2021-2027), ki pravični prehod premogovnih regij naslavlja v **Prednostni nalogi 10: Sklad za pravični prehod**, specifični cilj **JSO8.1 Omogočanje regijam in ljudem, da obravnavajo socialne, zaposlitvene, gospodarske in okoljske učinke, ki jih ima prehod na energetske in podnebne cilje Unije do leta 2030 in na podnebno nevtrarno gospodarstvo Unije do leta 2050 na podlagi Pariškega sporazuma (SPP).**

Ciljne skupine v okviru Prednostne naloge 10 in SC JSO8.1 so: podjetja, regionalna razvojna partnerstva, javni sektor, učenci, dijaki, vzgojno izobraževalni zavodi in posamezniki na območjih, opredeljenih v območnih načrtih.

Opredeljeni upravičenci so: podjetja, zadrage, javni zavodi (VIZ, javni raziskovalni zavodi, ZRSZ), institucije podpornega okolja, regionalna razvojna partnerstva, neprofitne organizacije in lokalne skupnosti na območjih, opredeljenih v območnih načrtih.

Organ upravljanja skupaj s posredniškimi (6) in izvajalskimi (2) telesi in v sodelovanju z regionalnimi akterji izvaja Prednostno nalogo 10 Programa EKP 2021-2027. Izvedbeni mehanizem vključuje javne razpise (JR) in neposredne potrditve operacij (NPO).

Izvajanje ONPP-jev prispeva k doseganju kazalnikom učinka (Preglednica 3) in rezultata (Preglednica 4) v okviru PN 10 programa EKP 2021-2027.

Preglednica 3: Kazalniki učinka PN 10 EKP 2021-2027

Identifikator	Kazalnik	Merska enota	Mejnik 2024	Cilj 2029	Stanje 21. 3. 2025
EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	642	2.400	0
EECO03	Dolgotrajno brezposelni	osebe	364	1.296	0
EECO06	Otroci, mlajši od 18 let	osebe	10	48	0
EECO08	Udeleženci, stari 55 let in več	osebe	222	868	0
EECO09	Udeleženci z nižjo sekundarno izobrazbo ali manj (ISCED 0-2)	osebe	220	840	0
EECO10	Udeleženci z višjo sekundarno (ISCED3) ali postsekundarno izobrazbo (ISCED 4)	osebe	314	1.224	0
EECO11	Udeleženci s terciarno izobrazbo (ISCED 5-8)	osebe	84	312	0
RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	60	0
RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev	podjetja	0	35	0
RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	podjetja	15	35	0
RCO20	Novozgrajena in izboljšana omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje	km	0	6,3	0
RCO22	Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (od tega: električna energija, toplotna energija)	MW	0	82	0
RCO38	Površina saniranih zemljišč, za katero je bila prejeta podpora	ha	0	2,955	0

Identifikator	Kazalnik	Merska enota	Mejnik 2024	Cilj 2029	Stanje 21. 3. 2025
	Rešitve za shranjevanje električne energije	število projektov	0	1	0
	Število organizacij, ki so vključene v razvojne projekte za izboljšanje znanja spretnosti in kompetenc	število	10	39	0

Vir: MKRR, 2025

Preglednica 4: Kazalniki rezultata PN 10 EKP 2021-2027

Identifikator	Kazalnik	Merska enota	Izhodiščna ali referenčna vrednost	Referenčno leto	Cilj 2029	Stanje 21. 3. 2025
RCR01	Ustvarjena delovna mesta v subjektih, ki so prejeli podporo	letni EPDČ	0	2022	378	0
RCR102 ¹	Raziskovalna delovna mesta, ustvarjena v subjektih, ki so prejela podporo	osebe	0	2025	17	4*
EECR01	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja iščejo zaposlitev	osebe	0	2021	1.440	0
EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	osebe	0	2021	600	0
EECR03	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja pridobili kvalifikacijo	osebe	0	2021	96	0
EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev	osebe	0	2021	480	0
RCR32	Dodatna nameščena operativna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov	MW	0	2022	82	0

Vir: MKRR, 2025 | * na osnovi intervjuja s KI

Iz stanja na presečni datum 21. 3. 2025 ter na osnovi izvedenih intervjujev in podatkov posredovanih s strani OU MKRR ugotavljamo, da načrtovani mejniki 31. 12. 2024 niso bili doseženi. Podrobnejša analiza stanja izvedbe ukrepov je podana v poglavjih 4, 5 in 6.

Preglednica 5: Finančni načrt in realizacija izvajanja do 21. 3. 2025

Program	Pravica porabe (EU del) v EUR	Izplačana sredstva (EU del) v EUR	%
ONPP Zasavje	78.023.766,00 (od tega 3.115.167 iz naslova DRR)	9.033.857,65	12,06
ONPP SAŠA	176.565.000,00 (od tega 1.700.000,00 iz naslova DRR)	0,00	0,00
SKUPAJ	254.588.766,00	9.033.857,65	3,62

¹ Predlagan nov kazalnik rezultata za natančnejšo opredelitev delovnih mest v okviru NPO (MVZI) (vir: Predlog spremembe PEKP 21-27-oddan 28. 3. 2025)

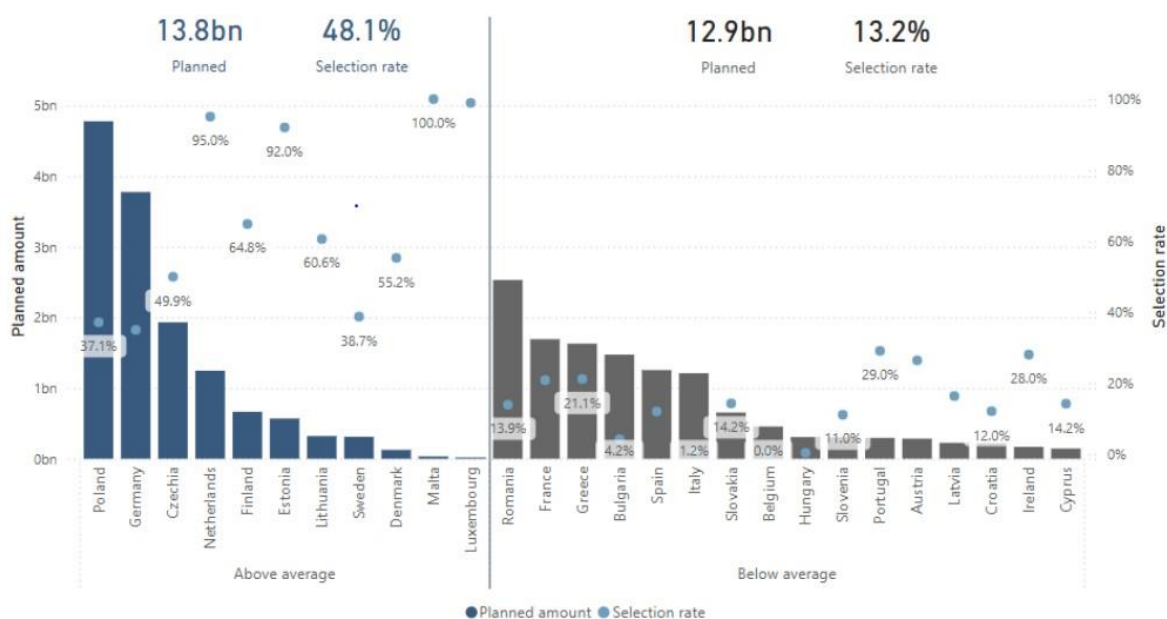
Program	Pravica porabe (EU del) v EUR	Izplačana sredstva (EU del) v EUR	%
	(od tega 4.815.167,00 iz naslova DRR)		

Vir: MKRR, 2025

Kot je razvidno iz Preglednica 5, je za obe premogovni regiji skupno na voljo 254.588.766,00 EUR EU sredstev iz SPP in dodanih sredstev DRR. Od tega za regijo Zasavje 78.023.766,00 EUR (30,6 % vseh) in za regijo SAŠA 176.565.000,00 EUR (oz. 69,4 % vseh) EU sredstev. Do presečnega datuma vrednotenja (21. 3. 2025) je bilo skupaj izplačanih 9.033.857,65 EUR EU sredstev. Vsa EU sredstva so bila izplačana v regiji Zasavje, kar izkazuje 12,06 % realizacijo na ravni programa ONPP Zasavje (brez sredstev DRR). Finančna realizacija ONPP SAŠA do presečnega datuma izkazuje ničelno vrednost. Finančna realizacija na ravni obeh regij (kumulativno črpana EU sredstva) znaša 3,62 %.

Na ravni Evropske Unije je bila praktično v vsaki državi članici opredeljena vsaj ena regija, ki je upravičena do koriščenja nepovratnih sredstev v okviru Sklada za pravični prehod. Za obdobje 2021-2027 je za upravičene premogovne regije iz SPP na voljo 26,7 milijard nepovratnih EU sredstev. Največ sredstev je bilo dodeljeno Poljski (4,7 milijarde EUR), Nemčiji (3,7 milijarde EUR) ter Romuniji (2,5 milijarde EUR). Slovenija se glede na alokacijo uvršča na 19. mesto sedemindvajseterice.

Slovenija se uvršča med države s podpovprečnim črpanjem iz SPP. Po podatkih Evropske komisije o črpanju razpoložljivih sredstev v obdobju od začetka izvajanja do decembra 2024 je 11 držav članic pogodbeno vezalo 48,1 % od 13,8 milijarde razpoložljivih sredstev SPP. Slovenija se uvršča med države članice s podpovprečnim črpanjem, ki so pogodbeno vezale 13,2 % od 12,9 milijarde razpoložljivih sredstev SPP. Slovenija je v tem obdobju izkazovala pogodbeno vezavo v višini 14,2 % razpoložljivih sredstev, kot prikazuje Slika 4 (EK, 2025).

Vir: EK, 2025

Slika 4: Delež pogodbeno vezanih sredstev SPP po posameznih državah članicah EU

3.2 STANJE IZVAJANJA UKREPOV

V tem poglavju je predstavljen povzetek stanja izvajanja ukrepov po strateških ciljih ONPP Zasavje in ONPP SAŠA na **presečni datum 21. 3. 2025**. Podrobnejši pregled z oceno tveganj in potencialov je bil izdelan v faznem poročilu, ki je bilo 21. 2. 2025 predstavljeno naročniku.

3.2.1 ONPP ZASAVJE

STRATEŠKI CILJ 1: RAZOGLIČENJE REGIJE

Ukrep: SE PRAPRETNO

Posredniško telo:	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Način izvajanja:	neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	Holding Slovenske elektrarne d.o.o. (HSE d.o.o.)
Stanje izvajanja:	Vloga za NPO v pregledu in usklajevanju pri PT MOPE

Ukrep zajema izgradnjo sončnih elektrarn (SE) Prapretno 2 in 3, ki bosta prispevali k večjemu deležu proizvodnje in rabe obnovljivih virov energije (OVE) v premogovni regiji Zasavje. Gre za lokacijo, kjer je že nameščena SE Prapretno 1, območje pa spada med degradirana.

Vlagatelj HSE d.o.o. je vlogo za odločitev o podpori konec decembra 2024 posredoval PT MOPE, v prvi polovici februarja je PT pozval k dopolnitvam za utemeljitev investicijske vrednosti. Pridobljeno je gradbeno dovoljenje (GD), vlagatelj vzporedno pripravlja javno naročilo za izbor izvajalca, ki bo skladno z rumeno knjigo FIDIC izvedel projektiranje in gradnjo. Pričakovana dodatna nameščena operativna zmogljivost za proizvodnjo električne energije iz OVE je 7,7 MW, naložba vključuje še hranilnik električne energije, ki prvotno v ONPP ni bil načrtovan. Potrditev operacije je bila predvidena za marec 2025. SE naj bi bila po oceni HSE in PT MOPE zaključena še v letu 2025, hranilnik pa v prvem kvartalu 2026. Upravičenec je z Občino Hrastnik in Občino Trbovlje sklenil dogovor o prodaji 10 % električne energije iz SE Prapretno po lastni ceni.

Glede na oceno stroškov naložbe je v okviru SC 1 pričakovan ostanek sredstev v višini 800.000 EUR (EU del). Upravičenec pripravlja idejno zasnovo in DIIP za izgradnjo še ene SE s hranilnikom na območju stare deponije v občini Zagorje ob Savi. Nazivna moč naj bi presegala 1 MW, za kar je potrebno gradbeno dovoljenje. Vlagatelj mora od občine Zagorje ob Savi pridobiti pravico graditi. V pripravi je DIIP. Za leto 2025 je načrtovana pridobitev gradbenega dovoljenja, realizacija naložbe pa v letu 2026.

PT MOPE mora v skladu s členom 140 (4) Energetskega zakona (Ez-2) zakonom sprejeti še Program spodbud, kar je predvideno za drugo četrtletje 2025.

STRATEŠKI CILJ 2 – RAZNOLIKO IN ODPORNO GOSPODARSTVO

Ukrep: Poslovne cone

Posredniško telo:	Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ukrep se izvaja

V okviru izvajanja SPP je bil to prvi objavljen javni razpis. Izvedba poslovnih con je glede na Uredbo SPP (člen 8) in po usklajevanju z Evropsko komisijo mogoča le na območjih, ki so degradirana kot posledica rudarjenja premoga, zato je pred objavo javnega razpisa PT MKRR moral izdelati ustrezno metodologijo za ugotavljanje degradiranosti območij. Prav tako še v začetku priprave JR niso bile znane vse podrobnosti glede upoštevanja načela, da se ne škoduje bistveno (DNSH) in ocene podnebne odpornosti.

JR za sofinanciranje revitalizacije obstoječih in razširitve ter izgradnje novih poslovnih con je bil objavljen 21. 7. 2023. S spremembami JR je bil podaljšan rok za izvedbo iz 30. 6. 2026 na 30. 6. 2027, rok za doseganje kazalnikov rezultata pa na 31. 12. 2029. Iz naslova sredstev dogovora za razvoj regij (DRR) in nedodeljenih sredstev na JR za podjetniške inkubatorje sklopa B Zasavje so bila sredstva JR povečana za 59,92 %. Na JR so prispele tri vloge, za katere so bili izdani sklepi o sofinanciranju: Ekonomsko poslovna cona Kisovec II (1,10 ha), Poslovna cona »Rudnik Hrastnik« (2,7 ha) in Komunalno opremljanje obrtno industrijske cone Lakonca (34,68 ha). Skupni predvideni prispevek h kazalniku Urejene površine za gospodarske dejavnosti bo znašal 38,48 ha.

Občina Hrastnik je za Poslovno cono »Rudnik Hrastnik« je odložni pogoj pridobitve pravnomočnega gradbenega dovoljenja izpolnila s krajšo zamudo, pri čemer je investitor izpostavil dolgotrajne postopke pridobitve služnosti od subjektov v lasti države. OU ni nasprotoval predlogu PT MKRR, da se zaradi izjemnih okoliščin in ob izpolnitvi vseh ostalih pogojev sklene pogodba o sofinanciranju.

Za Ekonomsko poslovno cono Kisovec II je bila pogodba o sofinanciranju podpisana 5. 4. 2024, na predlog upravičenca Občina Zagorje ob Savi je bil pripravljen aneks s spremenjeno dinamiko črpanja s podaljšanjem od 30. 10. 2024 na 30. 5. 2025.

Za OIC Lakonca je izdan sklep o izboru in pridobljeno gradbeno dovoljenje, v teku pa je podpis pogodbe o sofinanciranju (plan april 2025), poteka javno naročilo za izbor izvajalca (načrtovana izbira v mesecu maju 2025)

Ukrep: Podjetniški inkubatorji

Posredniško telo:	Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ukrep se izvaja

Javni razpis za sofinanciranje projektov izgradnje ekonomsko-poslovne infrastrukture (podjetniških inkubatorjev) v Zasavski in Savinjsko-Šaleški (SAŠA) premogovni regiji v okviru Sklada za pravični prehod v obdobju 2023-2026 je bil objavljen novembra 2024. Za namen B –

sofinanciranje vzpostavitve podjetniških inkubatorjev v Zasavju je prispela ena vloga, bila potrjena in podpisana pogodba o sofinanciranju. Ocena stroškov za izvedbo naložbe je bila manjša od razpisanih sredstev, s spremembo JR je bil preostanek sredstev alociran na javni razpis za poslovne cone v Zasavski regiji, prav tako je bil podaljšan rok za izvedbo iz 30. 6. 2026 na 30. 9. 2027.

Izbrana operacija Podjetniški inkubator "Kompreshaus" upravičenca Občine Hrastnik prispeva h kazalniku novo urejene površine za gospodarsko dejavnost (0,38 ha). Operacija je v teku.

Ukrep: Gospodarsko prestrukturiranje premogovnih regij – Produktivne naložbe

Posredniško telo:	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
Izvajalsko telo:	Javna agencija SPIRIT Slovenija
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ukrep je (ponovno) v pripravi

Javni razpis za spodbujanje investicij za gospodarsko prestrukturiranje v Zasavski in Savinjsko – Šaleški premogovni regiji v okviru Sklada za pravični prehod v obdobju 2024 – 2027 je bil objavljen maja 2024. Dolgo pričakovani JR je sodeč po dobri udeležbi in zanimanju na informativnem dnevu pokazal velik interes gospodarskih subjektov. Tekom razpisa je bil 2. rok za posredovanje vlog zaradi velikega števila prejetih vlog na 1. roku preklican, 20. 12. 2024 so bila povečana sredstva javnega razpisa iz naslova alokacij za RRI in demo/pilotne projekte. RRA Zasavje je k spremembi podala pozitivno mnenje s pridržkom, da se zagotovi sredstva tudi za RRI in demo/pilotne projekte.

8. 1. 2025 so bili prijaviteljem poslani sklepi o (ne)izboru. Informativni seznam odobrenih vlog je bil objavljen 10. 1. 2025, v regiji Zasavje je bilo odobrenih 9 vlog v skupni višini 30.461.306,64 € javnega financiranja.

15. 1. 2025 je MGTŠ na osnovi medijskih odkritij o domnevnih nepravilnostih v zvezi z javnim razpisom odredilo interno revizijo ter k izvedbi revizije JR pozvalo tudi računsko sodišče in KPK. Popravek informativnega seznama odobrenih vlog je bil objavljen 22. 1. 2025, ki pa ni spremenil rezultatov za regijo Zasavje. Izbrani prijavitelji bi na podlagi podatkov iz prvotno odobrenih vlog s produktivnimi naložbami ustvarili 268 delovnih mest.

12. 2. 2025 je minister za gospodarstvo, turizem in šport zaradi spoznanj in okoliščin pri izvedbi javnega razpisa predlagal njegovo razveljavitev. Na poziv MGTŠ je Agencija SPIRIT Slovenija 28. 2. 2025 objavila sklep o razveljavitvi javnega razpisa. Nov javni razpis naj bi bil pripravljen v roku treh mesecev.

Ukrep: Gospodarsko prestrukturiranje premogovnih regij – RRI in DP projekti

Posredniško telo:	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
Izvajalsko telo:	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ukrep v pripravi

Javni razpis za RRI in demonstracijske in pilotne projekte je leta 2023 začelo pripravljati PT MGTŠ. Izvedba JR je bila prenešana na ARIS, ki je v okviru izvajanja evropske kohezijske politike nov subjekt. Prvi sestanek z regionalnimi deležniki je bil izveden konec leta 2023 oz. začetek 2024. ARIS je marca 2023 prevzela področje inovacijske dejavnosti in je vključno s podlagami za izvajanje Programa EKP 2021-2027 morala urediti tudi pravne podlage v tej zvezi. Vzporedno je pripravljala predmetni javni razpis. V začetku novembra 2024 so bile prave podlage urejene in razpis pripravljen že precej daleč. Decembra 2024 je bila sprejeta odločitev, da se sredstva prenesejo na JR za produktivne naložbe. RRA Zasavje je podala pozitivno mnenje s pridržkom, da se sredstva za RRI in pilotne/demo projekte nadomestijo iz drugih virov.

Po razveljavitvi javnega razpisa za produktivne naložbe je izvedba JR za RRI in DP projekte ponovno aktualna. JR bo po predvidevanjih ARIS pripravljen in poslan PT MGTŠ v aprilu ali maju 2025.

Ukrep: Center DUBT

Posredniško telo:	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
Vlagatelj/upravičenec	Kemijski inštitut
Način izvajanja:	neposredna potrditev operacije
Stanje izvajanja:	ukrep se izvaja

Center za demonstracijo in usposabljanje na področju brezogljicnih tehnologij – Center DUBT je v Programu EKP 2021-2027 opredeljen kot **operacija strateškega pomena**. V širšem smislu je namenjen krepitvi kapacitet na področju raziskav, razvoja in inovacij v Zasavski regiji. Ožji namen operacije je zagotoviti dostop do raziskovalne opreme, potrebne za hitrejše uvajanje naprednih materialov v slovensko industrijo. Vzpostavitev centra z vrhunsko raziskovalno infrastrukturo za razvoj tehnologij na področju brezogljicnih tehnologij bosta sestavljala Laboratorij za razvoj in testiranje baterij in Laboratorij za demonstracijo H₂ in CO₂ tehnologij.

Začetek operacije je 1. 6. 2023 in predvideni zaključek 30. 6. 2026, pričakovani prispevek pa je vzpostavljeno sodelovanje s 15 podjetji in 15 ustvarjenih novih delovnih mest.

Začetni izziv je bil povezan z iskanjem primerne lokacije, pogajanja z lastnikom so trajala eno leto. Trenutno potekajo gradbena dela. Javno naročanje raziskovalne opreme se je začelo decembra 2023, prve dobave so predvidene maja oz. junija 2025. V Kisovcu trenutno dela 9 novozaposlenih (skupno 4 EPDČ), od tega jih je pet iz lokalnega okolja. Tečejo pripravljalna dela za vzpostavitev laboratorijev, sočasno poteka pridobivanje raziskovalnih projektov in programov za Center DUBT. Pričetek pilotnega obratovanja je predviden za prvo polletje 2026, zato je nujna pravočasna izvedba pripravljalnih del in dobava opreme ter pridobitev uporabnega dovoljenja. KI se preko komunikacijskih aktivnosti povezuje z lokalnim okoljem in podjetji.

Za kazalnik učinka RCO10-Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami, ciljna vrednost načrtovana za mejnik 31. 12. 2024 ni bila dosežena, medtem ko doseganje cilja do konca leta 2029 po ocenah upravičenca ni problematično, prav tako tudi ne zapolnitev delovnih mest (RCR01). Možni izzivi bodo za novozaposlene, ki pridejo bivat v lokalno okolje, pri iskanju primernih nastanitev in drugih (javnih) storitev.

STRATEŠKI CILJ 3 – VISOKO MOTIVIRANI IN USPOSOBLJENI PREBIVALCI

Ukrep: Program zaposlitve in veščine za vse Zasavje

Posredniško telo:	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Vlagatelj/upravičenec	Zavod RS za zaposlovanje
Način izvajanja:	neposredna potrditev operacije
Stanje izvajanja:	ukrep v usklajevanju pri PT MDDSZ

Priprava vloge za odločitev o podpori se je formalno začela novembra 2023 in je vključila različne deležnike znotraj PT MDDSZ, upravičenca ZRSZ, usklajevanje z regijo pa preko RRA Zasavje/Centra za pravični prehod. Večkratna usklajevanja in pomanjkanje napredka so posledica večih dejavnikov, med njimi sta kot ključna prepoznana različna interpretacija ciljne skupine (registrirane brezposelne osebe ali osebe, ki so povezane z rudarjenjem in ki jih je danes zelo težko identificirati) ter različnost pogledov na ustreznost ukrepa. Ta se izvaja na podlagi Zakona o urejanju trga dela in Programa aktivne politike zaposlovanja. PT MDDSZ je pojasnilo, da pravna podlaga definira nabor možnih aktivnosti, pri čemer pa obravnava ciljno skupino brezposelnih oseb v širšem smislu (ne zgolj osebe povezane z rudarjenjem), ki naj se jim omogoči krepitev kompetenc za potrebe trga dela. RRA Zasavje in OU MKRR sta zavzela stališče, da se sredstva v luči dostopnosti rednih ukrepov in ciljne skupine, ki več ne izhaja iz rudarjenja, preusmerijo na druge ukrepe ONPP.

Vloga za odločitev o podpori po informacijah PT MDDSZ predvideva, da se se animacija in svetovanje brezposelnim osebam izvede z nacionalnimi sredstvi ZRSZ, medtem ko se iz SPP (EU in slovenska udeležba) pokrijejo stroški prekvalifikacij, izobraževanja in usposabljanja ter dodatek za aktivnost za vključeno ciljno skupino, na projektu pa se pri upravičencu ZRSZ zaposli osebo za koordinacijo aktivnosti, spremljanje in poročanje.

Dolgotrajen proces priprave vloge za odločitev o podpori je rezultiral v nedoseganju vrednosti vključevanja ciljnih skupin udeležencev v program do mejnika 31. 12. 2024. Vloga naj bi bila po več izdelanih različicah usklajena in v kratkem podana v mnenje RRA Zasavje ter posredovana organu upravljanja.

Ukrep: Obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja ter uvajanja krožnih vsebin v vzgojno izobraževalne zavode Zasavje

Posredniško telo:	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ukrep v pripravi

Javni razpis je namenjen krepitvi kompetenec za uporabo atraktivnih didaktičnih prijemov in pripomočkov v šolah, zlasti na področju digitalnih, zelenih in podjetniških kompetenc. Želja je vključiti vrtce, osnovne in srednje šole na vplivnem območju premogovne regije. Ukrep je eden redkih v ONPP, ki aktivno spodbuja tudi potencialne upravičence izven ožjega vplivnega območja.

MVI je prepoznalo, da se izobraževalne institucije območja v manjši meri vključujejo v podobne projekte na nacionalni ravni. Tekom priprave JR, ki se je začela v drugi polovici leta 2023, je bila

izvedena strokovna ekskurzija na Nizozemsko, kjer so predstavniki potencialnih upravičencev iz regije imeli možnost spoznati dobre prakse in nato na delavnici osmisлити potrebe in ideje glede kakovostnega in dostopnega učenja za premogovno regijo. Predvideva se prijava konzorcijev, ki bodo vključevali 90 % vzgojno izobraževalnih organizacij regije. Za Zasavsko regijo je predvidena tudi naložba v objekt, za kar se k javnemu razpisu dodajo sredstva regije iz DRR.

Zaradi izzivov vzgojno izobraževalnih organizacij pri zagotavljanju kadrov za izvedbo projektov se čaka novelo ZOFVI, s katero bi se omogočilo dopolnilno delo pri istem delodajalcu. Vlada RS je 13. 2. 2025 predlog novele poslala v obravnavo Državnemu zboru. Do zamud pri pripravi JR deloma prihaja tudi zaradi obremenjenosti sodelavcev PT MVI z zaključevanjem obdobja 2014-2020, izvajanja Načrta za okrevanje in odpornost in drugih prednostnih nalog PEKP 2021-2027.

Dolgotrajen proces priprave JR je rezultiral v nedoseganju vrednosti mejnika na dan 31. 12. 2024 glede števila organizacij, ki so vključene v razvojne projekte za izboljšanje znanja, spretnosti in kompetenc.

Javni razpis naj bi v kratkem objavili, s 60-dnevnim rokom za prijavo vlog, tako da bi izbrani upravičenci lahko začeli izvajati operacijo s šolskim letom 2025/2026 s trajanjem do konca leta 2028.

3.2.2 ONPP SAŠA

STRATEŠKI CILJ 1 – PRAVIČNI ENERGETSKI PREHOD SAŠA REGIJE

Ukrep: Preobrazba sistema daljinskega ogrevanja

Posredniško telo:	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Način izvajanja:	Neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	Mestna občina Velenje, Občina Šoštanj, upravljalec in koordinator KP Velenje
Stanje izvajanja:	vloga v pregledu in usklajevanju pri PT MOPE

Ukrep je v okviru Programa EKP 2021-2027 opredeljen kot **operacija strateškega pomena** in pomeni 1. fazo preobrazbe sistema daljinskega ogrevanja v Šaleški dolini. Vključuje investicijo v energetsko učinkovitost omrežja in prehod na nizkotemperaturni režim z obnovo izolacij in podporja na distribucijskem omrežju ter posodobitev toplotnih postaj s pripadajočim omrežjem. Posebnost NPO je, da 1. faza pomeni vlaganje v omrežje, ki je še vezano na pridobivanje toplote iz fosilnih goriv, v 2. fazi, ki sicer ni predvidena v ONPP, pa je treba zagotoviti toploto iz OVE.

Vloga za odločitev o podpori (investicijski program) je bila novembra 2024 predložena PT MOPE, izdelana je bila v sodelovanju s strokovnjaki JASPERS, ki so tudi izdali pozitivno mnenje. Pozitivno mnenje je podala tudi RA SAŠA. Vlagatelj je izpostavil dolgotrajne postopke pridobivanja soglasij. PT MOPE je vlagatelja pozvalo k dopolnitvam, ki so na presečni datum vrednotenja v teku.

Predstavniki MOV so pojasnili, da je pridobljenih okoli 95 % potrebnih služnosti, za območje industrijskih con so tri od skupno predvidenih štirih GD že pridobljena. Del izvedbe je vezan na sočasno prenovo Šaleške in Kidričeve ceste v Velenju, za katero je odgovorno Ministrstvo za

infrastrukturo. Večinoma naj bi bili posegi usklajeni. Pretežni del naložbe v prenovu sistema se lahko izvede le izven kurilne sezone, zaključena naj bi bila do leta 2028.

Ciljna vrednost načrtovanega kazalnika RCO20-Novozgrajena ali izboljšana omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje bo presežena (okoli 8 km, načrtovano 6,3 km).

Glede na izhodiščno oceno so se stroški investicije povečali, dodatna sredstva bodo zagotovljena iz SPP. Od leta 2021, ko je bil izdelan DIIP in tečejo upravičeni stroški, je bilo že izvedenih za okoli 1 mio EUR naložb.

Opredeljeni so okvirni scenariji za 2. fazo preobrazbe sistema, izbor in njihovo financiranje za ogrevanje iz OVE še niso dokončno opredeljeni.

Širši kontekst izvajanja: 12. 12. 2024 je Državni zbor sprejel Zakon o prehodnem financiranju pospešenega in pravičnega izstopa iz premoga (ZPFPPIP), ki ureja pogoje in prehodno financiranje zagotavljanja proizvodnje in dobave toplote na območju MOV in Občine Šoštanj. Prehodni zakon spreminja primarni namen obratovanja TEŠ iz proizvodnje električne energije v proizvodnjo toplotne energije. TEŠ bo naslednje tri kurilne sezone (od 1. 1. 2025 do 30. 4. 2027) primarno izvajala gospodarsko javno službo zagotavljanja toplote za daljinsko ogrevanje v občinah Velenje in Šoštanj, za kar bo država TEŠ-u namenila nadomestilo v skupni višini 324 mio EUR, dodatno je za obratovanje potrebno zagotoviti še 79 mio EUR za odplačilo kredita za nasedlo naložbo v šesti blok TEŠ (vir: Portal energetika).

Ukrep: PSE Družmirje

Posredniško telo:	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Način izvajanja:	Neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	HSE d.o.o.
Stanje izvajanja:	vloga v pripravi pri vlagatelju

Območje naložbe se v celoti nahaja v občini Šoštanj, načrtovana plavajoča sončna elektrarna predstavlja prvi tovrstni primer v Sloveniji. PSE Družmirje je osrednja naložba, pomembna tudi za druge projekte v okviru Strateškega cilja 1.

Priprava vloge za odločitev o podpori je vezana na predhodno umeščanje v prostor. Pobuda za DPN se je začela pripravljati marca 2024, novembra 2024 je bil sprejet sklep Vlade RS o pripravi DPN. Vlagatelj izpostavlja dolgotrajne postopke odločanja nosilcev upravljanja prostora (NUP). V teku je izdelava okoljskega poročila, osnutek naj bi bil pripravljen v začetku aprila 2025 in poleti skupaj s študijami variant predstavljen javnosti. Po oceni PT MOPE in HSE naj bi bil DPN sprejet konec leta 2025 oz. najkasneje januarja 2026. Marca 2026 naj bi bilo pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje za elektrarno in montažni plato. Sledi gradnja, pri čemer se odvisno od okoljskega poročila razmišlja tudi o fazni gradnji. Za gradnjo naj bi bilo potrebno 1 do 1,5 let.

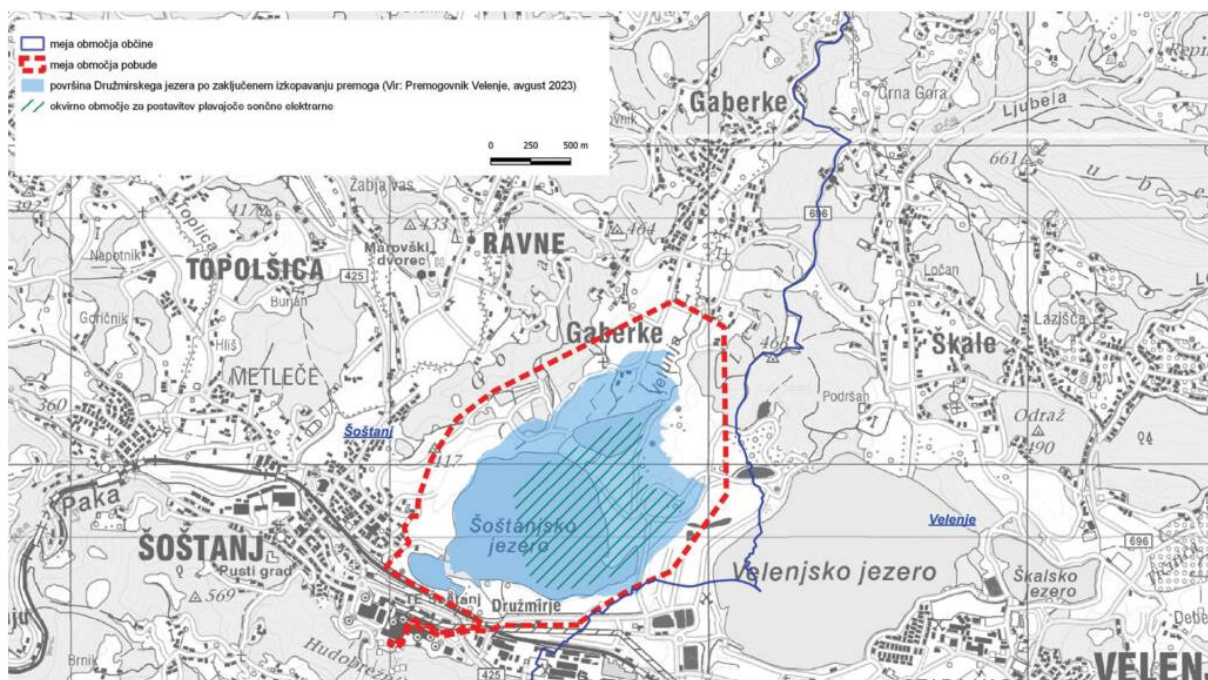
Glede na informacije iz intervjuja s predstavniki HSE in predstavitve projektov na pobudo CPP je trenutno umestitev predvidena na do 50 % površine jezera na končno stanje po odkopavanju. Na območju TEŠ je načrtovana namestitev večjega baterijskega hranilnika in pomožnih objektov. Pri načrtovanju krajinske ureditve priobalnega pasu HSE sodeluje z Občino Šoštanj.

Ocena kapacitete PSE je bila v prvotni pobudi 140 MW in sedaj zmanjšana na 112 MW, kar bi še vedno bistveno presegalo načrtovano ciljno vrednost kazalnika RCO22- Dodatna proizvodna zmogljivost za energijo iz obnovljivih virov (62 MW) in RCR32- Dodatna nameščena operativna zmogljivosti za energijo iz obnovljivih virov, medtem ko naj bi vsi projekti HSE (predstavljeni v nadaljevanju) skupno zagotovili 83 delovnih mest, trenutna ocena HSE pa je zmanjšana na 20, deloma so razlogi v prilagoditvi projektov, ki so bili predhodno načrtovani v okviru SC4.

Za regionalne deležnike je bila organizirana strokovna ekskurzija v Avstrijo za ogled podobnega objekta in pogovor z upravljavcem. Na območju sta aktivni dve civilni iniciativi, ki projektu nasprotujeta. Za predstavitev projekta lokalni skupnosti je bila junija 2024 vzpostavljena informacijska točka, ki deluje enkrat mesečno do zaključka priprave DPN.

HSE tako kot pri podobnih projektih predvideva dogovor z lokalno skupnostjo glede dobave določenega deleža električne energije po lastni ceni oz. proučuje modele, ki bi omogočili neposredne koristi za lokalno prebivalstvo. Za izvedbo naložbe je bila ustanovljena HSE SAŠA d.o.o.. Ocena naložbe je okoli 100 mio EUR, od tega se pričakuje okoli 30 mio EUR is SPP (EU del).

PT MOPE mora v skladu s členom 140 (4) Energetskega zakona (Ez-2) zakonom sprejeti še Program spodbud, kar je predvideno za drugo četrtletje 2025.

Slika 5: Shema predloga umestitve plavajoče sončne elektrarne Družmirje
Vir: HSE, 2025

Ukrep: PSU Velenje

Posredniško telo:	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Način izvajanja:	Neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	HSE d.o.o.
Stanje izvajanja:	vloga v pripravi pri vlagatelju

Ukrep obsega izgradnjo sončne elektrarne na pregradi med Družmirskim in Velenjskim jezerom, kjer je stanje zemljišča utrjeno in se več ne poseda. Celotno zemljišče je na območju in v lasti MOV. V teku je priprava tehnične dokumentacije. Izdelanih je več variant postavitve SE, ki hkrati narekujejo kapaciteto med 5-6 MW ali 7-8 MW. Preučeni so bili različni proizvodni sistemi.

Za izvedbo naložbe je potrebna sprememba OPPN iz obstoječe namenske rabe v območje energetske infrastrukture. Zaenkrat še ni znano, kdo bo pobudnik te spremembe. Za pripravo spremembe OPPN je predhodno treba dogovoriti tudi tehnologijo. Po oceni HSE (intervju) naj bi se po sprejemu OPPN pričela pripravljati vloga za izdajo GD, predvidoma naj bi bilo pridobljeno do konca leta 2026.

Vloga za odločitev o podpori naj bi bila vložena na PT MOPE v prvi polovici leta 2026 (DIIP). Vrednost investicije je ocenjena na 5 milijonov EUR (ne vključuje hranilnika, ki bi bil nameščen na območju TEŠ-a v navezavi z vodikarno).

Ukrep: Podpora projektom za proizvodnjo vodika iz OVE - Vodikarna

Posredniško telo:	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Način izvajanja:	Neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	HSE d.o.o.
Stanje izvajanja:	vloga v pripravi pri vlagatelju

Izvedba ukrepa se smiselno navezuje na prejšnja ukrepa za dvig proizvodne zmogljivosti iz OVE, saj se proizvodnja vodika prvenstveno načrtuje ob viških (presežkih) proizvodnje električne energije iz sončnih elektrarn glede na porabo. S tem se presežki proizvedene električne energije usmerijo v proizvodnjo vodika in kasnejšo uporabo tega goriva v različnih možnostih.

Projekt, ki se podpre iz SPP, predstavlja del večjega projekta Severnojadranske vodikove doline. Izvede se na območju TEŠ na lokaciji obstoječe vodikarne. Načrtuje se nabava novega elektrolizerja kapacitete 3MW in letne proizvodnje okoli 300 t vodika. Ta se namenja za potrebe TEŠ (2 t letno), za predvideno polnilnico za avtobuse, transportne prikolice idr., 20 % pa se ga transportira preko meje. Dogovori z odjemalci potekajo.

OPPN je sprejet. Za projekt je pripravljena vloga za pridobitev gradbenega dovoljenja ter študija izvedljivosti. V teku je izdelava DIIP, ki naj bi bila v kratkem posredovana na PT MOPE (marec/april 2025). Ocena vrednosti projekta je 13,5 mio EUR. V 2. fazi, ki ni predmet SPP, je predvideno dograjevanje kapacitet elektrolizerjev na kapaciteto 20 MW. Ocena vrednosti 2. faze je 50 mio EUR brez DDV.

Ukrep: Uplinjanje biomase za proizvodnjo vodika

Posredniško telo:	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo
Način izvajanja:	neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	HSE d.o.o. / vodja konzorcija Center odličnosti nizkoogljične tehnologije (CONot)
Stanje izvajanja:	vloga v pripravi pri vlagatelju

Gre za razvojno raziskovalni projekt pridobivanja vodika iz uplinjanja biomase. Pri segrevanju biomase na 800 stopinj Celzija se iz plinov sintetizira vodik, kar je znana tehnologija, raziskovalni del pa je usmerjen v to, kako iz plina izločiti katrane in druge neželene elemente.

Projekt pripravljajo HSE d.o.o., Fakulteta za strojništvo, Kemijski inštitut, Institut Jožef Stefan, EPR d.o.o. in CONot.

Predvideno obdobje izvajanja je 2025–2027. Vloga je v pripravi pri vlagatelju.

STRATEŠKI CILJ 2 – ZAPOSLOTIVE IN VEŠČINE ZA USTREZNOST IN ZADOSTNOST USPOSOBLJENIH DELAVCEV V SMERI ZELENE PREOBRAZBE

Ukrep: JR obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja

Posredniško telo:	Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI)
Način izvajanja:	javni razpis (JR)
Stanje izvajanja:	JR v dopolnitvi pri PT, OU je 12. 3. 2025 izdal mnenje

Javni razpis je namenjen krepitvi kompetenec za uporabo atraktivnih didaktičnih prijemov in pripomočkov v šolah, zlasti na področju digitalnih, zelenih in podjetniških kompetenc. Želja je vključiti vrtce, osnovne in srednje šole na vplivnem območju premogovne regije. Ukrep je eden redkih v ONPP, ki aktivno spodbuja tudi potencialne upravičence izven ožjega vplivnega območja.

MVI je prepoznalo, da se izobraževalne institucije območja v manjši meri vključujejo v podobne projekte na nacionalni ravni. Tekom priprave JR, ki se je začela v drugi polovici leta 2023, je bila izvedena strokovna ekskurzija na Nizozemsko, kjer so predstavniki potencialnih upravičencev iz regije imeli možnost spoznati dobre prakse. V regiji je potekala še delavnica glede aktivnosti kakovostnega in dostopnega učenja. Predvideva se, da se prijavijo konzorciji, ki bodo vključevali 90 % vzgojno izobraževalnih organizacij regije. CPP pri RA SAŠA je zaznal nizek nivo znanja za projektno delo in je organiziral prilagojeno izobraževanje o projektnem vodenju za zaposlene v VZI.

Zaradi izzivov vzgojno-izobraževalnih organizacij pri zagotavljanju kadrov za izvedbo projektov se čaka novelo ZOFVI, s katero bi se omogočilo dopolnilno delo pri istem delodajalcu. Vlada RS je 13. 2. 2025 predlog novele poslala v obravnavo Državnemu zboru RS. Do zamud pri pripravi JR deloma prihaja tudi zaradi obremenjenosti sodelavcev PT MVI z zaključevanje obdobja 2014–2020, izvajanja Načrta za okrevanje in odpornost in drugih prednostnih nalog Programa EKP 2021–2027.

Potencialni upravičenci in predstavniki regije so začetek izvajanja izbrane operacije pričakovali že v začetku šolskega leta 2024/2025, za ta namen so v eni od izobraževalnih institucij tudi že zaposlili osebo, v anketi CPP pa so se strinjali z zamikom časovnice. Javni razpis naj bi v kratkem objavili (RA SAŠA je že podala pozitivno mnenje), s 60-dnevnim rokom za prijavo vlog, tako da bi izbrani upravičenci lahko začeli izvajati operacijo s šolskim letom 2025/2026 s trajanjem do konca leta 2028. Javni razpis je bil pregledan s strani OU (12. 3. izdano mnenje), poteka dopolnitev na PT MVI.

Dolgotrajen proces priprave JR je rezultiral v nedoseganju vrednosti mejnika na dan 31. 12. 2024 glede števila organizacij, ki so vključene v razvojne projekte za izboljšanje znanja spretnosti in kompetenc.

Ukrep: Program znanje in veščine za vse SAŠA

Posredniško telo:	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
Način izvajanja:	neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	Zavod RS za zaposlovanje
Stanje izvajanja:	ukrep v usklajevanju pri PT MDDSZ

Priprava vloge za odločitev o podpori se je formalno začela novembra 2023 in je vključila različne deležnike znotraj PT MDDSZ, upravičenca ZRSZ, usklajevanje z regijo pa potekalo z RA SAŠA/Centrom za pravični prehod, PV in TEŠ ter sindikatoma. Novembra 2024 je bil izveden študijski obisk, s katerim so se regionalni deležniki in PT MDDSZ seznanili z izvajanjem ONPP Velikopoljske regije.

Podlago za izvajanje ukrepa predstavlja Zakon o urejanju trga dela in Program aktivne politike zaposlovanja. Tekom priprave vloge za odločitev o podpori je prišlo do osredotočanja na iskalce zaposlitve, katerih zaposlitev je ogrožena zaradi opuščanja izkopavanja in rabe premoga, to je na zaposlene v skupini PV in TEŠ (pet podjetij). Na ZRSZ je registriranih še okoli 40 oseb, ki izhajajo iz rudarjenja, gre za starejše osebe, z različnimi zdravstvenimi razlogi oz. omejitvami, ki se tudi lahko vključijo v program.

Pričakovanja deležnikov v SAŠA regiji o tem, kako podpreti človeške vire, so ambicioznejša. Želijo si vključevati druge ciljne skupine (npr. po zgledu drugih premogovnih regij, kjer so podprli tudi družinske člane rudarjev, precej je kooperantov z zaposlenimi delavci, ki so močno vezani na PV). ZRSZ lahko vključi ciljne skupine, za katere ima javno pooblastilo. V procesu priprave vloge za odločitev o podpori je deloma omogočen prožnejši pristop v okviru obstoječih aktivnosti, ne pa tudi uvedbe drugih tipov aktivnosti, kot so morebitni prenos dobrih praks iz regije ali mednarodnih projektov, samozaposlovanje idr. Vloga predvideva, da se da se animacija in svetovanje opravi z nacionalnimi sredstvi ZRSZ, medtem ko se iz SPP pokrijejo stroški prekvalifikacije, izobraževanja in usposabljanja, dodatek za aktivnost za vključeno ciljno skupino, na projektu pa ZRSZ zaposli osebo za polni delovni čas za koordinacijo aktivnosti, spremljanje in poročanje.

Za izvedbo projekta je pomemben tudi širši kontekst. Uradno opredeljeno leto izhoda iz premoga v nacionalni strategiji je 2033. Prehodni zakon o TEŠ od 1. 1. 2025 do 30. 4. 2027 spreminja primarni namen delovanja TEŠ kot GJS zagotavljanja toplote za daljinsko ogrevanje v občinah Velenje in Šoštanj. PV danes prilagaja proizvodnjo naravnemu odlivu (upokojevanju), se pa že nekaj let sooča s potrebami po zagotavljanju kadrov, ti bodo potrebni tudi za večletna zapiralna dela. Raziskava o motiviranosti za prekvalifikacije med zaposlenimi PV in TEŠ je pokazala na pripravljenost na izobraževanje v isti smeri za višjo stopnjo (35 %), za prekvalifikacijo, če bi to zahtevalo novo delovno mesto (30 %), v nobeno prekvalifikacijo pa se ni bilo pripravljeno vključiti 33 % anketiranih. Januarja 2025 so v jami Preloge v tragični nesreči življenje izgubili trije rudarji. Vse to zahteva občutljiv pristop k izvedbi korakov pred vključitvijo v aktivnosti programa, ki bodo

tistim zaposlenim, katerih zaposlitev je/bo ogrožena, omogočili smiselno načrtovanje in pripravo na nove karijerne poti. Negotova časovnica zapiranja PV vpliva na motiviranost za vključevanje v program.

Dolgotrajen proces priprave vloge za odločitev o podpori je rezultiral v nedoseganju vrednosti vključevanja ciljnih skupin udeležencev v program v okviru mejnika 31. 12. 2024. Vloga naj bi bila po več izdelanih različicah usklajena in v kratkem podana v mnenje RA SAŠA in posredovana organu upravljanja.

STRATEŠKI CILJ 3 – TRAJNOSTNI, PROŽNI IN RAZNOLIK GOSPODARSKI RAZVOJ

Ukrep: Podjetniški inkubatorji

Posredniško telo:	Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ponovni razpis v pregledu na OU

Javni razpis za sofinanciranje projektov izgradnje ekonomsko-poslovne infrastrukture (podjetniških inkubatorjev) v Zasavski in Savinjsko-Šaleški (SAŠA) premogovni regiji v okviru Sklada za pravični prehod v obdobju 2023-2026 je bil objavljen novembra 2023 s tremi roki za odpiranje. S spremembo JR je bil podaljšan rok izvedbe iz 30. 9. 2026 na 30. 9. 2027. Za namen A – sofinanciranje vzpostavitve podjetniških inkubatorjev v SAŠA premogovni regiji sta prispeli dve vlogi. Nobena ni bila izbrana zaradi slabe finančne učinkovitosti. PT MKRR je JR za namen A decembra 2024 preklicalo (Ur. l. RS št. 112/2024).

MOV je za prvotni javni razpis pripravila dve vlogi:

1) Podjetniški inkubator TechHub, kjer gre za novogradnjo objekta v degradirani coni, katerega del bo namenjen tudi za umestitvi NPO Laboratorij za raziskave biorafinacije biomase v SAŠA regiji, ki ga bo izvajal Kemijski inštitut. MOV je januarja 2025 objavila javno naročilo za izvajalca GOI, postopek je v teku.

2) Podjetniški inkubator v objektu stare elektrarne je bil zamišljen kot interdisciplinarni projekt, ki bi vključeval tri stebre: okolje, gospodarstvo in izobraževanje. Izvajanje ONPP s sofinanciranjem celovitejših/večnamenskih projektov iz sredstev dveh posredniških teles se je pokazalo kot neizvedljivo, med drugim tudi zaradi tehničnih vidikov poročanja v informacijski sistem Ema-2. Vloga je bila glede na prvotne namene prilagojena tako, da podpira gospodarske vsebine. Objekt prenove predstavlja kulturno dediščino in je zato tudi tehnično in finančno zahtevnejši. Gradbeno dovoljenje za objekt je izdano. Izvedeno je bilo javno naročilo za izbiro izvajalca.

V pripravi je ponovitev JR na katerega je RA SAŠA že podala pozitivno mnenje, ki bo natančneje opredelil zahteve glede pričakovanih rezultatov prijaviteljev. Objava bo predvidoma v marcu/aprilu 2025.

Ukrep: Poslovne cone

Posredniško telo:	Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj
--------------------------	--

Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	JR zaključen, izdan sklep o izboru z odložnimi pogoji

Javni razpis za sofinanciranje revitalizacije obstoječih in razširitve ter izgradnje novih poslovnih con na območjih, ki so degradirana kot posledica rudarjenja premoga, je bil objavljen maja 2024, 10 mesecev kasneje kot v regiji Zasavje, k čemur je po informacijah PT MKRR botrovala nizka stopnja pripravljenosti projektov. S spremembo JR je bil podaljšan rok za predložitev pravnomočnega gradbenega dovoljenja iz 6 na 8 mesecev po oddaji vloge.

Na JR sta prispeli vlogi dveh prijaviteljev:

1) Občina Šoštanj, ki je kasneje od vloge odstopila, saj je ugotovila, da projekt v predvidenem času ni izvedljiv. Za območje so prostorski akti sprejeti, vendar so bili zahtevani dodatni protipoplavni ukrepi gorvodno, potrebna je novelacija hidrološko hidravlične študije, pojavljajo se težave pri zemljiščih za predvideni zadrževalnik.

2) MOV je za projekt PC Pesje vzhod od PT MKRR decembra 2024 prejela poziv za dopolnitve. MOV pridobiva gradbeno dovoljenje, po oceni občine je naložba realno izvedljiva, glavne prepreke so odpravljene, interes za zapolnitev PC obstaja, naložba je ocenjena na okoli 2,5 mio EUR. Izdan je bil sklep o izboru, predvideno sofinanciranje iz EU sredstev znaša 1.787.012,19 EUR. MOV mora v roku izpolniti še odložne pogoje, da se lahko sklene pogodba o sofinanciranju.

V intervjujih je bilo povedano, da je tudi Občina Šmartno ob Paki nameravala kandidirati na ta JR, vendar ni izpolnjevala več pogojev.

Ukrep: Gospodarsko prestrukturiranje premogovnih regij – produktivne naložbe

Posredniško telo:	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
Izvajalsko telo	Javna agencija SPIRIT Slovenija
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ukrep (ponovno) v pripravi

Javni razpis za spodbujanje investicij za gospodarsko prestrukturiranje v Zasavski in Savinjsko – Šaleški premogovni regiji v okviru Sklada za pravični prehod v obdobju 2024 – 2027 je bil objavljen maja 2024. JR je bil dolgo pričakovan, regionalni deležniki so v procesu priprave sporočali potrebe gospodarstva v okviru aktivnosti CPP. Udeležba in zanimanje na informativnih dnevih sta nakazovala velik interes potencialnih prijaviteljev. Zaradi velikega števila prejetih vlog na 1. roku (15. 7. 2024) je bil 2. rok za prejem vlog preklican, 20. 12. 2024 so bila povečana sredstva JR iz naslova alokacij za RRI in demo/pilotne projekte. RA SAŠA je k spremembi podala pozitivno mnenje s pridržkom, da se zagotovi sredstva tudi za RRI in demo/pilotne projekte. Na JR je za obe premogovni regiji prispelo 71 vlog, kar je podaljšalo čas pregleda vlog pri IT preko načrtovanih 90 dni.

8. 1. 2025 so bili prijaviteljem poslani sklepi o (ne)izboru. Informativni seznam odobrenih vlog je bil objavljen 10. 1. 2025, v regiji SAŠA je bilo odobrenih 15 vlog v skupni višini 52.499.900 EUR javnega financiranja.

15. 1. 2025 je MGTŠ na osnovih medijskih odkritij o domnevnih nepravilnostih v zvezi z javnim razpisom odredilo interno revizijo ter k reviziji JR pozvalo tudi računsko sodišče in KPK. Popravek informativnega seznama odobrenih vlog je bil objavljen 22. 1. 2025, kjer so nastale spremembe za SAŠA regijo, število odobrenih vlog je bilo zmanjšano na 13 in skupno 32.769.610,86 EUR sofinanciranja. 13 izbranih prijaviteljev bi na podlagi podatkov iz prvotno odobrenih vlog s produktivnimi naložbami ustvarilo 392,66 delovnih mest.

12. 2. 2025 je minister za gospodarstvo, turizem in šport zaradi spoznanj in okoliščin pri izvedbi javnega razpisa predlagal njegovo razveljavitev. Na poziv MGTŠ je Agencija SPIRIT Slovenija 28. 2. 2025 objavila sklep o razveljavitvi javnega razpisa. Nov javni razpis naj bi bil pripravljen v treh mesecih.

Ukrep: Gospodarsko prestrukturiranje premogovnih regij – RRI in DP projekti

Posredniško telo:	Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
Izvajalsko telo	Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije
Način izvajanja:	javni razpis
Stanje izvajanja:	ukrep v pripravi

Javni razpis za RRI in demonstracijske in pilotne projekte je leta 2023 začelo pripravljati PT MGTŠ. Izvedba JR je bila prenešena na ARIS, ki je v okviru izvajanja evropske kohezijske politike nov subjekt. Prvi sestanek z regionalnimi deležniki je bil izveden konec leta 2023 oz. začetek 2024. ARIS je marca 2023 prevzela področje inovacijske dejavnosti in je vključno s podlagami za izvajanje EKP morala urediti tudi pravne podlage v tej zvezi. Vzporedno je pripravljala predmetni javni razpis. V začetku novembra 2024 so bile prave podlage urejene in razpis pripravljen že precej daleč. Decembra 2024 je bila sprejeta odločitev, da se sredstva prenesejo na JR za produktivne naložbe. RA SAŠA je podala pozitivno mnenje s pridržkom, da se sredstva za RRI in pilotne/demo projekte nadomestijo iz drugih virov.

Po razveljavitvi javnega razpisa za produktivne naložbe je izvedba JR za RRI in DP projekte ponovno aktualna. JR bo po predvidevanjih ARIS pripravljen in poslan PT MGTŠ v aprilu ali maju 2025.

Ukrep: Laboratorij za raziskave biorafinacije biomase v SAŠA regiji

Posredniško telo:	Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in inovacije
Način izvajanja:	neposredna potrditev operacije
Vlagatelj/upravičenec:	Kemijski inštitut
Stanje izvajanja:	ukrep v pregledu pri PT - MVZI

Projekt Laboratorij za raziskave bio-rafinacije biomase temelji na razvoju »zelene ekonomije«, ki naslavlja tako uravnoteženo tranzicijo energetike, okolja, kot človeških virov in gospodarstva v Šaleški dolini. To področje je alternativa tradicionalnim rafinerijam nafte ali plina, kjer je surovinski material obnovljiv in trajnosten, to je biomasa. Biomasa je neposredno vključena v S4 in naslavlja sklop Naravni in tradicionalni viri za prihodnost z izzivom »povezati različne posamične

proizvodne faze v celovito verigo oz. mrežo« z mobilizacijo biomasnega potenciala regije SAŠA. Projekt naslavlja tudi izzive pravičnega prehoda z zagotavljanjem sistemske, trajnostne in sonaravne mobilizacije biomasnega potenciala SAŠA regije in države, za oskrbo podjetij, ki že uporabljajo biomaso, ali pa načrtujejo povečati delež biomase v svojih produktih. (vir: Priloga 4 ONPP SAŠA)

Tudi v SAŠA regiji so se podobno kot v Zasavju v začetku pokazali izzivi glede primerne lokacije. Po preverjanju ustreznosti možnih lokacij je bila sprejeta odločitev o novogradnji, kjer sta soinvestitorja MOV in KI. Soinvestitorstvo je kompleksnejše, izdelan je skupni DIIP, ločeni pa so PIZ in IP. MOV je javno naročilo za GOI dela že objavila, za gradnjo je potrebnih okoli 520 dni. Zaradi razveljavitve JR za inkubatorje se mora ponovno prijaviti na nov razpis PT MKRR. Za KI je nujen pričetek gradnje, da bodo lahko pravočasno namestili in testirali opremo.

Vloga za projekt je bila decembra 2024 posredovana v pregled PT MVZI, dopolnitve so bile vezane na vključevanje lokalnih podjetij.

STRATEŠKI CILJ 4 – POSTOPNA SANACIJA IN REVITALIZACIJA PROSTORSKO IN OKOLJSKO DEGRADIRANIH OBMOČIJ

Po preveritvi pravne podlage za izvajanje SC4 pri Evropski komisiji je bilo ugotovljeno, da se projekti ne morejo izvajati samostojno, zato se povežejo z izvedbo ukrepov v okviru SC 1, kamor se prenesejo tudi sredstva.

4. Vrednotenje izvajanja ONPP Zasavje

4.1 USPEŠNOST IZVAJANJA ONPP ZASAVJE

ODGOVORI NA VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

1. Ali izvajanje ONPP upravičuje pričakovanja v primerjavi z začetkom priprave ONPP?

Izvajanje ONPP Zasavje deloma upravičuje pričakovanja v primerjavi z začetkom priprave ONPP. Izkušnja priprave tako nacionalne Strategije za izstop iz premoga kot območnega načrta, ki je potekala z vključevanjem regionalnih in lokalnih deležnikov, je pozitivno prepoznana zlasti v luči naslavljanja regionalnih izzivov povezanih z okoljsko sanacijo in gospodarskim prestrukturiranjem kot posledico ukinjanja premogovne gospodarske dejavnosti. Zlasti lokalne skupnosti pozdravljajo ukrepe, s katerimi bo omogočen gospodarski napredek, a počasnost pri izvajanju ukrepov načenja zaupanje v izvedbo dogovorjenega, izpolnjevanje finančnih mejnikov in kazalnikov.

Program EKP 2021-2027, vključno z ONPP Zasavje, je bil s strani EK potrjen 12. 12. 2022. Nacionalna uredba o izvajanju EKP 21-27 je bila sprejeta 16. 2. 2023. Pregled stanja izvajanja ukrepov po strateških ciljih ONPP pokaže, da od skupno 8 ukrepov (SE Zagorje – Rudnik se izvaja v okviru ukrepa SE Prapretno kot dodatni ukrep), so trije ukrepi v izvajanju, kjer so sklenjene tudi pogodbe o sofinanciranju.

Preglednica 6: Stanje izvajanja ukrepov ONPP Zasavje na dan 21. 3. 2025

Strateški cilj ONPP Zasavje	PT	Ukrep	EU sredstva	Stanje na presečni datum vrednotenja (21. 3. 2025)
SC1. Razogljičenje regije	MOPE	NPO – SE Prapretno	4.200.000	Vloga v usklajevanju pri PT
		NPO – SE Zagorje - Rudnik	800.000	Vloga v pripravi na strani vlagatelja
SC2. Raznoliko in odporno lokalno gospodarstvo	MGTŠ	JR Produktivne naložbe	4.420.000	Razveljavitev 28. 2. 2025 Ponovni JR v pripravi pri PT/IT
		JR podpora RRI in PD projektom	4.420.000	JR v pripravi pri PT/IT
	MKRR	JR poslovne cone	10.554.766	Ukrep se izvaja
		JR inkubatorji	510.000	Ukrep se izvaja
	MVZI	NPO – Center DUBT	27.258.599	Operacija se izvaja
SC3. Visoko motivirani in usposobljeni prebivalci	MVI	JR obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja	2.550.000	JR v pregledu na OU
	MDDSZ	NPO – Program znanje in veščine za vse	1.530.000	Vloga v usklajevanju pri PT

VIR: MKRR, 2025

Ukrepi ONPP Zasavje se izvajajo bodisi preko mehanizma neposredne potrditve operacije (NPO) (3 ukrepi), bodisi preko javnih razpisov (5 ukrepov). Do presečnega datuma vrednotenja se je izvajala zgolj ena NPO in sicer Center DUBT (upravičenec KI, PT MVZI). Preostali dve: SE Prapretno (upravičenec HSE, PT MOPE) ter Program znanje in veščine za vse (upravičenec ZRSZ, PT MDDSZ) pa sta v fazi usklajevanja pri PT.

V okviru SC2 so bili objavljeni trije javni razpisi, od teh je bil en razveljavljen (JR Produktivne naložbe), dva pa uspešna (JR poslovne cone ter JR inkubatorji), kjer so projekti v izvajanju. V okviru

SC2 je zaradi razveljavljenega razpisa IT SPIRIT Slovenija pripravila nov JR, zaradi prenosa (relokacije za prvotno načrtovani ukrep) pa se na IT ARIS nadaljuje priprava JR za podporo RRI in PD projektom. Takšno stanje ima močan negativni vpliv na oceno uspešnosti, saj ta ukrepa pomembno prispevata k doseganju kazalnikov ter finančni realizaciji programa. Poleg tega je zaradi dolgotrajne priprave zaznati tudi negativno percepcijo pri ciljni skupini (gospodarstvo), ki je zaradi najave JR in animacije s strani RRA/CPP pripravilo projekte, sedaj pa jih bodo morali ponovno prijaviti in po potrebi prilagoditi novim pogojem in/ali merilom. Dolgotrajna priprava izstopa tudi pri JR v okviru SC 3, ki je v pregledu na OU.

Preglednica 7: Finančni načrt in realizacija ONPP Zasavje do 21. 3. 2025

Specifični cilj	Ukrep	PT	Pravica porabe (EU del) v EUR	Izplačana sredstva (EU del) v EUR	%
SC 1: Razogljičenje regije	SE Prapretno	MOPE	5.000.000,00	0	0
SC 2: Raznoliko in odporno lokalno gospodarstvo	JR produktivne naložbe	MGTŠ	26.200.000,00	0	0
	JR podpora RRI in PD projektom	MGTŠ	4.420.000,00	0	0
	JR poslovne cone	MKRR	10.554.766,00	978.951,65	9,27
	JR inkubatorji	MKRR	510.000,00	0	0
	Center DUBT	MVZI	27.259.000,00	8.054.906,00	29,55
SC 3: Visoko motivirani in usposobljeni prebivalci	JR Obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja	MVI	2.550.000,00	0	0
	Program znanje in veščine za vse	MDDSZ	1.530.000,00	0	0
S K U P A J			78.023.766,00	9.033.857,65	11,58

Vir: MKRR (2025) I Opomba: V znesku pravice porabe je vključenih tudi 3.115.167 EUR iz DRR, deleži izplačanih sredstev so izračunani glede na EU del pravice do porabe.

Finančna realizacija ONPP Zasavje na presečni datum izkazuje izplačilo EU sredstev SPP v skupni višini 9.033.857,65 EUR. Največ je k temu prispevala realizacija v okviru operacije strateškega pomena upravičenca Kemijskega Inštituta – Center DUBT, kateremu je bilo izplačanih skoraj tretjina vseh odobrenih sredstev. Preostanek izplačila se nanaša na poslovno cono Kisovec II. Kljub izplačilu desetine razpoložljivih EU sredstev SPP zamude pri pripravi in izvajanju ukrepov negativno vplivajo na finančno realizacijo programa in povečujejo tveganje za doseganje finančnega mejnika Programa EKP 2021-2027 za prednostno nalogo 10 - SPP za leto 2026.

2. Kaj se je v celotnem procesu od priprave ONPP do izvajanja izkazalo kot pozitivno in kaj kot negativno (sodelovanje udeležencev znotraj posameznega ONPP, med udeleženci obeh ONPP – na ravni premogovne regije kot v odnosu z ministrstvi (PT) in OU?

Vsi deležniki, vključeni v izvajanje ONPP Zasavje, kot pozitivno izkušnjo ocenjujejo vključenost lokalnih in regionalnih deležnikov v proces priprave tako Strategije kot ONPP. Pomembno in aktivno vlogo pri koordinaciji deležnikov poleg OU opravlja RRA Zasavje, ki se je z vzpostavitvijo centra za pravični prehod uspešno umestil med lokalne/regionalne deležnike, upravičence in ministrstva (OU,

PT). Aktivno opravlja animacijo potencialnih upravičencev, koordinacijo z lokalnimi skupnostmi in podajanju mnenj ministrstvom glede izvajanja ukrepov. Na drugi strani časovna negotovost pri razpisovanju sredstev ovira implementacijo projektov, razveljavitev razpisa pa ustvarja nezaupanje. To je zaradi povezanosti projektov pomembno tako z vidika zagotavljanja sinergij znotraj programa kot tudi doseganja zastavljenih kazalnikov.

Na osnovi izvedenih intervjujev z deležniki ugotavljamo, da je bil proces priprave obeh dokumentov **vključujoč**. Vse institucije, s katerimi smo opravili intervjuje, so bili naslovljeni vsaj v eni izmed faz priprave programa in ta proces označujejo kot pozitivno izkušnjo. Vsebina ONPP je med seboj prepletena, se nadgrajuje in izkazuje velik potencial za sinergijske učinke. Iz tega izhaja, da je imela regija, zlasti lokalni deležniki velika pričakovanja od programa, ki regiji, ki sicer ni upravičena do nekaterih drugih namenskih virov financiranja (CTN, problemska območja, ipd.) namenska sredstva za realizacijo projektov, za katere iz drugih virov ni mogoče pridobiti nepovratnih sredstev.

Kot pozitivna izkušnja izvajanja predmetnega programa je vzpostavitev **centra za pravični prehod**, ki opravlja aktivno vlogo vmesnega člana med potrebami regije in (potencialnih) upravičencev ter ministrstvi (OU, PT). Zlasti za slednja je vključevanje regionalnih razvojnih institucij v izvajanje ukrepov novost in pri večini je pozitivno sprejeta. Kot glavni pozitivni vidiki te prakse so bili prepoznani večja regionalna prilagojenost ukrepov in učinkovitejši pretok informacij med posameznimi ministrstvi in regijo. Po drugi strani pa večji nabor sogovornikov terja učinkovitejšo koordinacijo. Na tem področju se kažejo izzivi sprejemanja odločitev in izvajanju dogovorjenega. Nesprejemanje odločitev vodi v zamikanje časovnic, kar vodi v zamujanje razvojnih priložnosti tako gospodarstva kot drugih sodelujočih institucij. Na ravni večine PT je zaznati nezadostno zavezanost izvajanja v programu dogovorjenih vsebin v določenih časovnih rokih. Razlogi za to so večinoma kadrovske primanjkljaje in zamude na drugih področjih dela (drugi ukrepi Programa EKP 2021-2027, drugi programi), šibka koordinacija. Vzpostavljen implementacijski mehanizem pa OU ne omogoča načina za (dodatno) pospešitev aktivnosti.

Sodelovanje med regionalno razvojno institucijo (tudi v vlogi CPP) in OU ter posameznimi PT je večinoma dobro, vendar različnih intenzitet. Sistem izvajanja predvideva, da ukrep pred pričetkom izvajanja pridobi mnenje regionalne institucije. Ta korak pozdravljajo vsi deležniki kot pomembnega v luči da načrtovani ukrepi odgovarjajo na potrebe regije in da so tudi regije v njihovo pripravo vključene. V praksi se je izkazalo, da je podajanje mnenja, za katerega imajo zgolj tri delovne dni časa zgolj formalizacija procesa. V kolikor že tekom priprave ukrepa poteka učinkovita komunikacija in (neformalno) usklajevanje, potem je mnenje zgolj formalizacija procesa, v kolikor pa temu ni tako in prihaja do vključevanja novih vsebin ali nespoštovanja dogovor, pa to vodi v časovne zamike. Tak primer je dolgotrajna priprava ukrepa v okviru SC3 – Program znanje in veščine za vse – sicer ukrepa t.i. mehkih vsebin za izvedbo katerega ni potrebno umeščanje v prostor, pridobivanje gradbenih dovoljenj, razpisa za izvajalca ipd., a priprava kljub temu poteka nerazumljivo dolgo.

Povezovanje z deležniki znotraj regije je v prvi vrsti vezano na prenos informacij, animiranje in informiranje potencialnih prijaviteljev za pripravo in izvajanje projektov. Na področju regionalne povezanosti je kot pozitiven učinek tesnega sodelovanja regionalnih deležnikov (zlasti lokalnih

skupnosti) odločitev, da se z naslova mehanizma dogovora za razvoj regij prenesejo sredstva za obnovo objekta v katerem bodo potekale didaktične vsebine za vključene vzgojno izobraževalne institucije, kar bo dobrodošla novost pri predstavitvi novih poklicev mladim generacijam z velikim potencialom za razvoj učnega centra v prihodnje.

ONPP Zasavje kot širše vplivno območje opredeljuje občino Litija, ki pa v izvajanje do sedaj še ni bila aktivno vključena. Pričakuje se, da bodo upravičenci iz širšega vplivnega območja lahko kandidirali za sredstva na dveh JR (izobraževalni zavodi v okviru SC 3 - PT MVI ter podjetja v okviru SC 2 – PT MVI).

3. V kolikšni meri so bili/bodo doseženi cilji in kazalniki ONPP/projekta?

Na presečni datum vrednotenja 21. 3. 2025 pri nobenem kazalniku učinka ONPP Zasavje še ni zabeleženega napredka. Projekti, ki bodo prispevali k doseganju ciljnih vrednosti določenih kazalnikov, so v izvajanju (ureditev poslovnih con in inkubatorja) in pripravi (spodbujanje energije iz obnovljivih virov in urejene površine za gospodarsko dejavnost), vendar projekti še niso zaključeni. Načrtovani mejniki, h katerim prispevajo ukrepi v okviru SC3, na dan 31. 12. 2024 niso bili doseženi. Pri kazalnikih rezultata je napredek dosežen le pri kazalniku ustvarjanja delovnih mest v podprtih subjektih, kjer so v okviru operacije strateškega pomena Center DUBT realizirane nove zaposlitve v višini 4 letnih EDČP od 10 predvidenih (40 % realizacija ciljne vrednosti RCR102). Na osnovi pregleda stanja izvajanja posameznih ukrepov ocenjujemo, da ciljne vrednosti kazalnikov učinka v okviru SC1 (pričakuje se manj kot polovica dosežene vrednosti proizvodnje zmogljivosti iz OVE) ter SC3 ne bodo dosežene. Po drugi strani pa se pričakuje preseganje dosežene vrednosti kazalnika urejenih površin za gospodarsko dejavnost.

Stanje napredka in ocena pričakovanega doseganja kazalnikov učinka prikazuje Preglednica 8, kazalnike rezultata pa Preglednica 9.

Preglednica 8: Doseganje kazalnikov učinka ONPP Zasavje na dan 21. 3. 2025

ID	Kazalnik	Enota	Mejnik 31. 12. 2024	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 2025	Pričakovano
EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	321	1.200	0	↓
EECO03	Dolgotrajno brezposelni	osebe	182	648	0	↓
EECO06	Število otrok, mlajših od 18 let	osebe	5	24	0	
EECO08	Število udeležencev, starih 55 in več	osebe	111	434	0	
EECO09	Število udeležencev z izobrazbo (ISCED 0-2)	osebe	110	420	0	
EECO10	Število udeležencev z višjo sekundarno (ISCED 3) ali postsekundarno izobrazbo (ISCED 4)	osebe	157	612	0	↓
EECO11	S terciarno izobrazbo (ISCED 5-8)	osebe	42	156	0	↓

ID	Kazalnik	Enota	Mejnik 31. 12. 2024	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 2025	Pričakovano
RCO01	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	28	0	
RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev (prod. naložbe, R&I, demo/pilot)	podjetja	0	13	0	
RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	podjetja	0	15	0	
RCO22	Spodbujanje energije iz obnovljivih virov	MW	0	20	0	↓
	Število organizacij ki so vključene v razvojne projekte za izboljšanje znanja spretnosti in kompetenc	število	4	16	0	
	Urejene površine za gospodarsko dejavnost	ha	0	11,8	0	↑

VIR: MKRR, 2025

Preglednica 9: Doseganje kazalnikov rezultata ONPP Zasavje na dan 21. 3. 2025

ID	Kazalnik	Enota	Izhodišče	Ref. leto	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 24	Pričakovano
RCR01	Delovna mesta, ustvarjena v podprtih subjektih	Letni EPDČ	0	2022	5 (MVZI)	0	
			0	2022	109 (MGTŠ)	0	↑
RCR102 ²	Raziskovalna delovna mesta, ustvarjena v subjektih, ki so prejela podporo	Letni EPDČ	0	2024	10 (MVZI)	4	
EECR01	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja iščejo zaposlitev	oseba	0	2021	720	0	↓
EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	oseba	0	2021	300	0	↓
EECR03	Udeleženci, ki so pridobili kvalifikacijo po zaključku sodelovanja	oseba	0	2021	36	0	↓

² Predlagan nov kazalnik rezultata za natančnejšo opredelitev delovnih mest v okviru NPO (MVZI) (vir: Predlog spremembe PEKP 21-27-oddan 28. 3. 2025)

ID	Kazalnik	Enota	Izhodišče	Ref. leto	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 24	Pričakovano
EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev, vključno s samozaposlitvijo	oseba	0	2021	240	0	↓
RCR32	Dodatne nameščene zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, ki so operativne	MW	0	2022	20	0	↓
	Delež podprtih organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte	%	85,00 ³	2022	80,00	n/a	

VIR: MKRR, 2025

Ukrep v okviru **SC1 – Razogljičenje regije** bo prispeval h kazalniku rezultata dodatno nameščenih zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov. Iz stanja izvajanja ukrepa je razvidno, da projektirana moč načrtovane SE Prapretno znaša 7,7 MW. Iz preostanka sredstev se v okviru ukrepa načrtuje namestitev dodatne SE na območju občine Zagorje ob Savi moči med 1 in 2 MW. Iz tega izhaja, da bo pričakovana realizacija tega kazalnika manjša za najmanj 50 %. Bo pa v naložbo v izgradnjo SE Prapretno vključen tudi hranilnik, kar ob pripravi ONPP ni bilo predvideno.

Izvajanje ukrepov **SC 2 – Raznoliko in odporno lokalno gospodarstvo** naslavlja tako zagotavljanje površin za izvajanje in spodbujanje gospodarske dejavnosti (tri poslovne cone ter en inkubator), kot tudi neposredno podporo gospodarstvu preko podpiranja produktivnih naložb ter vlaganja v raziskave in razvoj.

Ker sta razpisa za JR produktivne naložbe ter JR za R&I ter DP projekte še v fazi priprave, ne moremo oceniti pričakovane realizacije kazalnikov učinka vezanih na podporo podjetjem. Prav tako tudi ne doprinosi kazalnikoma rezultata vezanih na število delovnih mest v podprtih subjektih. Na osnovi prijavljenih projektov in sklepov o (ne)izboru razveljavljenega JR za produktivne naložbe lahko sklepamo, da v regiji obstaja velik potencial za črpanje namenskih sredstev, kar bi vodilo v doseganje (in morebitno preseganje) kazalnika ustvarjenih novih delovnih mest. Ob čakanju na ponovitev JR se povečuje tveganje, da nekatera podjetja ne bodo ponovno oddala vloge, po drugi strani pa se lahko pojavijo nova, zato končne pričakovane vrednosti kazalnika ni mogoče predvideti. Pri ukrepu podpore RRI in DP projektom JR še ni bil objavljen. Po pogovorih z regionalnimi deležniki (CPP, RRA, RSR, GZS) je zaznati potencial upravičenih subjektov za prijavo, ki imajo za kandidature tudi že pripravljene projekte. Do objave razpisa in

³ Kazalnik rezultata »Delež podprtih organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte«, v obeh regijah izhodiščna vrednost 0 (vir: Predlog spremembe PEKP 21-27-oddan 28. 3. 2025)

prijave projektov pa zaradi nepoznavanja podrobne vsebine obstaja tveganje o zadostnem številu projektov, ki bodo ustrezali razpisanim pogojem za dodelitev razpoložljivih sredstev.

V okviru ukrepov poslovne cone ter podjetniški inkubatorji so v izvajanju štiri operacije, za katere je pričakovati, da bodo dosegle in presegle ciljno vrednost kazalnika učinka za urejenost površin za gospodarsko dejavnost, saj skupna pričakovana površina znaša več kot 38,5 ha.

V okviru SC2 se izvaja operacija strateškega pomena Kemijskega inštituta – Center DUBT, ki edini že beleži dosežene vrednosti kazalnika rezultata glede ustvarjenih delovnih mest v podprtih subjektih (4). Poleg slednjega pa izvajanje tega ukrepa prispeva tudi h kazalniku raziskovalnih delovnih mest.

SC3-Visoko motivirani in usposobljeni prebivalci opredeljuje dva ukrepa, ki pa se še nista pričela izvajati. Posledično načrtovani mejniki ob koncu leta 2024 niso bili doseženi. Glede na ugodno stanje nizke stopnje registrirane brezposelnosti v regiji in hkrati visok delež dolgotrajno brezposelnih, od katerih je bila decembra 2024 v občinah ožjega vplivnega območja skoraj polovica (45 %) registriranih brezposelnih več kot eno leto in dobra petina (21 %) več kot 3 leta, in dosedanjih izkušnjah uslužbencev ZRSZ OS Trbovlje pri njihovem vključevanju v podobne programe se ciljne vrednosti kazalnikov učinka zdijo ambiciozne. Med predstavniki gospodarstva se tudi pojavlja dvom o primernosti teh oseb za zapolnitev delovnih mest, ki bodo nastala v okviru izvajanja raziskovalnih projektov ter produktivnih naložb.

Za prispevek JR na področju obogatene izvajanja kakovostnega in dostopnega učenja h kazalnikom učinka ni mogoče podati ocene. V kolikor se bo pravočasno izvedlo objavo razpisa, prijavo projektov ter zagotovilo učinkovito koordinacijo vzgojno-izobraževalnih zavodov z zadostnimi kadrovskimi viri ter upravljanje operacije, večjih tveganj pri doseganju kazalnikov ni bilo zaznati.

4. Kateri so ključni dejavniki, ki vplivajo/so vplivali na (ne)doseganje ciljev in kazalnikov?

Kazalniki, kjer se ne dosega vrednosti za mejnik ob koncu leta 2024, (to so kazalniki učinka vezani na ukrepe v okviru SC3), je glavni razlog dolgotrajna priprava vlog za odločitev o podpori za NPO in JR. V okviru priprave vlog prihaja do več ciklov pogovorov in usklajevanj med deležniki OU-PT-regija brez sklenjenega dogovora in izvedbe dogovorjenega. Pri ostalih kazalnikih, kjer je doseganje ciljne vrednosti za leto 2029 ogroženo, je razlogov več, med drugim zamude zaradi pomanjkanja kadrovskih virov na PT (npr. MVI) in pomanjkljiva pripravljenost projektov NPO v fazi priprave programa (zlasti kazalnik zmogljivosti za proizvodnjo električne energije).

Glede na stanje, prikazano v Preglednica 8 in Preglednica 9, lahko pri kazalnikih vezanih na izvajanje ONPP Zasavje identificiramo naslednje ključne izzive:

- izbrani kazalniki ki zaradi neizvajanja ukrepov ne dosegajo zadanega mejnika do 31. 12. 2024 (zlasti ukrep vključevanja brezposelnih),
- zmanjšanje realno pričakovane ciljne vrednosti nekaterih kazalnikov zaradi bodisi spremenjenih socioekonomskih okoliščin v regiji in dolgotrajne priprave (na primer

vključevanje brezposelnih) ali nizke stopnje pripravljenosti projektov v fazi priprave programa (na primer ukrep naložbe v proizvodnjo OVE),

- v primeru, da bi se objava JR za produktivne naložbe in RRI in DP projekte podaljšala v leto 2026, je tveganje ali bodo zaradi vse krajšega razpoložljivega časa za izvedbo ciljne vrednosti kazalnikov sploh realno dosegljive, saj produktivne naložbe lahko prav tako predvidevajo gradbena dela in dobavo opreme.

Na osnovi triangulacije vseh virov, vključenih v izvedbo vrednotenja smo identificirali zlasti naslednja dejavnika, ki vplivata na (ne)doseganje ciljev kazalnikov ONPP Zasavje:

a) Zamude pri izvedbi ukrepov

Izvajanje ukrepov ima dva vidika oz. interpretaciji. Z vidika izvajalskih teles PT ali IT izvajanje ukrepa pomeni tudi njegovo pripravo, torej usklajevanje priprave vlog za odločitev o podpori z vlagatelji ali pripravo in izvajanje JR, pregled vlog in izbor operacije, izdajo sklepa o (ne)izboru, podpis pogodbe. Zlasti prve faze tega procesa terjajo svoj čas in vključenost večjega števila oseb. Glede na strukturo izvajanja ONPP pa je zaradi vključevanja širšega nabora deležnikov izvajanja (OU, PT, IT, RRA/CPP) toliko bolj pomembna koordinacija in sprejemanje odločitev. Na drugi strani za upravičence sredstev (ali koristnike ukrepov) izvajanje pomeni izvajanje operacije, kar vodi v generiranje kazalnikov in črpanje sredstev, torej prispevek ključnim elementom uspešnosti programa.

Ukrep, kjer je to še posebej izrazito, je Program znanje in veščine za vse Zasavje (PT MDDSZ), ki je v bil v luči ONPP-ja in posledično tudi Programa EKP 2021-2027 ključen za doseganje mejnikov na dan 31. 12. 2024. Z vidika priprave ONPP je pričakovano, da bo ta program prvi pričel zagotavljati kazalnike, za mejnik logična in ustrezna. Gre za mehke vsebine, ki ne potrebujejo umeščanja v prostor, gradbenih in uporabnih dovoljenj in podobnega. Potrebe, na osnovi katerih je bila vsebina umeščena v program, so zapisane, kot tudi sam cilj izvedbe ukrepa. Zavod RS za zaposlovanje kot upravičenec ima izkušnje s pripravo in izvedbo vsebin. Pozen začetek formalne priprave vloge za odločitev o podpori na strani PT (november 2023), različna interpretacija ciljnih skupin (torej programa), razlike v razumevanju ukrepa, vključevanje različnih deležnikov znotraj PT in ZRSZ ipd. je privedlo do tega, da potrditve NPO do presečnega datuma vrednotenja (marec, 2025) še vedno ni. To ne vodi le v nedoseganje mejnikov, ampak zaradi spremenjene socioekonomske situacije (upad brezposelnih in s tem zmanjšanjem ciljne skupine) tudi v zmanjšanje pričakovane ciljne vrednosti v letu 2029.

Podobno velja pri pripravi JR za obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja (PT MVI), kjer so kadrovske izzivi, sočasnost izvajanja drugih programov ter prednostnih nalog EKP vodile v zamik priprave JR. Na časovnico je vplivala tudi priprava novele ZOVFI, ki bo omogočala dopolnilno delo v okviru iste VZI. Sprejem novele je dobrodošel korak k zagotovitvi primernih kadrovskih kapacitet upravičencev za izvedbo koordinacijsko zahtevnega projekta.

Oba ukrepa v okviru SC3 bi morala biti ena prvih v izvajanju, a zaradi zamud (še) ne doprinašata k doseganju kazalnikov.

Pri ukrepih namenjenih neposredni podpori gospodarstvu (produktivne naložbe ter RRI in DP projekti) je slika drugačna. Izvedba JR za produktivne naložbe je bila dobrodošla tako z vidika doseganja kazalnikov kot črpanja sredstev. Žal pa situacija, ki je posledično vodila v razveljavitev JR, podaljšuje časovnico in tveganje za doseganje kazalnikov.

b) Nizka stopnja pripravljenosti projektov

Projekt NPO v okviru SC1 je bil v območni načrt vključen na osnovi idejne zasnove. To je izziv zlasti za opredelitev kazalnikov in finančnih potreb. Posledici nizke pripravljenosti projektov v fazi priprave načrta sta zlasti dve. Prvo predstavlja časovnica za izvedbo projekta (ki zlasti v primeru investicijskih projektov ni odvisna zgolj od upravičenca ali PT). Drugo pa predstavlja sama izvedljivost projektne ideje in s tem tudi doseganje kazalnikov. Ravno ta razloga sta vplivala na znižanje načrtovane vrednosti kazalnika.

UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Iz vrednotenja uspešnosti izvajanja ONPP Zasavje ugotavljamo, da so ključni dejavniki (ne)doseganja kazalnikov zlasti posledica dveh dejavnikov. Prvega predstavlja faza priprave ONPP, kjer je bila prešibko presojana izvedljivost zadanih ukrepov. Drugi dejavnik predstavlja faza izvajanja, torej izvajanje dogovorjenega. V tej fazi se usklajevanja (npr. pri ukrepu PT MDDSZ) z diskusijo o smiselnosti izvajanja ukrepa vračajo v fazo priprave programa, namesto k dogovoru kako ukrep izvesti v luči doseganja uspešnosti in učinkovitosti.

Strateški cilj 1 – Razogljičenje regije

NPO je v usklajevanju na PT MOPE, večjih tveganj za izvedbo ni zaznati, a navkljub postavitvi dodatne SE (ki v fazi načrtovanja programa ni bila predvidena) načrtovana vrednost kazalnika inštalirane moči ne bo dosežena.

Priporočilo Z1: HSE in PT MOPE naj pospešita pripravo projektov. HSE naj v najkrajšem možnem časovnem roku pripravi javno naročilo za izbor izvajalca, zlasti zato ker, vključuje tudi projektiranje.

Priporočilo Z2: Pripravljalci načrtov in nosilci finančno zahtevnejših projektov naj pri pripravi prihodnjega načrta v okviru SPP ukrepe in z njimi povezane kazalnike ter finančne vrednosti oblikujejo na osnovi projektov, ki so na višji stopnji pripravljenosti (umeščenost v prostor oz. imajo izdelano investicijsko dokumentacijo - DIIP).

Priporočilo Z3: Ob korekciji ciljne vrednosti kazalnika nameščenih zmogljivosti za proizvodnjo energije iz OVE bi bilo smiselno dodati kazalnik učinka 'rešitve za shranjevanje električne energije' in ciljno vrednost 1, ki je sicer že vključen v okviru ONPP SAŠA.

Strateški cilj 2 – Raznoliko in odporno lokalno gospodarstvo

Priporočilo Z4: Čimprejšnja objava JR za produktivne naložbe.

PT MGTŠ/ IT SPIRIT Slovenija naj pri pripravi JR razpisa prilagodi pogoje razpisa potrebam in zmožnostim različnih tipov ciljnih skupin, kot so MSP, mlada podjetja (start-up), velika podjetja. Upošteva naj se tudi potencial za ustvarjanje delovnih mest v manjših podjetjih z manjšo vrednostjo produktivnih naložb. Zagotovi se naj pregledno komuniciranje sprememb JR glede na predhodno razveljavljenega.

V luči čimprejšnjega črpanja in omogočanja podpore prijaviteljem, ki so aktivno pristopili k naložbam skladno z JR, naj PT MGTŠ preuči možnost, da se podjetjem, ki so bila prijavljena na razveljavljeni razpis, kot upravičena štejejo tudi vlaganja, ki so jih izvedli po oddaji vloge na razveljavljeni razpis.

V primeru vključenosti izvajalskega organa, je potrebno natančneje opredeliti način komuniciranja in izmenjave informacij, da lahko CPP okrepi aktivnosti pravočasnega informiranja potencialnih prijaviteljev o JR v regiji.

Priporočilo Z5: Čimprejšnja objava JR za RRI in DP projekte.

PT MGTŠ/ARIS naj zagotovi dovolj časa za pripravo vlog prijaviteljev (najmanj 60 dni od objave JR, oziroma primerno več, če bo objava v začetku poletja) in zagotovi pregledne informacije o značilnosti posameznih vrst projektov.

Priporočilo Z6: Zaradi zagotavljanja transparentnosti in učinkovitega pretoka informacij naj usmeritve pred objavo JR CPP komunicira v skladu z dogovorom s PT MGTŠ/IT ARIS. CPP naj pri aktivnostih obveščanja, informiranja in eventuelne podpore pri pripravi projektov spodbudi potencialne prijavitelje h kakovostni pripravi vlog, da se tako zmanjša potreba za pozive k dopolnitvam in skrajša časovnica pregleda in izbora operacij.

Strateški cilj 3 – Visoko motivirani in usposobljeni prebivalci

Glede na razporeditev EU sredstev SPP (Slika 2) je vlaganj neposredno v človeške vire namenjenih najmanj sredstev, zato je njihova ciljna usmeritev zlasti z namenom dolgoročnih učinkov toliko bolj pomembna.

Priporočilo Z7: Čimprejšnja objava JR v okviru ukrepa Obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja. To je ključno zlasti zaradi naslednjih vidikov:

- obstoječih kadrovskih izzivov v sektorju vzgoje in izobraževanja,
- načrtovanja delovnih obveznosti zaposlenih (priprava urnikov, učnih programov, obremenitev zaposlenih),
- zagotovitev časa za vzpostavitev učinkovite koordinacijske strukture za izvajanje projekta pri katerem se pričakuje večje število sodelujočih partnerjev.

Priporočilo Z8: Čimprejšnji pričetek izvajanja Programa zaposlitve in veščine za vse Zasavje. Operacija naj vključuje tudi jasno časovnico z interno določenimi mejniki vključenih brezposelnih in/ali iskalcev zaposlitve v programe (glede na kategorije kazalnikov učinka). Opredelijo naj se npr. 6 -mesečni mejniki vključenih. Izvaja naj se aktivno spremljaje. V kolikor je zaznati večje nedoseganje mejnika, naj se zaporedno izvedeta spodaj predlagana scenarija ali pa v dogovoru z deležniki preide na scenarij B:

- **Scenarij A:** Razširi nabor aktivnosti za udeležence programa. V ONPP je poudarek na krepitvi ključnih poklicnih kompetenc s posebnim poudarkom na zeleni preobrazbi na področjih pridobivanja in shranjevanja energije iz obnovljivih virov, trajnostne gradnje in energetske učinkovitosti, krožne ekonomije, ravnanju z vodnimi viri in trajnostni mobilnosti. Program ima tako fokus na zelenem prehodu, med tem ko ima regija kadrovske izzive predvsem na deficitarnih poklicih (zdravstvo in socialno varstvo, izobraževanje, različni profili v industriji ipd.). Ob iskanju inovativnih pristopov (tudi na izkušnjah pilotnih projektov, v katerih je bil vključen ZRSZ) naj se preuči možnost razširitve nabora aktivnosti in načina izvajanja ukrepa.
- **Scenarij B:** Vključene brezposelne osebe nadaljujejo in zaključijo s programom, preostanek sredstev pa se preusmeri na PT MVI v krepitev centra za izobraževanje v okviru ukrepa Obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja. Sredstva se naj namenijo krepitvi centra za izobraževanje z namenom vzpostavitve ekipe, ki vodi in nadgradi center v stičišče demonstracijskih aktivnosti. To bi vodilo v krepitev sinergij znotraj ONPP. Poleg tega pa bi lahko preko pridobivanja sredstev drugih programov (npr. ERASMUS, INTERREG, ipd.) lahko postal nacionalno demonstracijsko učno središče, ki bi lahko samostojno delovalo in razvijalo kompetence mladih iz vse Slovenije na področju zelenega prehoda.

4.2 USTREZNOST IZVAJANJA ONPP ZASAVJE

ODGOVORI NA VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

1. Ali razpisani JR/programi odgovarjajo na prepoznane potrebe ciljnih skupin v premogovni regiji?

Na podlagi analize Strategije ter iz nje izhajajočega ONPP Zasavje ugotavljamo, da ukrepi v veliki meri ustrezajo glede na potrebe naslovljenih ciljnih skupin in naslavlajo razvojne potrebe regije. Poleg tega ocenjujemo, da ukrepi, čeprav vsak s svojo jasno usmeritvijo, izkazujejo velik potencial za ustvarjanje sinergijskih učinkov. Takšni ukrepi so zlasti v okviru SC2. Ocena relevantnosti odgovarjanja na potrebe ciljnih skupin je omejena na področjih, kjer so bili razpisi bodisi razveljavljeni, ali pa še niso bili objavljeni (v okviru SC2 in SC3). Na določenih področjih so nastale razlike v potrebah glede na čas priprave programa (zlasti SC3), vendar zaradi neizvajanja ocene prilagoditve ukrepov ni mogoče podati.

Analiza strategije in programa izkazuje, da strateški **cilji naslavlajo razvojne potrebe regije.**

Ukrep v okviru **SC 1 – Razogljičenje regije** dejansko naslavlja nacionalne energetske potrebe na področju povečanja deleža OVE v končni rabi energije in zmanjševanju tveganja odvisnosti od uvoza energije. Lokacija se nahaja na območju odlagališča nenevarnih odpadkov Prapretno poleg obstoječe SE Prapretno, ki je bila prva večja sončna elektrarna postavljena na degradiranem območju. Na območju se je v času delovanja TE Trbovlje odlagal elektrofiltrski pepel žlindre in sadre, kot stranski produkt uporabe premoga. Območje je torej degradirano in neposredno povezano z opuščeno dejavnostjo premogovne regije.

Izvedba investicije bo tako predstavljala prispevek regije v proizvodni zmogljivosti iz OVE. Izvedba investicije ne bo imela znatnega prispevka na področju nastajanja novih delovnih mest ali (ponovne) usmeritve regije v energetske sektor. Ob prestrukturiranju regije, ki še traja, se je regija iz energetske preusmerila v industrijsko, vse več je tudi visokotehnoloških podjetij. Izvedba ukrepa je tako ustrezna z vidika prispevka proizvodne zmogljivosti OVE, ponovni rabi degradiranih površin in zagotavljanja neposredne finančne koristi lokalnim skupnostim.

SC2 – Raznoliko in odporno lokalno gospodarstvo sestavlja kombinacija ukrepov, ki vsak na svoj način nudi podporo pri prestrukturiranju gospodarstva.

JR za izgradnjo poslovnih con je tako po besedah gospodarstva, zlasti pa lokalnih skupnosti eden izmed ukrepov, ki najbolj naslavlja potrebe regije. Zaradi izredne reliefne razgibanosti regije in obstoječi pozidanosti površin je prostora za širitev gospodarskih con izredno malo, ob upoštevanju nacionalnih usmeritev prostorskega načrtovanja pa praktično nič. Zagotavljanje kapacitet za izvajanje gospodarske dejavnosti na degradiranih območjih kot posledica rudarjenja je pozitivna tudi zaradi zagotavljanja smiselne rabe prostora. Rezultati podprtih projektov bodo prinesli koristi vsem trem občinam ožjega vplivnega območja ONPP Zasavje.

Vzpostavitev podjetniškega inkubatorja 'Kompreshaus' je dobrodošla naložba v luči omogočanja prostora za razvoj kreativnih idej, diverzifikacije gospodarstva ter zadržanja in privabljanja (mladega) ustvarjalnega kadra. Hkrati pa objekt zaradi prejšnje rabe (kompresorska postaja za potrebe delovanja rudnika Trbovlje- Hrastnik) ohranja stik z bogato tehnično dediščino območja in objektu daje novo vsebino.

Sodeč po prijavah na JR za produktivne naložbe (ki je bil februarja 2025 razveljavljen in je v pripravi nov razpis) je ukrep ustrezen, saj naslavlja potrebe gospodarstva v luči prestrukturiranja regije. Po drugi strani pa so zaradi relativno visokih pogojev brez možnosti za pridobitev nepovratnih sredstev ostala ciljna skupina manjših podjetnikov (obrtnikov), ki bi lahko izvedla manjše naložbe in prav tako prispevati h kazalniku zagotovitve novih delovnih mest.

V okviru ukrepa RRI in DP projekti še ni prišlo do objave javnega razpisa, zato ocene relevantnosti ni mogoče podati. Glede na informacije regionalnih deležnikov je za izvedbo tega ukrepa pri gospodarstvu izražen interes, pripravljajo se tudi projekti.

Strateški projekt NPO Center DUBT predstavlja dodaten elan regiji na področju visokotehnološkega preboja in uveljavljanja kot raziskovalno-razvojna regija na nacionalnem nivoju in širše. Za regijo, v kateri ni univerzitetnega središča, to pomeni novo dejavnost, ki se mora v prostoru še uveljaviti. To pa pomeni tudi potrebo po zagotavljanju podpornih storitev in kvalitetnega bivanjskega okolja za privabljanje visokokvalificiranega kadra.

V okviru **SC3 – Visoko motivirani in usposobljeni prebivalci** se izvajata dva ukrepa, pri katerih pa še ni prišlo do objave JR oz. potrditve NPO, zato je podajanje ocene relevantnosti omejeno.

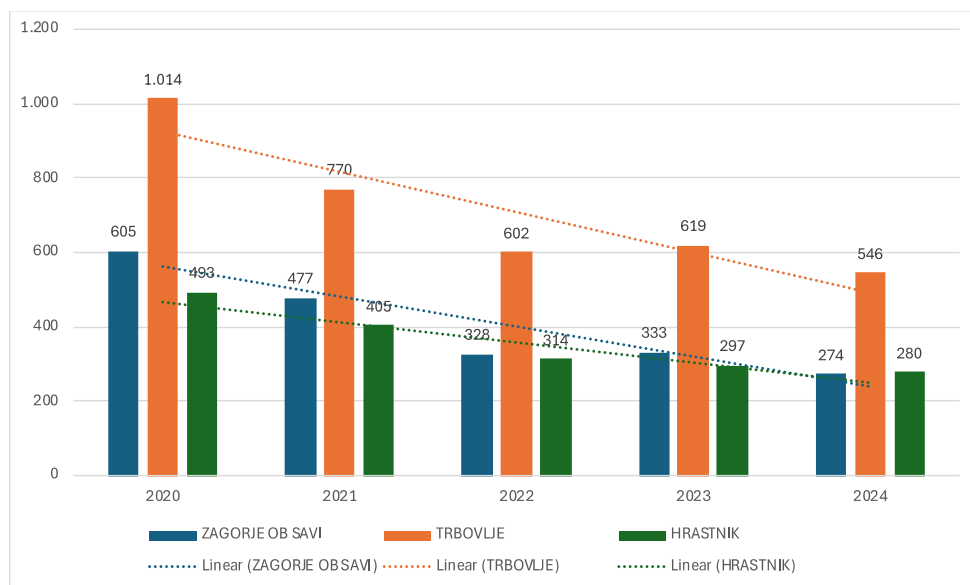
JR za obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja ter uvajanja krožnih vsebin v vzgojno izobraževalne zavode bo predvidoma odgovarjal na potrebe ciljnih skupin strokovnih delavcev in šolajočih se na izbranih področjih. V izvedbi investicije (ki sprva ni bila predvidena) v center za izobraževanje z namenom krepitev demonstracijskih aktivnosti je zaznati velik potencial

za krepitev sinergij z ostalimi ukrepi znotraj ONPP Zasavje kot tudi dolgoročnih koristi. Zaradi nepoznavanja podrobnosti JR in stanja potreb v regiji nadaljnje ocene ni mogoče podati.

Program zaposlitve in veščine za vse Zasavje se praktično od pričetka priprave ukvarja z definiranjem ciljne skupine in opredelitvijo načina izvajanja. Ker do presečnega datuma vrednotenja ni prišlo do potrditve programa, ocene o tem ali program na ustrezen način naslavlja ciljno skupino opredeljeno v programu, ni mogoče podati.

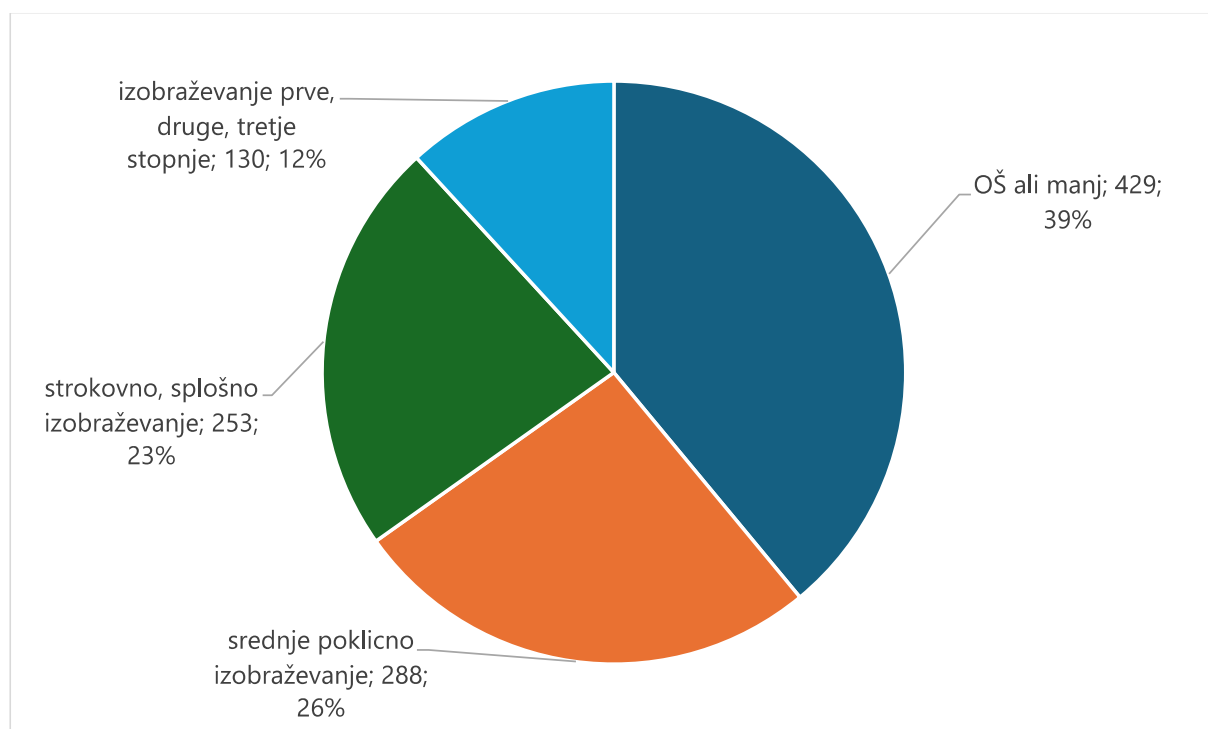
ONPP predvideva vseživljenjsko karierno orientacijo in usposabljanje brezposelnih ter iskalcev zaposlitve (informiranje, motiviranje, aktivnosti svetovanja brezposelnim, neformalna izobraževanja in usposabljanja, prekvalifikacije in dokvalifikacije) s ciljem prehoda v zaposlitev ali samozaposlovanje. Potrebe za to obstajajo in gospodarstvo je že danes soočeno z deficitom kadrov.

V regiji Zasavje je (podobno kot v Sloveniji) opaziti trend zmanjševanja števila brezposelnosti v primerjavi s časom priprave programa (Graf 1, Graf 2). Leta 2022 je bilo na ZRSZ OS Trbovlje v povprečju 1.819 brezposelnih oseb, 854 oseb je bilo dolgotrajno brezposelnih, od tega 622 več kot dve leti, 36 % jih je imelo zaključeno OŠ ali manj. Leta 2024 je bila povprečno število registriranih brezposelnih oseb 1.388, dolgotrajno brezposelnih 575, od tega 357 več kot dve leti, delež oseb z OŠ ali manj se je povečal na 39,4 %. Bazen potencialnih upravičencev se tako zmanjšuje, struktura brezposelnih oseb je z vidika izvedbe ukrepa razmeroma neugodna in zahteva ustrezen čas za animacijo in motivacijo za vključitev v aktivnosti predvidene v programu. Kljub temu obstaja ciljna skupina, ki jo je smiselno nasloviti s ciljno usmerjenimi aktivnostmi v luči nadaljnjega zmanjševanja brezposelnih in zapolnjevanja novo ustvarjenih delovnih mest v regiji.

Vir: ZRSZ, 2025

Graf 1: Število registriranih brezposelnih na ožjem vplivnem območju premogovne regije Zasavje v obdobju 2020-2024

Vir: ZRSZ, 2025

Graf 2: Izobrazbena struktura registriranih brezposelnih na ožjem vplivnem območju premogovne regije Zasavje

2. Ali so razpisani JR/programi skladni s pričakovanji deležnikov v premogovni regiji?

Na podlagi izvedenih aktivnosti, pričakovanih rezultatov in pogovorov z deležniki ocenjujemo, da so že objavljeni JR ter NPO v izvajanju skladni s pričakovanji deležnikov v premogovni regiji Zasavje. Kot take velja izpostaviti zlasti ukrepe poslovnih con in inkubatorjev. Žal pa je ukrepov z izvedenimi JR in NPO v izvajanju bistveno manj, kot so jih deležniki skoraj dve leti in pol po sprejetju programa pričakovali.

Pri ocenjevanju pričakovanj deležnikov je upoštevan zlasti vidik regije, lokalnih skupnosti ter (potencialnih) upravičencev. Regija, ki je preko RRA oz. za ta namen ustanovljenega CPP vključena v koordinacijo izvajanja ONPP, predstavlja aktivni vezni člen med regionalnimi deležniki in odločevalci/pripravljalci ukrepov na nacionalnem nivoju. Ta proces je z vidika usklajevanja potreb regije in skladnosti s cilji ONPP formaliziran tudi z zahtevo po izdaji mnenja regionalne institucije pred izvedbo vsakega ukrepa.

V okviru SC1 priprava NPO poteka zlasti na ravni upravičenca oz. pripravljavca vloge za odločitve o podpori (HSE) ter PT MOPE. Regija je sicer formalno vključena za podajanje mnenja, vendar v samem procesu njena vloga ni tako intenzivna kot pri drugih ukrepih. Večja je vključenost lokalnih skupnosti (občini Trbovlje in Hrastnik) zaradi usklajevanj glede finančnih koristi investicije. Ob dodatni investiciji pa je vključena tudi Občina Zagorje ob Savi.

V okviru SC 2 je bila koordinacija intenzivna zlasti v okviru priprave JR za produktivne naložbe. V tem procesu je RRA/CPP na PT večkrat naslovila potrebe in potenciale regije (zlasti ciljne skupine gospodarstva) v smislu priprave razpisa na način, da bo možnost koriščenja sredstev tudi za

manjša podjetja. Na tem področju tako objavljen JR ni bil v celoti skladen s pričakovanji deležnikov v premogovni regiji.

Pričakovanja regionalnih deležnikov so tudi v okviru napovedanega JR za RRI in DP. Ob zaustavitvi aktivnosti priprave javnega razpisa je pri mnenju za prenos sredstev na JR Produktivne naložbe, RRA/CPP Zasavje podal mnenje s pridržkom, da sicer soglaša s prenosom sredstev, vendar je potrebno vseeno zagotoviti sredstva za izvedbo JR za RRI in DP. Ob najavi, da je priprava JR v teku, so pričakovanja deležnikov usmerjena k razpisu, ki bo omogočal realizacijo njihovih razvojnih, raziskovalnih in demonstracijskih projektov.

Največja neskladja med pričakovanji deležnikov in dosedanjim izvajanjem ukrepa so se pokazali pri ukrepu v okviru SP3 – Program znanje in veščine za vse Zasavje. V okviru priprave programa je prihajalo do težav pri opredelitvi ciljne skupine upravičencev ukrepa, saj je prenehanje premogovne dejavnosti v regiji časovno oddaljeno. Ciljno skupino nekdanjih zaposlenih v rudarski dejavnosti, ki so bodisi v iskanju zaposlitve ali pa pripravljeni nadgraditi svoje veščine in znanje, je težje identificirati in pritegniti v izvajanje programa. Poleg tega obstajajo razhajanja v načinu naslavljanja potrebe dviga kompetenc. Iz tega naslova je v regiji prisotno pričakovanje po bolj ciljno usmerjenem izvajanju ukrepa in razhajanje z že obstoječim ukrepom, ki ga ZRSZ kot redno delo že izvaja (aktivna politika zaposlovanja) in boljša prilagoditev potrebam gospodarstva po kadrih za zapolnitev delovnih mest tako tistih, ki so že na voljo kot tistih, ki bodo nastala v okviru izvajanja ukrepa JR Produktivne naložbe. Možne usmeritve so voucherji za zaposlene, naložbe v učne proizvodne linije idr.

UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Vrednotenje ugotavlja, da ONPP Zasavje z vidika ustreznosti ukrepov naslavlja potrebe regije, ciljnih skupin in pričakovanja deležnikov. Intenziteta izvajanja območnega načrta pri določenih ukrepih postavlja vprašanje, ali bodo pričakovani cilji in rezultati doseženi. Zaznati je neskladja pri načinu izvajanja ukrepov (oblikovanja programov z namenom naslavljanja ciljnih skupin v povezavi s potrebami regije).

Strateški cilj 1 – Razogljičenje regije

Ukrep v okviru SC 1 naslavlja potrebe po povečanju zmogljivosti OVE. S tem se prispeva k odpornosti regije in države ter krepi samooskrba ob umeščanju v prostor tudi z mislijo na racionalno rabo prostora in novo rabo degradiranih površin.

Strateški cilj 2 – Raznoliko in odporno lokalno gospodarstvo

Medtem ko sta JR za poslovne cone in inkubatorje naslovila potrebe regije za krepitev kapacitet za razvoj gospodarske dejavnosti in z revitalizacijo in ponovno uporabo degradiranih površin in objektov prispevata k razvoju območja, je pri razveljavljenem JR za produktivne naložbe bilo zaznati vrzel med potrebami deležnikov in določili razpisa.

Priporočilo Z9: Če se pokaže preostanek sredstev na drugih ciljnih, se naj v okviru ukrepa produktivne naložbe omogoči tudi naložbe manjšega obsega, kar bi omogočilo vstop manjšim podjetjem na celotnem območju ONPP.

Priporočilo Z10: Z vzpostavitvijo Centra DUBT se bo na območju okrepila raziskovalno-razvojna dejavnost, za katero je pričakovati povezovanje z gospodarstvom in ustvarjanje visokotehnoloških razvojnih delovnih mest. Pričakuje se, da bo to tudi priložnost za privabljanje kadrov izven regije. To je dodaten razlog za krepitev infrastrukturnih naložb v zagotavljanje kakovostnega bivanjskega okolja, kamor spada dostopnost do stanovanj, vzgoje in izobraževanja ter javne infrastrukture.

Strateški cilj 3 – Visoko motivirani in usposobljeni prebivalci

Učinkov vlaganje v krepitev kompetenc človeških virov zaradi neizvajanja ukrepov do presečnega datuma vrednotenja še ni bilo, zato je presoja ustreznosti nemogoča. Ugotovitve in priporočila tako izhajajo iz v programu načrtovanih usmeritev, informacijah deležnikov izvajanja ukrepov o dosedanjih aktivnostih priprave ukrepov ter prepoznanih potreb regije.

Priporočilo Z11: Pri izvajanju ukrepa Zaposlitve in veščine za vse Zasavje naj upravičenec ZRSZ in PT MDDSZ preko vzpostavitve učinkovitega mehanizma (določitev presečnih ciljnih vrednosti vključenosti predstavnikov ciljne skupine) aktivno spremljata izvajanje ukrepa. Vzporedno se nadaljuje aktivno spremljanje potreb gospodarstva po kadrih in temu primerno prilagodi izvajanje ukrepa.

Priporočilo Z12: Program naj se v čim večji meri izvaja na način, da je za osebo, ki se po animaciji in svetovanju vključi v izobraževanje, usposabljanje, dokvalifikacijo ali prekvalifikacijo na način, da bo znan njen bodoči zaposlovalec, saj se na ta način lahko izobraževanje ustrezno usmeri in prilagodi.

Priporočilo Z13: V prihodnje izvajanje SPP naj se upošteva tudi druge potencialne upravičence, npr.: nevladni sektor, ki na svojem področju lahko razvije programe ali aktivnosti za razvoj človeških virov v regiji, zlasti ranljivih ciljnih skupin, ki potrebujejo daljši čas za aktivacijo in pripravo na vstop na trg dela. V okviru priprave novega programa naj se razišče realno izvedljive možnosti (pripravljene projekte s konkretnimi rešitvami) in presodi možnost njihove vključitve v program.

Priporočilo Z14: PT MVI naj aktivno spremlja upravičence v okviru pričakovanega JR Obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja. Ker je pričakovati konzorcijski projekt z visokim številom partnerjev, je zaznati tveganje za pravočasno in ustrezno izvedbo načrtovanih aktivnosti. Spremljanje mora biti zagotovljeno na način zgodnjega zaznavanja odstopanj od načrta dela in predvidevanje sprotnih omilitvenih ukrepov usmerjenih v izvedbo aktivnosti v skladu z usmeritvami navedenimi v ONPP.

5. Vrednotenje izvajanja ONPP SAŠA

5.1 USPEŠNOST IZVAJANJA ONPP SAŠA

ODGOVORI NA VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

1. Ali izvajanje ONPP upravičuje pričakovanja v primerjavi z začetkom priprave ONPP?

Izvajanje ONPP SAŠA zaenkrat še ne upravičuje pričakovanj v primerjavi z začetkom priprave ONPP. Začetno zadovoljstvo regionanih deležnikov in izvajalskih struktur na nacionalni ravni s procesom priprave ONPP se je skozi izvajanje pokazalo kot manj uspešno predvsem zaradi počasnega napredka pri izvajanju ukrepov. Finančne realizacije iz naslova ukrepov še ni bilo, kar povečuje tveganje za izpolnjevanje finančnih mejnikov Programa EKP 2021-2027 za leto 2026.

Program EKP 2021-2027, vključno z ONPP SAŠA, je bil s strani EK potrjen 12. 12. 2022. Nacionalna uredba o izvajanju EKP 21-27 je bila sprejeta 16. 2. 2023. Pregled stanja izvajanja ukrepov po strateških ciljeh ONPP pokaže, da od skupno 12 načrtovanih ukrepov po dveh letih od sprejema nacionalne uredbe še pri nobenem ni prišlo do sklenitve pogodbe o sofinanciranju z upravičenci. Izdan je bil en sklep o izboru z odložnimi pogoji za izgradnjo PC Pesje vzhod.

Preglednica 10: Stanje izvajanja ukrepov ONPP SAŠA na dan 21. 3. 2025

Strateški cilj ONPP SAŠA	PT	Ukrep	EU sredstva	Stanje na presečni datum vrednotenja (21. 3. 2025)
SC1. Pravični energetski prehod	MOPE	NPO – preobrazba daljinskega ogrevanja	19.910.463,67	Vloga v usklajevanju pri PT
		NPO – PSE Družmirje	29.284.986,33	Vloga v pripravi na strani vlagatelja
		NPO – PSU Velenje z BHEE	2.457.000,00	Vloga v pripravi na strani vlagatelja
		NPO – vodikarna	7.557.550,00	Vloga v pripravi na strani vlagatelja
		NPO - Uplinjanje biomase za proizvodnjo vodika	6.240.000,00	Vloga v pripravi na strani vlagatelja
SC2. Zaposlitve in veščine za vse	MVI	JR obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja	5.255.000,00	JR v dopolnitvi pri PT (mnenje OU 12. 3. 2025)
	MDDSZ	NPO Program znanje in veščine za vse	1.500.000,00	Vloga v usklajevanju pri PT
SC3. Raznoliko in odporno gospodarstvo	MGTŠ	JR produktivne naložbe	42.500.000,00	Razveljavitev 28. 2. 2025 Ponovni JR v pripravi pri PT/IT
	MGTŠ	JR podpora RRI in PD projektom	10.000.000,00	JR v pripravi pri PT/IT
	MKRR	JR poslovne cone	1.787.012,19	Sklep o izboru izdan z odložnimi pogoji
	MRR	JR inkubatorji	36.072.987,81	Razveljavitev JR za SAŠA regijo 27. 12. 2024. Ponovni JR v pregledu pri OU
	MVZI	NPO – laboratorij za raziskave biorafinacije biomase v SAŠA regiji	13.000.000,00	Vloga v usklajevanju pri PT

Strateški cilj ONPP SAŠA	PT	Ukrep	EU sredstva	Stanje na presečni datum vrednotenja (21. 3. 2025)
SC4. Postopna sanacija in revitalizacija prostorsko in okoljsko degradiranih območij	MOPE	Aktivnosti v okviru naložb v dvig proizvodnih zmogljivosti iz OVE in projektom za proizvodnjo vodika iz OVE	14.000.000,00	Sredstva preusmerjena na SC 1, ukrep se ne izvaja samostojno

VIR: MKRR, 2025

Od skupno sedmih načrtovanih vlog za odločitev o podpori so bile do 21. 3. 2025 v usklajevanje posredniškim telesom posredovane tri: Preobrazba sistema daljinskega ogrevanja 1. faza (MOV, PT MOPE), Laboratorij za raziskave biorafinacije biomase v SAŠA regiji (KI, PT MVZI), Program znanje in veščine za vse (ZRSZ, PT MDDSZ). Vse vloge za odločitev o podpori v okviru SC1, ki jih pripravlja HSE d.o.o., so še v pripravi pri vlagatelju.

Izvajanje javnih razpisov poteka le delno uspešno. Za regijo SAŠA so bili objavljeni trije javni razpisi v okviru SC3, od katerih sta bila dva razveljavljena. Deloma uspešen je le JR za izgradnjo poslovnih con, predvidoma se bo financirala ena operacija. V ponovni pripravi je JR za produktivne naložbe (PT MGTŠ/SPIRIT Slovenija), v pregledu pri OU je JR za inkubatorje (PT MKRR). JR za podporo RRI in pilotnim/demo projektom je v pripravi (PT MGTŠ/IT ARIS). Izstopata dolgotrajni pripravi JR in programa v okviru SC2, saj so prvi učinki bili načrtovani z mejnikom 31. 12. 2024. JR za obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja je po izdaji mnenja OU ponovno v dopolnitvi pri PT MVI, Program znanje in veščine za vse SAŠA pa je še v pripravi oz. usklajevanju pri PT MDDSZ.

Preglednica 11: Finančni načrt in realizacija ONPP SAŠA do 21. 3. 2025

Strateški cilj	Ukrep	PT	Pravica porabe (EU del) v EUR	Izplačana sredstva (EU del) v EUR	%
SC1. Pravični energetski prehod SAŠA regije	NPO – preobrazba daljinskega ogrevanja	MOPE	19.910.463,67	0	0
	Pilotni projekt uplinjanja odpadne lesne biomase	MOPE	6.240.000,00	0	0
	PSE Družmirsko jezero	MOPE	29.284.986,33	0	0
	PSU Velenje z BHEE	MOPE	2.457.000,00		
	Vodikarna območje TEŠ	MOPE	7.557.550,00		
SC2: Zaposlitve in veščine za vse	Program znanje in veščine za vse SAŠA	MDDSZ	1.500.000,00	0	0
	JR obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja	MVI	5.255.000,00	0	0
SC3: Trajnosten, prožen in raznolik gospodarski razvoj	JR produktivne naložbe	MGTŠ	42.500.000,00	0	0
	JR podpora RRI in PD projektom	MGTŠ	10.000.000,00	0	0
	JR poslovne cone	MKRR	1.787.012,19	0	0
	JR inkubatorji	MKRR	36.072.987,81	0	0
	NPO – laboratorij za raziskave biorafinacije biomase v Savinjsko-Šaleški regiji (Velenje)	MVZI	13.000.000,00	0	0

Strateški cilj	Ukrep	PT	Pravica porabe (EU del) v EUR	Izplačana sredstva (EU del) v EUR	%
SKUPAJ			175.565.000,00	0	0

Vir: MKRR (2025) I Opomba: V znesku pravice porabe za JR inkubatorji je vključen tudi 1.700.000 EUR iz DRR.

V primerjavi z izhodiščnim finančnim načrtom je bil preostanek sredstev na ukrepu JR poslovne cone prenešen na JR za inkubatorje, ki so bila predhodno povečana še za 1,7 mio EUR iz naslova DRR. Zneski predvideni v okviru SC4 so prenešeni v SC1, saj se ukrepi ne morejo izvajati samostojno.

Finančne realizacije ONPP SAŠA na presečni datum 21. 3. 2025 še ni bilo. Zamude pri izvajanju ukrepov in nepredvidene razveljavitve javnih razpisov negativno vplivajo na dinamiko porabe sredstev SPP, kar resno zvišuje tveganje za doseganja finančnega mejnika Programa EKP 2021-2027 za prednostno nalogo 10 - SPP za leto 2026.

Ključni razlogi za počasen napredek izvajanja ONPP so predstavljeni v odgovoru na vprašanje 4.

2. Kaj se je v celotnem procesu od priprave ONPP do izvajanja izkazalo kot pozitivno in kaj kot negativno (sodelovanje udeležencev znotraj posameznega ONPP, med udeleženci obeh ONPP – na ravni premogovne regije kot v odnosu z ministrstvi (PT) in OU?

Vključujoč proces priprave ONPP SAŠA, soupravljanje načrta skupaj z razvojno institucijo v premogovni regiji ter redna koordinacija med deležniki regionalne in nacionalne ravni pri izvajanju so se izkazali kot pozitivni temelji za izvajanje ONPP. Center za pravični prehod SAŠA se postopoma uveljavlja kot osrednja točka koordinacije deležnikov v regiji. Prostor za izboljšave obstaja na vseh ravneh sodelovanja, kot največja skupna skrb se kaže nenehno zamikanje zastavljenih časovnic, v regiji pa se kljub prepoznanim priložnostim za pravični prehod krepi nezaupanje.

Na osnovni izvedenih intervjujev ugotavljamo, da je bil **proces priprave ONPP**, prav tako predhodni proces priprave nacionalne strategije za izhod iz premoga in akcijskega načrta za SAŠA regijo, vključujoč in dobro sprejet tako med deležniki v regiji kot na nacionalni ravni. Predstavniki regije so izpostavili dejanski pristop priprave od spodaj navzgor. Cilji in vsebine ONPP so bili medsebojno usklajeni, zastavljeni ambiciozno, med njimi so pričakovani sinergični učinki. Kot pozitiven moment je na strani regije SAŠA prepoznana sočasna priprava območnega razvojnega programa za obdobje 2021-2027, kar je prispevalo k visoki stopnji usklajenosti obeh dokumentov. Udeleženci fokusne skupine so ONPP prepoznali predvsem kot novo priložnost in razvojno možnost za pravični prehod, spodbudo za razmislek o prihodnosti in za spremembo razvojne paradigme.

Posebnost izvajanja SPP v primerjavi z drugimi prednostnimi nalogami Programa EKP 2021-2027 je vključevanje razvojnih institucij območja v upravljanje ONPP in vzpostavitev centrov za pravični prehod. V splošnem gre za zelo pozitiven pristop.

Iz intervjujev z OU, PT in predstavniki razvojne institucije izhaja, da je redna **koordinacija v okviru medresorske delovne skupine načeloma sprejeta dobro**. Vključuje predstavnike OU, PT in predstavnike RRA Zasavje/RA SAŠA in obeh CPP. V primerjavi z izvajanjem drugih prednostnih

nalog Programa EKP 2021-2027 je tovrstna koordinacija prepoznana kot dobra praksa, ki predvsem prispeva k pretoku informacij med OU, PT kot nosilci ukrepov in regijo. Kot precej zahtevnejše oz. kritično pa se kaže nezmožnost realnega načrtovanja izvajanja ukrepov ONPP, saj se posamezne naloge in časovnice pogosto zamikajo iz četrtertletja v četrtertletje, kar je razvidno iz kvartalnih in letnih poročil o izvajanju ONPP SAŠA, ki jih skupaj pripravljajo RA/CPP, PT in OU. Opazna je šibka zavezanost in sledenje lastnim rokom na strani posameznih PT in pripravljalcev vlog za odločitve o podpori. Slabost je, da OU nima primerne vzvoda za pospešitev aktivnosti. Udeleženci fokusne skupine v SAŠA regiji so največkrat kot glavno skrb izpostavili ravno časovnico oz. zamude pri izvajanju ONPP.

Sodelovanje med regijo SAŠA in posameznimi PT in OU pri izvajanju posameznih ukrepov je večinoma dobro. Je časovno zahtevnejše, kar se kaže kot izziv zlasti za tista PT, ki se soočajo z večjim pomanjkanjem kadrov (MOPE, MVI, MGTŠ). Pogledi glede uspešnosti sodelovanja na strani posameznih PT in RA/CPP niso enoznačni. Za PT je sodelovanje z regijskimi deležniki pri pripravi ukrepov novost, večinoma ocenjujejo sodelovanje kot korektno in vidijo prednosti v tem, da sta RA SAŠA/CPP lahko most do deležnikov v lokalnem okolju, da lahko CPP animira in informira ali pridobi vpogled v potrebe ali stanje pripravljenosti projektov. Predstavniki RA SAŠA potrjujejo dobro sodelovanje z OU in večino PT, hkrati pa menijo, da jih nekatera PT še ne prepoznavajo v zadostni meri kot razvojnega partnerja. Kot večinoma pozitiven in koristen se je izkazal proces neformalnega oz. predhodnega usklajevanja med regijo in PT pri pripravi ukrepov pred samim formalnim pozivom PT za izdajo mnenja razvojne institucije glede ustreznosti vloge za odločitve o podpori. Regionalni deležniki so podali tudi nekatere predloge in specifične potrebe glede izvedbe posameznih ukrepov, ki zaradi različnih razlogov niso bili upoštevani. Pri JR za produktivne naložbe so predlagali manjši spodnji prag vrednosti naložb, alternativo bančni garanciji idr. PT MGTŠ je predloge skrbno preučilo in JR je predstavljal kompromis, v luči ciljev ONPP, zakonodaje in varovalk za ustrezno izvedbo operacij vseh predlogov regije ni moglo sprejeti. Pri Programu znanje in veščine za vse SAŠA rešitev so v regiji predlagali nadgradnjo izvajanja posameznih ukrepov kohezijske politike. V okviru obogatene izvajanja kakovostnega in dostopnega učenja so lokalne skupnosti izrazile potrebo po infrastrukturnih naložbah v ureditev objektov VZI. Slednje ne bi bile skladne z ONPP, ki načrtuje izboljšanje kompetenc šolajočih se in strokovnih sodelavcev ter digitalno preobrazbo šolskega sistema. Pretok informacij med PT/IT in CPP ter deležniki v regiji je ključen in večinoma poteka dobro, izzivi pridobivanja informacij na strani CPP so bili izpostavljeni v povezavi z aktivnostmi PT MGTŠ/IT SPIRIT Slovenija in PT MOPE, pri slednjem koordinacija poteka predvsem s pripravljavci vlog za odločitve o podpori. Z razveljavitvijo JR za produktivne naložbe se je povečalo nezaupanje v gospodarstvu in splošni javnosti.

Koordinacije udeležencev v regiji oz. znotraj ONPP se primarno odvija preko aktivnosti RA SAŠA in Centra za pravični prehod. Koristni so se izkazali študijski obiski primerov specifičnih praks v drugih državah (ogled praks novih pristopov učenja na Nizozemskem, izvajanje pravičnega prehoda v Velikopoljski regiji, ogled plavajoče SE v Avstriji), izdelava študij, ki dodatno osvetlijo položaj in pogled skupnosti na posamezne vidike pravičnega prehoda, izvedba usposabljanj za prepoznane lokalne potrebe, obveščanje javnosti. Pričakovanja lokalnih skupnosti od RA SAŠA in

CPP so večja glede zagovarjanja potreb premogovne regije, pri čemer MOV želi biti aktivneje vključena, želijo tudi več podpore manjšim občinam.

Neposredno sodelovanje med deležniki v regiji je v veliki meri vezano na pripravo projektov. Na fokusni skupini so udeleženci izpostavili pomanjkljivo poznavanje ONPP pri deležnikih in pomanjkanje zaupanja na regionalni ravni. Lokalne skupnosti in CPP so izpostavili, da so slabše informirani predvsem o načrtovanih projektih HSE, ki zadevajo podporo iz SPP. Pretekle izkušnje sodelovanja med TEŠ in lokalno skupnostjo kažejo na dolgotrajnost procesov odločanja (npr. pretekle zamenjave zemljišč) in medsebojno nezaupanje, kar se kaže kot izziv tudi pri pripravi projektov v okviru SC1. Korektno sodelovanje je bilo npr. vzpostavljeno med MOV in Kemijskim inštitutom pri iskanju možnih lokacij, kjer je prišlo do soinvestitorstva v gradnjo objekta.

Dosedanje izvajanje ONPP zaenkrat kaže na manjše možnosti vključevanja Občine Šoštanj in Občine Šmartno ob Paki s svojimi projekti v ukrepe. V ONPP se slabše prepoznajo lokalne skupnosti širšega vplivnega območja. ONPP je s strateškimi cilji in ukrepi pravičnega prehoda usmerjen v ustvarjanje pozitivnih vplivov na ožje vplivno območje, pri čemer se ti vplivi lahko dosegaajo z izvajanjem ukrepov znotraj celotne SAŠA premogovne regije (Vir: ONPP). Tako bodo lahko potencialni upravičenci širšega vplivnega območja vključeni v JR za obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja, prav tako so pod določenimi pogoji imeli možnost vključitve v razveljavljeni JR za produktivne naložbe potencialni upravičenci iz širšega vplivnega območja, ki bi izkazali vpliv na ožje vplivno območje. Tudi organizacije civilne družbe so do sedaj imele malo priložnosti za sodelovanje.

3. V kolikšni meri so bili/bodo doseženi cilji in kazalniki ONPP/projekta?

Na presečni datum vrednotenja 21. 3. 2025 še ni bilo doseženega napredka pri nobenem kazalniku učinka in rezultata ONPP SAŠA, prav tako niso bili doseženi načrtovani mejniki na dan 31. 12. 2024 v okviru SC2. Na osnovi pregleda stanja izvajanja posameznih ukrepov ocenjujemo, da ciljne vrednosti kazalnikov učinka Programa znanje in veščine za vse, urejene površine za gospodarsko dejavnost in površine podprtih saniranih zemljišč do 2029 ne bodo dosežene. Bistveno zmanjšanje je glede ureditve površin poslovnih con. Izvedba PSE Družmirje v roku bi znantno preseгла načrtovane kapacitete za proizvodnjo energije iz OVE. Število novih delovnih mest v projektih HSE v okviru SC1 se bo skladno z novo oceno zmanjšalo na četrtno prvotne vrednosti.

Stanje napredka in ocena pričakovanega doseganja kazalnikov učinka prikazuje Preglednica 12, kazalnike rezultata pa Preglednica 13.

Preglednica 12: Doseganje kazalnikov učinka ONPP SAŠA na dan 21. 3. 2025

ID	Kazalnik	Enota	Mejnik 31. 12. 2024	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 2025	Pričakovano
EECO02	Brezposelni, vključno z dolgotrajno brezposelnimi	osebe	321	1 200	0	↓
EECO03	Dolgotrajno brezposelni	osebe	182	648	0	↓
EECO06	Število otrok, mlajših od 18 let	osebe	5	24	0	↓

ID	Kazalnik	Enota	Mejnik 31. 12. 2024	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 2025	Pričakovano
EECO08	Število udeležencev, starih 55 in več	osebe	111	434	0	↓
EECO09	Število udeležencev z izobrazbo (ISCED 0-2)	osebe	110	420	0	↓
EECO10	Število udeležencev z višjo sekundarno (ISCED 3) ali postsekundarno izobrazbo (ISCED 4)	osebe	157	612	0	↓
EECO11	S terciarno izobrazbo (ISCED 5-8)	osebe	42	156	0	↓
	Podjetja, ki so prejela podporo (od tega: mikro, mala, srednja, velika)	podjetja	0	32	0	
RCO02	Podjetja, ki so prejela podporo v obliki nepovratnih sredstev (prod. naložbe, R&I, demo/pilot)	podjetja	0	22	0	
RCO10	Podjetja, ki sodelujejo z raziskovalnimi organizacijami	podjetja	0	20	0	
RCO20	Novozgrajena ali izboljšana omrežja za daljinsko ogrevanje in hlajenje	km	0	6,3	0	↑
RCO22	Spodbujanje energije iz obnovljivih virov	MW	0	62	0	↑
RCO38	Površina podprtih saniranih zemljišč	ha	0	2,955	0	↓
	Rešitve za shranjevanje električne energije	št. projektov	0	1	0	
	Število organizacij ki so vključene v razvojne projekte za izboljšanje znanja spretnosti in kompetenc	število	6	23	0	
	Urejene površine za gospodarsko dejavnost	ha	0	21,8	0	↓

VIR: MKRR, 2025

Preglednica 13: Doseganje kazalnikov rezultata ONPP SAŠA na dan 21. 3. 2025

ID	Kazalnik	Enota	Izhodišče	Ref. leto	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 2025	Pričakovano
RCR01	Delovna mesta, ustvarjena v podprtih subjektih	Letni EPDČ	0	2022	3 (MVZI)	0	
			0	2022	83 (MOPE)	0	↓
			0	2022	178, od tega 36 visoko kv. (MGTŠ)	0	↑

ID	Kazalnik	Enota	Izhodišče	Ref. leto	Cilj 2029	Realizirano 21. 3. 2025	Pričakovano
RCR102 ⁴	Raziskovalna delovna mesta, ustvarjena v subjektih, ki so prejela podporo	Letni EPDČ	0	2024	7 (MVZI)	0	
EECR01	Udeleženci, ki po zaključku sodelovanja iščejo zaposlitev	oseba	0	2021	720	0	↓
EECR02	Udeleženci, ki so po zaključku sodelovanja vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	oseba	0	2021	300	0	↓
EECR03	Udeleženci, ki so pridobili kvalifikacijo po zaključku sodelovanja	oseba	0	2021	60	0	↓
EECR04	Udeleženci, ki imajo po zaključku sodelovanja zaposlitev, vključno s samozaposlitvijo	oseba	0	2021	240	0	↓
RCR32	Dodatne nameščene zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, ki so operativne	MW	0	2022	62	0	↑
	Delež podprtih organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte	%	85,00 ⁵	2022	80,00	n/a	

VIR: MKRR, 2025

V okviru **SC1-Pravični prehod regije** je prispevek iz SPP pričakovati v zvezi s preureditvijo sistema daljinskega ogrevanja, ki je v okviru Programa EKP 2021-2027 tudi operacija strateškega pomena. Na osnovi posredovanih podatkov bo kazalnik učinka presežen (okoli 8 km, načrtovano 6,3 km). V času priprave osnutka poročila o vrednotenju še niso izbrani scenariji 2. faze, ki se bo predvidoma izvajala še v naslednjem programskem obdobju in mora zagotoviti ogrevanje iz OVE,

⁴ Predlagan nov kazalnik rezultata za natančnejšo opredelitev delovnih mest v okviru NPO (MVZI) (vir: Predlog spremembe PEKP 21-27-oddan 28. 3. 2025)

⁵ Kazalnik rezultata »Delež podprtih organizacij, ki so uspešno vključile rezultate projektov za izboljšanje znanj, spretnosti in kompetenc v svoje razvojne načrte«, v obeh regijah izhodiščna vrednost 0 (vir: Predlog spremembe PEKP 21-27-oddan 28. 3. 2025)

prav tako še ni dorečeno financiranje. Predvidena je kombinacija OVE virov, scenariji pa vključujejo povezovanja s HSE/TEŠ in/ali lastno pot, kjer pa je ključno zagotavljanje virov sofinanciranja. Pripravljen je projekt z GD za izvedbo naložbe v občini Šoštanj, ki bi lahko v veliki meri pokrili potrebe uporabnikov DSO v občini v času letnega režima.

Prispevek k SC1 bo tudi v večjem deležu proizvodnje in rabe OVE v regiji, vključno s shranjevanjem energije. PSE Družmirje, ki je prepoznana kot ključna naložba, je vezana na kompleksne in časovno zahtevne predhodne postopke umeščanja v prostor (priprava DPN v teku). Ob uspešni izvedbi je pričakovano preseganje kazalnika učinka in rezultata. Izgradnja sončne elektrarne na pregradi med jezeroma PSU Velenje bo imela v primerjavi s PSE Družmirje bistveno manjši prispevek k proizvodnji iz OVE, realizacija pa je odvisna od pravočasnega dogovora med HSE in MOV glede vložitve pobude za spremembo OPPN, izdelave OPPN in izvedbe vseh sledečih korakov za realizacijo. Pri obeh je tveganje za izvedbo v roku ocenjeno kot visoko.

Glede izvedljivosti sta bistveno manj tvegani naložbi v vodikarno in pa raziskovalni projekt uplinjanja biomase za proizvodnjo vodika.

Ponovna ocena načrtovanih novih delovnih mest iz vseh projektov HSE je pokazala, da je bila uporabljena metodologija v času priprave ONPP premalo natančna in da bo dejanski prispevek bistveno manjši (od načrtovanih 83 zmanjšanje na 20, kar je slaba četrтина izhodiščne ciljne vrednosti). Iz metodološkega lista za kazalnik RCR01 izhaja, da se za izračun uporablja ista metoda kot pri produktivnih naložbah (1 DM ustvarjeno na približno vsakih 240.000 EUR sofinanciranja investicije). Tako je skupno načrtovanih 167 DM, od katerih polovica prestrukturiranih in polovica novih (83). Naložbe v proizvodnjo električne energije iz OVE, še zlasti PSE Družmirje, ki je finančno obsežna, pa nimajo tolikšnega potenciala za ustvarjanje delovnih mest, kot izhaja iz predpostavke v metodološkem listu.

SC2-Zaposlitve in veščine za ustreznost in zadostnost usposobljenih delavcev v smeri zelene preobrazbe je vezan na dva ukrepa, ki se še nista pričela izvajati. Načrtovani mejniki ob koncu leta 2024 niso bili doseženi. Glede na odločitve za ožanje ciljne skupine v okviru Programa znanje in veščine za vse v SAŠA regiji se ciljne vrednosti kazalnikov učinka zdijo ambiciozne oz. v delu več ne ustrezajo ciljni skupini, na katero se namerava program osredotočiti (npr. dolgotrajno brezposelne osebe). Tako je vprašljiva vključitev načrtovanega števila oseb v program (kazalnik EECO02 predvideva 1200 oseb).

Za prispevek JR na področju obogatene izvajanja kakovostnega in dostopnega učenja h kazalnikom učinka ni mogoče podati ocene, večjih tveganj pri doseganju kazalnikov ni bilo zaznati.

V okviru **SC3 – Trajnosten, prožen in raznolik gospodarski razvoj** je z realizacijo ukrepov pričakovan prispevek k diverzifikaciji gospodarstva in razvoju podpornega okolja za zagon novih podjetij in vlaganja v RRI.

Na osnovi dosedanjega izvajanja ugotavljamo, da bo v okviru ureditve površin za gospodarske dejavnosti pričakovani prispevek manjši, saj je bila na JR za poslovne cone uspešna le ena manjša operacija, ki na presečni datum še ni izpolnila vseh pogojev za sofinanciranje. Ne glede na to, da

potrebe po PC v regiji SAŠA so, predvsem v občinah Šoštanj in Šmartno ob Paki, niso izvedljive v okviru časovnice in pogojev SPP. Sredstva so prenešena na JR za podjetniške inkubatorje, ki pa pričakovano tudi ne bodo bistveno povečali ciljne vrednosti kazalnika urejenih površin. Če MOV na ponovljenem JR za inkubatorje uspe prepričati s kakovostjo vloge, je pričakovati pospešeno realizacijo, saj je občina že pred časom pristopila k izvedbi javnih naročil za gradnjo. S tem bo regija SAŠA pridobila močno podporno infrastrukturo, ki jo bo morala enako dobro nadgraditi z ustreznimi storitvami in ga dobro umestiti v celovit okvir podjetniškega podpornega okolja.

Rezultati razveljavljenega JR za produktivne naložbe kažejo, da v regiji obstaja potencial za vključitev načrtovanega števila podjetij in doseganje kazalnika rezultata novo ustvarjenih delovnih mest, ki bi bil v primeru izvedbe prvotnega JR lahko znatno presežen. Velja seveda upoštevati, da nekatera podjetja zaradi slabe pretekle izkušnje ali preteku dodatnega časa do ponovne priložnosti za realizacijo produktivnih naložb ne bodo ponovno kandidirala, priložnost pa lahko prepoznajo druga podjetja. Glede na trenutne razmere na trgu dela, ko je težje zapolniti odprta delovna mesta, tveganja za doseganje kazalnika rezultata obstajajo. Ciljne vrednosti pa zaenkrat na osnovi podatkov razveljavljenega JR ocenjujemo kot dosegljive.

Za podporo RRI in demo/pilotnim projektom je dosegljivost ciljnih vrednosti težko oceniti (med drugim v okviru predlagane metodologije vrednotenja ni bilo možno izvesti ankete, s katero smo nameravali povprašati po potencialu), previdnost velja glede na izziv opredeljen v 2. kvartalnem poročilu o izvajanju ONPP SAŠA, da je identificirano malo število tovrstnih projektov in obstajajo nejasnosti glede vsebine.

Projekt vzpostavitve Laboratorija za raziskave biorafinacije biomase v Savinjsko-Šaleški regiji je tesno povezan z izgradnjo inkubatorja Tech-hub. Pojavlja se izziv pravočasne izgradnje ter nabave in testiranja opreme, medtem ko glede izpolnjevanja kazalnika vključevanja podjetij in doseganja zaposlitev vlagatelj NPO Kemijski inštitut ne zaznava večjih tveganj.

SC4 – Postopna sanacija in revitalizacija prostorski in okoljsko degradiranih območij, ki se več ne izvaja samostojno.

Spremembe v pristopu bodo predvidoma vplivale tudi na doseganje ciljne vrednosti kazalnika RCO38 – površine podprtih saniranih zemljišč. Pričakovati je manjši delež površin, ki bodo dobile nov namen.

Ob tem ni povsem jasna metodološka opredelitev kazalnika oz. če ta dejansko ustreza predvidenim aktivnostim v okviru ONPP. Metodološki list v okviru SPP in Programa EKP 2021-2027 opredli RCO38 kot novo sanacijo zemljišč, povezanih z rabo premoga, meri se površina saniranih zemljišč, pri čemer pa ni razvidna definicija saniranega zemljišča.

[Koncept kazalnika RCO38](#) govori o sanaciji kontaminiranih zemljišč⁶ (kot so npr. nekdanja vojaška območja, stara ali nelegalna odlagališča odpadkov idr.), ki se namenijo novi rabi (zelena območja, socialna stanovanja, ekonomske, kulturne in druge aktivnosti). (EK, 2021).

4. Kateri so ključni dejavniki, ki vplivajo/so vplivali na (ne)doseganje ciljev in kazalnikov?

Nizka stopnja začetne pripravljenosti in potreben čas za pripravo kompleksnejših vlog za odločitve o podpori in drugih projektov (SC1, SC3) ter razveljavitev in ponovna objava javnih razpisov, ki odmikajo časovnice za izvedbo operacij (SC3), so ključni dejavniki, ki lahko vplivajo na (ne)doseganje ciljev in kazalnikov. Dolgotrajna priprava ob omejenih upravnih zmogljivostih in usklajevanje med PT in deležniki v regiji v okviru SC2 so že vplivali nedoseganje ciljev mejnika 31. 12. 2024.

Iz prejšnjega vprašanja je razvidno, da je več izzivov z učinkom na doseganje načrtovanih ciljnih vrednosti kazalnikov:

- posamezni kazalniki ne bodo v celoti doseženi zaradi spremenjenih okoliščin in bodo posledično tudi cilji doseženi v manjši meri (npr. urejene površine za gospodarsko dejavnost),
- za izvedbo ukrepov je razpoložljivi čas kratek in obstaja tveganje, da ne bodo v celoti izvedeni do zaključka programskega obdobja (npr. projekti na področju proizvodnje energije iz OVE)
- uporabljene metodologije za izračun nekaterih ciljnih vrednosti so bile premalo natančne.

Iz analize stanja izvajanja ukrepov ONPP SAŠA regije in na osnovi izvedenih intervjujev ugotavljamo, da so ključni dejavniki, ki vplivajo na (ne)doseganje ciljev in kazalnikov naslednji:

a) Kompleksnost in nizka stopnja pripravljenosti projektov v okviru SC1

V ONPP so bili vključeni ukrepi na nizki stopnji pripravljenosti, nekateri zgolj na osnovi ideje, pri oceni izvedljivosti je bil podcenjen čas potreben za umeščanje projektov v prostor. To se danes kaže pri ključnem ukrepu PSE Družmirje, kjer je priprava DPN še v teku, projektu nasprotuje civilna iniciativa. Po oceni vlagatelja HSE umeščanje v prostor zahteva 80 % vsega časa za izvedbo naložbe, pri čemer je trajanje postopkov odvisno tudi od drugih deležnikov. Za izvedbo PSU Velenje je prav tako potrebna sprememba OPPN za namene energetske infrastrukture. Pobuda še ni vložena, ker še potekajo dogovori med MOV in HSE o tem, kdo bo investitor. Glede na izkušnje pripravljavcev prostorskih načrtov in izdelovalcev okoljskih poročil je za spremembo OPPN potrebno vsaj 1,5 leta v primeru, da izvedba CPVO ni potrebna, in vsaj 2 leti v primeru, da

⁶ Skladno z referenco na [Direktivo 2004/35/ES](#) o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode, členom 1 c), gre za škodo, povzročeno tlom, in sicer vsako onesnaženje tal, ki predstavlja znatno nevarnost škodljivih vplivov na zdravje ljudi zaradi neposrednega ali posrednega vnosa snovi, pripravkov, organizmov ali mikroorganizmov v tla ali pod tla.

je potrebna izvedba CPVO. Nepredvideni zapleti lahko vplivajo na to, da se dejanska izvedba (gradnja) zavleče in se projekti ne zaključijo pravočasno.

Prva faza prenove daljinskega ogrevanja s podporo JASPERS je med vsemi projekti pripravljena najdlje. Priprava 2. faze za prehod na ogrevanje iz OVE virov prav tako kaže, kako pomemben je čas. Po eni strani je potreben za tehnološke odločitve o optimalni kombinaciji virov OVE, ki bodo dolgoročno rešitev za zanesljivo daljinsko ogrevanje v Šaleški dolini, prav tako bodo potrebni postopki umeščanja v prostor, še večji izziv pa bo zapiranje finančne konstrukcije naložb. Za lokalni skupnosti je nizka stopnja sofinanciranja iz obstoječih javnih razpisov za večje naložbe (pre)velik zalogaj, kar zopet terja čas za smiselno oblikovanje partnerstev in razmerij med njimi za realizacijo naložb.

V prihodnje bi na podaljševanje časovnice lahko zaradi omejene upravne zmogljivosti vplival tudi PT MOPE, hkrati pa je pri njem v upravljanju precejšen dela sredstev ONPP SAŠA.

b) Dolgotrajno usklajevanje in obremenjenost kadrov PT v okviru SC2

Neobičajno dolgo usklajevanje Programa znanje in veščine za vse SAŠA in dolgotrajna priprava JR za obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja sta glavna dejavnika za zamude v okviru SC2. V pripravo obeh ukrepov je vključeno večje število deležnikov tako na ravni PT kot v regiji.

Okoliščine priprave programa (PT MDDSZ) niso enostavne, saj gre za občutljivo ciljno skupino, negotovost glede časovnice zapiranja PV in TEŠ je dodaten izziv. Začetni razkorak med potrebami in pričakovanji regije, podjetij in danes še zaposlenih na eni strani ter možen nabor aktivnosti, ki jih vlagatelj ZRSZ glede na zakonodajni okvir lahko ponudi oz. jih deloma prilagodi, je vodil v več krogov usklajevanj in včasih tudi ponovnega odpiranja že dogovorjenih zadev. Tudi po usklajeni primarni vključitvi v program zaposlenih skupine PV in TEŠ, ki jim grozi izguba zaposlitve, je na fokusni skupini v SAŠA regiji PT MDDSZ napovedalo ponovno razširitev ciljne skupine, o čemer se z regijo predhodno še niso posvetovali. Učinkovitejše usklajevanje in odločanje ter zagon programa v prvotno načrtovanem času bi omogočil pridobiti prvo izkušnjo in narediti napredek v okviru mejnika 31. 12. 2024 in tudi ugotoviti, če in kakšne spremembe so potrebne.

Obetaven začetek priprave JR za obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja, ki je temeljil na dobrem sodelovanju s potencialnimi prijavitelji in CPP v regiji, se zaključuje s približno enoletno zamudo. Iste osebe na PT MVI se sočasno ukvarjajo še z zaključevanjem prejšnje finančne perspektive, z drugimi prednostnimi nalogami Programa EKP 2021-2027, Načrtom za okrevanje in odpornost, kar je sicer značilno za vsa vključena PT. Prioritete dela se postavijo glede na roke in pomembnost v danem trenutku. SPP zahteva dodatni časa za usklajevanje z regijo. Zaradi zaznanega tveganja glede vključevanja kadrov v vzgojnoizobraževalnih organizacijah v projekt se z objavo čaka tudi zaradi novele ZOVFI, ki bi omogočila dopolnilno delo pri delodajalcu.

Pri obeh ukrepih je zaznati obdobja 'prostega teka' in premalo nadzora PT nad časovnico.

c) Delna uspešnost javnih razpisov v okviru SC3

Kasnejša objava JR za poslovne cone v SAŠA regiji (maj 2024) kot v Zasavju (julij 2023) je pokazala, da lokalne skupnosti še niso imele pripravljenih primernih projektov, dodatno je bil nato s spremembo JR podaljšan rok za predložitev pravnomočnega GD iz šest na osem mesecev po oddaji vloge. Omejitev izgradnje PC le na degradiranih območjih zaradi rudarjenja se je pri manjših občinah pokazal kot večji omejitveni dejavnik, ob tem pa še zmožnost nakupa zemljišč in sofinanciranja naložb. Kot posledica poplav avgusta 2023 so se pri eni vlogi pojavile še dodatne zahteve po predhodni ureditvi protipoplavnih ukrepov. Te okoliščine pomenijo, da bo cilj in povezani kazalnik dosežen v manjši meri.

Preklic JR za podjetniške inkubatorje za SAŠA regijo govori o višjih pričakovanjih PT MKRR glede pripravljenosti vlog z vidika pričakovanih rezultatov delovanja inkubatorjev in s tem skladnosti z določili Uredbe SPP, medtem ko je prijavitelj MOV pri pripravi vloge sledil le izpolnjevanju minimalnih pogojev. MOV je s pripravo projekta za začetek gradnje obeh inkubatorjev že zelo daleč, zamik zaradi ponovitve JR pa hkrati povečuje tudi tveganje za pravočasno izvedbo projekta Kemijskega inštituta.

Razveljavitev JR za produktivne naložbe tudi podaljšuje časovnico izvedbe. V regiji so se tako kot v Sloveniji in širše v preteklih letih spremenile razmere na trgu dela, kar bi lahko vplivalo tudi na težave pri pridobitvi kadrov, ki bodo vezani na produktivne naložbe in nova delovna mesta.

UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Iz vrednotenja uspešnosti izvajanja ONPP SAŠA ugotavljamo, da so ključni dejavniki uspeha ali neuspeha močno povezani s samo fazo priprave ONPP in sicer z vidika stopnje pripravljenosti projektov za izvedbo, ki so bili umeščeni v načrt. Pri izvajanju ONPP pa se kaže pomen medsebojnega usklajevanja potreb in interesov, transparentnega pretoka informacij med regijo in PT/OU ter sposobnosti realnega načrtovanja in zaveze pri izpolnitvi rokov. Glede na ugotovljeno stanje izvajanja se ONPP SAŠA v času priprave poročila o vrednotenju nahaja v kritičnem obdobju, ki bo definiralo njegovo uspešnost ali neuspešnost.

Strateški cilj 1 – Pravični energetske prehod SAŠA regije

Pravični energetske prehod v okviru ONPP temelji na preobrazbi sistema daljinskega ogrevanja na OVE vire in ohranitvi energetske lokacije v Šaleški dolini s preходом na zelene tehnologije proizvodnje energije, kar je pomembno tudi v nacionalnem kontekstu. Zastavljeni ukrepi ONPP so ambiciozni, njihova izvedljivost kompleksna in zato tudi bolj tvegana. V celotni razdelitvi EU sredstev (vključno s sredstvi DRR v okviru SC3) predstavljajo ukrepi vlagatelja HSE 25,5 %, ključna naložba PSE Družmirje (15,4 % vseh sredstev) pa je zaradi potrebnega predhodnega umeščanja v prostor ocenjena kot najbolj tvegana.

Priporočilo S1: Vlagatelj HSE in PT MOPE naj pospešita pripravo projektov PSE Družmirje in PSU Velenje. To pomeni, da:

- PT MOPE naj takoj pristopi k izdelavi Programa spodbud, ki ga mora pripraviti v skladu s členom 140 (4) Energetskega zakona (Ez-2) in ga sprejme najkasneje do 30. 6. 2025.

- HSE in MOV naj najkasneje do konca junija 2025 dogovorita način in pogoje sodelovanja za izgradnjo PSU Velenje in pristopita k spremembi OPPN⁷.
- HSE naj okrepi komuniciranje s predstavniki civilne iniciative, lokalnih skupnosti in lokalno javnostjo s ciljem boljšega razumevanja načrtovanih naložb v lokalnem okolju.
- HSE naj z lokalno skupnostjo skupaj preuči modele, ki bi lokalnemu prebivalstvu omogočale koristi zelenega prehoda.
- PT MOPE naj redna spremlja napredek pri pripravi projektov in o tem redno obvešča OU.

Priporočilo S2: PT MOPE in OU naj z deležniki v regiji preučita možne alternativne scenarije v okviru SC1, če bi se izkazalo, da je izvedba PSE Družmirje ali PSU Velenje resno ogrožena. Če v letu 2026 DPN še ne bo sprejet, se pristopi k izvedbi identificiranih alternativnih scenarijev. Odločitev naj se sprejme najkasneje do 30. 9. 2026.

Če fazni pristop ali alternativni scenarij(i) znotraj SC1 niso izvedljivi, naj se sredstva prenesejo na druge strateške cilje ONPP SAŠA.

Priporočilo S3: PT MOPE naj ponovno preuči vsebino kazalnika RCO38 in ciljno vrednost kazalnikov ter metodologijo za izračun ciljnih vrednosti RCO38 in RCR01. V primeru, da se RCO38 ne izkaže kot primeren kazalnik učinka, naj se opredeli specifični kazalnik ONPP SAŠA. EK naj predlaga spremembo Programa EKP 2021-2027 z utemeljitvijo novih ciljnih vrednosti in eventuelnega predloga novega kazalnika.

Strateški cilj 2 – Zaposlitve in veščine za ustreznost in zadostnost usposobljenih delavcev v smeri zelene preobrazbe

Vlaganja neposredno v človeške vire so v okviru ONPP SAŠA bistveno manjša v primerjavi z drugimi ukrepi pravičnega prehoda. Večje potrebe je pričakovati v prihodnjem obdobju v procesu postopnega zapiranja PV. Za uspešno izvedbo v okviru SC2 predlagamo:

Priporočilo S4: Takojšnja objava JR za Obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja. To je ključno zlasti zaradi naslednjih vidikov:

- načrtovanje kadrov pri prijaviteljih v sektorju vzgoje in izobraževanja,
- zagotovitev časa za vzpostavitev učinkovite koordinacijske strukture za izvajanje projekta, pri katerem se pričakuje večje število sodelujočih partnerjev.

Priporočilo S5: Takojšen zagon Programa znanje in veščine za vse SAŠA. ZRSZ naj dogovori podrobnosti izvajanja programa z relevantnimi regijskimi deležniki (vključno s sindikati). Vzpostavi naj se redna koordinacija za podporo izvedbi programa.

Priporočilo S6: ZRSZ in PT MDDSZ naj po letu dni izvajanja preučita stanje in po potrebi prilagodita kazalnike učinka in ciljne vrednosti na realne vrednosti. Če potrebno, naj se primarni

⁷ Časovnica je tudi v tem primeru tvegana in bi morala v največji meri vključevati sočasno pripravo podlag za pridobitev GD ter vlogo za predhodno oceno vplivov na okolje in pripravo javnega naročila.

cilj ONPP - dvig kompetenc v smeri zelene preobrazbe razširi na področje drugih deficitarnih poklicev prepoznanih v regiji SAŠA, cilji ONPP pa ustrezno dopolnijo.

Strateški cilj 3 – Trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj

Priporočilo S7: Čimprejšnja objava in izvedba JR za inkubatorje v SAŠA regiji.

Priporočilo S8: Čimprejšnja objava JR za produktivne naložbe.

PT MGTŠ/ IT SPIRIT Slovenija naj pri pripravi JR razpisa prilagodi pogoje razpisa potrebam in zmožnostim različnih tipov ciljnih skupin, kot so MSP, mlada podjetja (start-up), velika podjetja. Če se v regiji identificira potencial za ustvarjanje delovnih mest z manjšimi produktivnimi naložbami, naj se razmisli o prilagoditvi spodnjega praga vrednosti produktivnih naložb. Zagotovi se naj pregledno komuniciranje sprememb JR glede na predhodno razveljavljenega.

V luči čimprejšnjega črpanja in omogočanja podpore prijaviteljem, ki so aktivno pristopili k naložbam skladno z JR, naj PT MGTŠ preuči možnost, da se podjetjem, ki so bila prijavljena na razveljavljeni razpis, kot upravičena štejejo tudi vlaganja, ki so jih izvedli po oddaji vloge na razveljavljeni razpis.

V primeru vključenosti izvajalskega organa, je potrebno natančneje opredeliti način komuniciranja in izmenjave informacij, da lahko CPP okrepi aktivnosti pravočasnega informiranja potencialnih prijaviteljev o JR v regiji.

Priporočilo S9: Čimprejšnja objava JR za RRI in DP projekte.

PT MGTŠ/ARIS naj zagotovi dovolj časa za pripravo vlog prijaviteljev (najmanj 60 dni od objave JR, oziroma primerno več, če bo objava v začetku poletja) in pregledne informacije o značilnosti posameznih vrst projektov.

Priporočilo S10: Zaradi zagotavljanja transparentnosti in učinkovitega pretoka informacij naj CPP informira regionalne deležnike oz. potencialne prijavitelje pred objavo JR v skladu z dogovorom s PT MGTŠ/IT ARIS. CPP naj pri aktivnostih obveščanja, informiranja in eventuelne podpore pri pripravi projektov spodbudi potencialne prijavitelje h kakovostni pripravi vlog, da se tako zmanjša potreba za pozive k dopolnitvam in skrajša časovnica pregleda in izbora operacij.

5.2 USTREZNOST IZVAJANJA ONPP SAŠA

ODGOVORI NA VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

1. Ali razpisani JR/programi odgovarjajo na prepoznane potrebe ciljnih skupin v premogovni regiji?

Uvodoma ocenjujemo, da strateški cilji ONPP SAŠA in predlagane aktivnosti oz. ukrepi ONPP v veliki meri ustrezajo potrebam ciljnih skupin premogovne regije. Spremembe konteksta izvajanja ONPP SAŠA od začetka priprave nekatere potrebe še dodatno potrjujejo. Razpisani JR prav tako v veliki meri odgovarjajo na potrebe ciljnih skupin. Ocena ustreznosti je otežena za področja, kjer so

razpisi bili razveljavljeni ali ukrepi še niso v izvajanju pri upravičencih. Kažejo pa se nekatere specifične potrebe in tudi ciljne skupine, ki do sedaj niso bile naslovljene ali vsaj ne v zadostni meri.

Ukrepi na področju SC1 – Pravični energetski prehod potrjujejo relevantnost izvedbe za ciljne skupine. Čeprav ukrepi še niso v izvajanju, podajamo odgovor glede pričakovane ustreznosti na osnovi informacij pridobljenih tekom analitične faze vrednotenja.

Zakon o prehodnem financiranju pospešenega in pravičnega izstopa iz premoga, ki je bil sprejet konec leta 2024, do konca aprila 2027 omogoča financiranje JGS zagotavljanja toplote za daljinsko ogrevanje v občinah Velenje in Šoštanj. To dodatno potrjuje potrebo po čimprejšnji prenovi sistema daljinskega ogrevanja za povečanje učinkovitosti in zanesljivo oskrbo prebivalstvo in drugih subjektov, ki so ali bodo priključeni na sistem. Enako relevantna sta zagotavljanje ogrevanja/hlada in proizvodnja električne energije iz OVE virov. Z vidika potreb ciljnih skupin v ukrepih za dvig proizvodne zmogljivosti električne energije iz OVE vlagatelja HSE v času vrednotenja ostajajo še nedorečene rešitve za zagotavljanje dodatne koristi za lokalno prebivalstvo. ONPP izpostavlja tako zmanjšanje energetske revščine kot podporo ukrepom energetskih skupnosti državljanov, ki z načrtovanimi ukrepi ne bodo neposredno naslovljeni.

Ukrepi hkrati tudi prispevajo v smislu ohranjanja energetske lokacije v regiji SAŠA in s tem odgovarjajo tudi na širši nacionalni interes zelenega prehoda.

Ukrepa v okviru **SC2 - zaposlitve in veščine za ustreznost in zadostnost usposobljenih delavcev v smeri zelene preobrazbe** se prav tako še ne izvajata in ocena temelji na osnovi pridobljenih podatkov in informacij.

JR za obogateno izvajanje kakovostnega in dostopnega učenja ter uvajanja krožnih vsebin v vzgojno izobraževalne zavode SAŠA bo predvidoma odgovarjal na potrebe ciljnih skupin strokovnih delavcev in šolajočih se na izbranih področjih. Zaradi nepoznavanja podrobnosti JR in stanja potreb v regiji nadaljnje ocene ni mogoče podati.

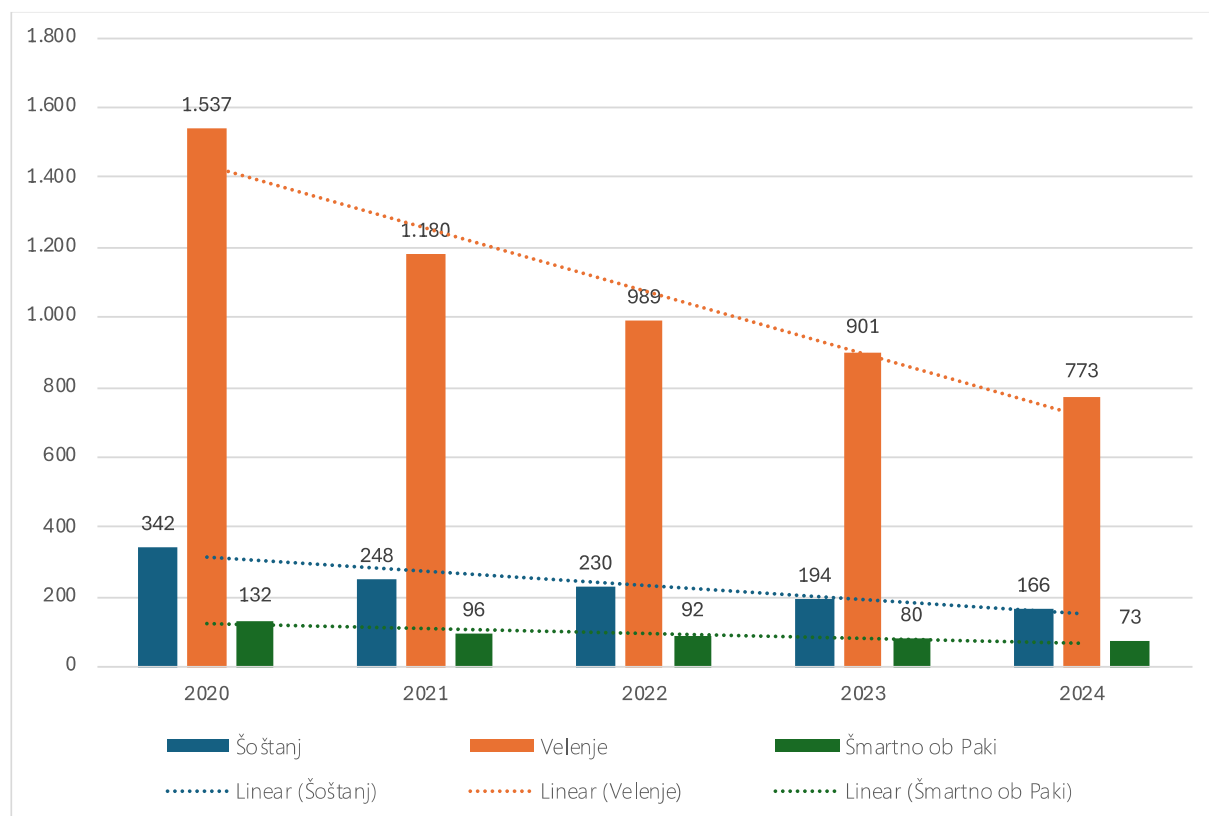
Program zaposlitve in veščine za vse SAŠA je tekom priprave veliko usklajevanja posvetil definiranju ciljne skupine, tudi v luči razpoložljivih sredstev, ki so bila v primerjavi s prvotnimi predlogi v okviru priprave ONPP zmanjšana. Tako je primarna osredotočenost na potrebe iskalcev zaposlitve, ki jim grozi izguba zaposlitve, povsem ustrezna. Ukrep se je zožil na ciljno skupino znotraj podjetij skupine PV in TEŠ (skupno 5 podjetij), ne vključuje pa ciljne skupine v podjetjih, ki so pri svojem poslovanju močno odvisna od delovanja teh dveh sistemov. Ustrezno je omogočena vključitev iskalcev zaposlitve, ki izhajajo in premogovništva in so že brezposelne osebe, registrirane pri ZRSZ (okoli 40 oseb). Deležniki v regiji so na podlagi ogleda tujih praks prepoznali ciljne skupine, kot so družinski člani družin rudarjev, ki bodo zaradi izgube socialne varnosti morda primorani iskati (drugo) zaposlitev ali samozaposlitev, vendar dejanskih potreb in potencialov danes v regiji še ni analiziranih in jih ne poznamo.

Obstoječi ukrep, kjer bodo informiranju in motiviranju ter svetovanju sledila formalna in neformalna izobraževanja ter usposabljanja, prekvalifikacije in dokvalifikacije, je usmerjen na krepitev kompetenc oz. usposobljenosti ciljne skupine za novo karierno pot. Ukrep ne vključuje finančnih oblik pomoči, kot so npr. podpora za samozaposlitev oz. zagon podjetja ali dodatna

podpora podjetjem, ki bi zaposlile invalidno osebo iz ciljne skupine, npr. za prilagoditev delovnega mesta, uvajanje v delo ipd. Potenciali ciljne skupine za prezaposlitev ali samozaposlitev morda ne bodo v celoti izkoriščeni, zato je smiselno iskati sinergije v luči obstoječih ukrepov ESS+ in drugih virov ter aktivnosti podpornega okolja.

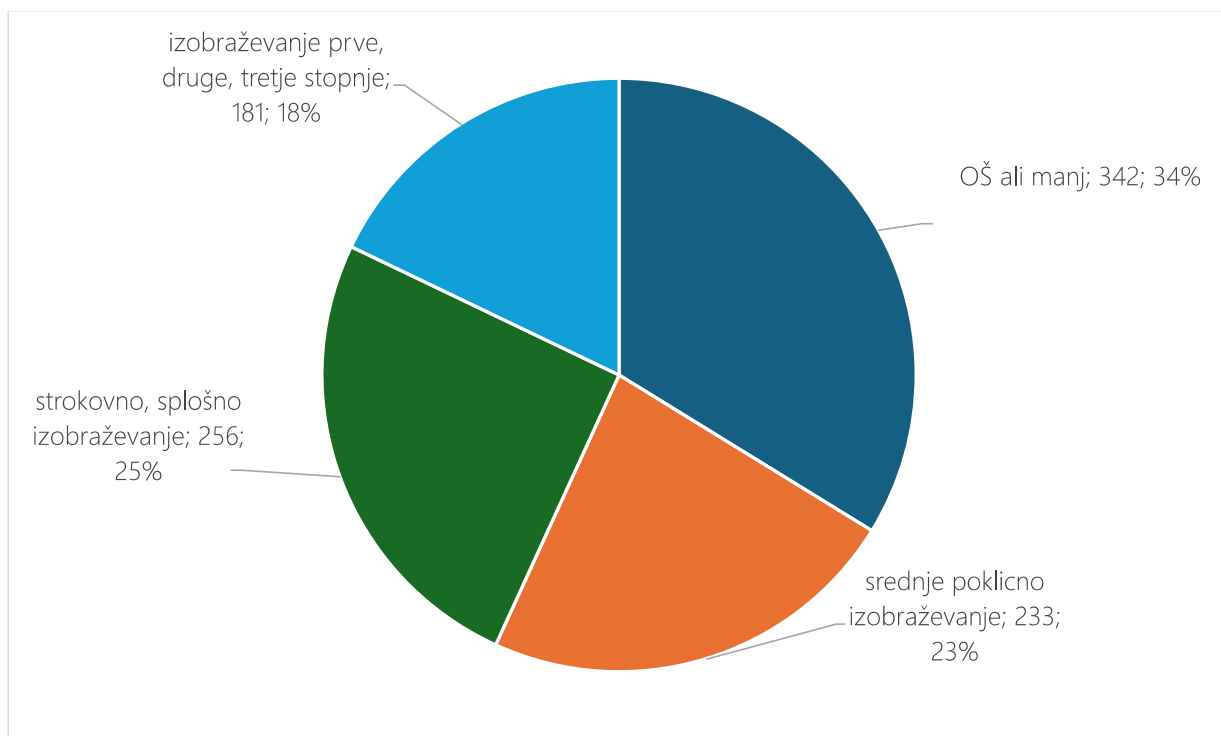
Sicer pa se je tako širše v Sloveniji tudi v SAŠA regiji precej zmanjšala brezposelnost v primerjavi s časom priprave ONPP (

Graf 3, Graf 4). V strukturi brezposelnih ožjega vplivnega območja (december 2024) izstopa visok delež (34 %) oseb z nizko stopnjo izobrazbe, 23 % je brezposelnih oseb starih do 29 let in 27 % starih 55 let ali več. Glede na čas trajanja brezposelnosti je bilo 36 % oseb brezposelnih 12 ali več mesecev, 14 % pa je brez zaposlitve že 36 mesecev ali več. Podatki o dolgotrajno brezposelnih nakazujejo skupino težje zaposljivih oseb, še zlasti, če so povezani z invalidnostjo. Ti imajo pričakovano manjše možnosti na trgu dela. Ciljna skupina brezposelnih oseb danes ni neposredno povezana s premogovništvom oz. le v zelo majhnem delu, širše gledano pa gre za ranljivo skupino, ki je pravični prehod v prihodnje ne bi smel povsem zaobiti v smislu komplementarnosti obstoječim nacionalnim ukrepom. Četudi je prehod v zelene poklice ali poklice z višjo dodano vrednostjo zanje vprašljiv ali pot dolgotrajnejša, pa lahko vsaj deloma zapolni potrebe po kadrih v drugih dejavnostih in pri tem temelji na bolj prilagojenih pristopih in potrebah diverzifikacije gospodarstva.

Vir: ZRSZ, 2025

Graf 3: Število registriranih brezposelnih na ožjem vplivnem območju premogovne regije SAŠA v obdobju 2020-2024

Vir: ZRSZ, 2025

Graf 4: Izobrazbena struktura registriranih brezposelnih oseb na ožjem vplivnem območju regije SAŠA, december 2024

SC3 – Trajnosten, prožen in raznolik gospodarski razvoj predvideva kombinacijo ukrepov, ki so namenjeni ciljnim skupinam MSP, novonastalim podjetjem in tudi velikim podjetjem v SAŠA regiji, prav tako pa tudi krepitvi RR infrastrukture.

Javni razpis za sofinanciranje revitalizacije obstoječih in razširitve ter izgradnje novih poslovnih con na območjih, ki so degradirana kot posledica rudarjenja premoga, je naslovil potrebe gospodarstva kot širše skupnosti tudi v smislu racionalne rabe prostora. Rezultati JR, ki omogočajo ureditev manjše poslovne cone Pesje vzhod v občini Velenje, tako ne bodo neposredno naslovili potreb občin na ožjem vplivnem območju ONPP. Prostor za gospodarske dejavnosti širšega in ožjega območja bo predvidoma ostal nezadostno pokrita potreba, še zlasti v luči trajajoče poplavne ogroženosti in zasedenosti obstoječih con. Potreba je glede na omejitve le v manjši meri rešljiva v okviru SPP.

JR za sofinanciranje projektov izgradnje ekonomsko-poslovne infrastrukture (podjetniških inkubatorjev) je bil za SAŠA regijo razveljavljen decembra 2024 in nato ponovljen v začetku aprila 2025. Podrobnejše analize potreb po inkubatorjih v regiji niso dostopne, zato razen splošne skladnosti s potrebami, opredeljenimi v ONPP, ustreznosti ukrepa za ciljno skupino ne moremo oceniti. Vzpostavitev podpornega okolja za start-up kot scale-up podjetja se zdi smiselna v luči diverzifikacije gospodarstva in priložnosti zadržanja ali privabljanja mladega in podjetnega kadra. Poleg ustrezne infrastrukture, ki bo hkrati prispevala k revitalizaciji območij degradiranih zaradi premogovništva, bo nujno zagotavljanje ustreznih storitev inkubatorjev in komplementarnosti z obstoječimi ukrepi, ki so ali bodo na voljo (Inkubator SAŠA d.o.o., program PONI, pričakovana podpora mladim podjetnikom začetnikom in podjetnicam začetnicam v specifičnega cilja

Programa EKP 20021-2027 1.3 *Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest, med drugim tudi s produktivnimi naložbami*).

JR za produktivne naložbe v okviru SPP je bil februarja 2025 razveljavljen, v pripravi je nov JR. Produktivne naložbe so se glede na velik interes gospodarstva v regiji SAŠA pokazale za ustrezen ukrep. Glede na pogoje prvega JR pa ni bila pokrita ciljna skupina manjših podjetij, ki bi bila sposobna izvesti manjše naložbe in prav tako prispevati k razvoju novega delovnega mesta. Glede na rezultate razveljavljenega razpisa ni bilo veliko možnosti podpreti podjetij širšega vplivnega območja.

2. Ali so razpisani JR/programi skladni s pričakovanji deležnikov v premogovni regiji?

Ob sicer nizki stopnji izvajanja ukrepov v času vrednotenja ocenjujemo, da so objavljeni javni razpisi pretežno skladni s pričakovanji deležnikov v premogovni regiji zlasti glede ciljev in pričakovanih rezultatov razpisov, glede pogojev in načinov izvedbe pa so nekatera pričakovanja deležnikov premogovne regije SAŠA deloma neskladna z razpisanimi oz. tudi ukrepi v pripravi.

Pri oceni uspešnosti izvajanja ONPP ter pozitivnih vidikov sodelovanja med deležniki v regiji in PT je izpostavljen pomen procesa usklajevanja pred samo zahtevo po izdaji mnenja s strani razvojne institucije. Z vidika pričakovanj deležnikov glede izvedbe ukrepa so se posamezna neskladja pokazala pri nekaj ukrepih.

Izvedba ukrepov v okviru SC1 je načeloma sprejeta pri deležnikih v regiji. Neskladja obstajajo glede izvedbe PSE Družmirje, ki mu odkrito nasprotujeta civilni iniciativi, po drugi strani pa je opazno pomankanje konsenza za opredelitev rešitev 2. faze daljinskega ogrevanja.

Pri pripravi **JR za produktivne naložbe** so deležniki v regiji, predstavniki gospodarstva in lokalne skupnosti ter razvojna institucija/CPP pričakovali, da bo ukrep upošteval tudi potrebe in potencial podjetij, ki bi lahko izvedla produktivne naložbe v manjši vrednosti od predpisane v JR. Predstavniki gospodarstva so opozorili tudi na možnost alternative dragim bančnim garancijam.

Manjše lokalne skupnosti, zlasti Šmartno ob Paki, se pri vzpostavljanju infrastrukture srečujejo z izzivi izpolnjevanja pogoja, da se poslovne cone lahko gradijo le na območjih, ki so degradirana zaradi premogovništva, medtem ko je primarni namen v okviru SC3 omogočiti potrebno infrastrukturo za diverzifikacijo gospodarstva. Pri tem je treba omeniti jasno stališče EK, ki ni naklonjena financiranju PC iz SPP in je zato slednje mogoče le, če gre hkrati za prenovo degradiranih površin.

Neskladje s pričakovanji deležnikov v regiji se je pokazalo glede izvedbe Centra prihodnosti v stari elektrarni, ki je prvoto opredeljeval prostor za dodatne vsebine, ki jih ni bilo možno umestiti v **JR za podjetniške inkubatorje** (kasneje tudi razveljavljen). Ob pripravi ukrepa se je izkazalo, da ostajajo neizpolnjena pričakovanja nevladnega sektorja, ki je v času priprave vsebin za prenovljen objekt kulturne dediščine izrazil potrebo po prostorih za vzpostavitev inkubatorja za NVO.

Neskladja glede pričakovanj deležnikov v regiji so se pokazala tudi tekom priprave **Programa znanje in veščine za vse** glede definiranja ciljne skupine (glej prejšnje vprašanje), predvsem pa je razhajanje med deležniki in PT prepoznano glede pričakovane komplementarnosti ukrepa SPP že

obstoječim ukrepom, ki jih vlagatelj ZRSZ izvaja kot redni ukrep in potrebi po boljši prilagoditvi ukrepa v okviru SPP zaposlenim, ki jim grozi izguba zaposlitve.

UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Iz vrednotenja uspešnosti ustreznosti ukrepov glede na potrebe ciljnih skupin in pričakovanja deležnikov v premogovni regiji SAŠA ugotavljamo, da so v osnovi tako javni razpisi kot program in druge NPO v veliki meri ustrezni in naslavlja potrebe, ki bodo vodile do pričakovanih ciljev in rezultatov ONPP. Neskladja obstajajo glede vključenosti nekaterih ciljnih skupin, podprtih vsebin oz. načinu izvajanja, deloma pa tudi glede vstopnih pogojev za vključitev v ukrep. Pri izvedbi obstoječega ONPP je nekatera neskladja deloma še možno odpraviti, druga pa je smiselno upoštevati v prihodnjem obdobju izvajanja SPP oz. jih upoštevati v okviru zakonov o zapiranju PV in razvojnem prestrukturiranju regije.

Strateški cilj 1 – Pravični energetske prehod SAŠA regije

V osnovi so predvideni ukrepi SC1 ustrezni, prepoznane potrebe po vključevanju OVE in ohranjanju energetske lokacije bodo relevantne tudi v prihodnje. Zagotavljanje pravičnega energetskega prehoda za skupnost in skupine prebivalstva, ki jim grozi energetska revščina, še niso povsem dorečene oz. naslovljene. Ukrepi v okviru SC1 so toliko bolj relevantni tudi zaradi sprejetega Zakona o prehodnem financiranju pospešenega in pravičnega izstopa iz premoga (ZPFPPIP), ki ureja prehodno financiranje zagotavljanja proizvodnje in dobave toplote na območju občin Velenje in Šoštanj.

Priporočilo S11: PT MOPE naj z vlagatelji HSE, lokalnimi skupnostmi in drugimi zainteresiranimi subjekti nadalje spodbuja proizvodnjo iz OVE in učinkovito rabo energije. V prihodnjem programskem obdobju naj po potrebi s podporo SPP okrepi modele za zmanjšanje energetske revščine najbolj prizadetih ciljnih skupin in možnosti za skupnostna vlaganja v proizvodnjo energije iz OVE.

Priporočilo S12: V prihodnje naj se spodbuja tudi testne in demo projekte za proizvodnjo OVE na osnovi drugih virov, kot je npr. geotermalna energija. Podpre naj se izdelavo raziskovalnih projektov za identifikacijo potenciala in študije izvedljivosti.

Strateški cilj 2 – Zaposlitve in veščine za ustreznost in zadostnost usposobljenih delavcev v smeri zelene preobrazbe

Vlaganje v človeške vire v regiji je v obstoječem ONPP v primerjavi z drugimi ukrepi razmeroma nizko in osredotočeno na ožjo ciljno skupino. Glede na uradno opredeljeno letnico izstopa iz premoga leta 2033 bodo v prihodnjem programskem obdobju (post 2027) potrebe po podpori zaposlenim, ki bodo morali iskati novo karierno pot, večje kot danes, pričakovano pa bo višja tudi motivacija za vstop v ukrep(e).

Priporočilo S13: PT MDDSZ in vlagatelj ZRSZ naj spremljata izvajanje programa. Če se ugotovi, da je ukrep privlačen za manjše število zaposlenih iz skupine PV in TEŠ kot pričakovano, naj se vključi tudi zaposlene pri njihovih kooperantih v regiji SAŠA, katerih poslovanje je visoko odvisno od povpraševanja skupine PV in TEŠ in kjer so zaposlitve ogrožene. Za tovrstno širitev je treba

predhodno pravočasno pristopiti k izdelavi analiz, ki bodo evidentirale dejanski potencial in omogočile nadaljnje načrtovanje ukrepa.

Priporočilo S14: Program naj se v čim večji meri izvaja na način, da je za osebo, ki se po animaciji in svetovanju vključi v izobraževanje, usposabljanje, dokvalifikacijo ali prekvalifikacijo na način, da bo znan njen bodoči zaposlovalec.

Priporočilo S15: Vključevanje v programe izobraževanja naj se prednostno nameni za zaposlene, ki se v ciljnih podjetjih danes še ne izobražujejo. Zgolj prenos stroška iz podjetja na SPP ne dodaja vrednosti ukrepu, temveč ustvarja t.i. mrtvo težo, saj bi se izobraževanje zaposlenemu omogočilo tudi brez podpore SPP.

Priporočilo S16: V regiji SAŠA se bodo potrebe po podpori zaposlenim, ki so/bodo izgubili službe v sektorjih, prizadetih zaradi prehoda, v prihodnje pričakovano povečale. Z deležniki naj se pristopi k izdelavi ustrezne strokovne podlage, ki bodo jasneje opredelile ciljne skupine, vključno z morebitno vključitvijo družinskih članov prizadetih zaposlenih oz. brezposelnih oseb, in njihovih potreb za lažje načrtovanje ukrepa_ov v prihodnjem programskem obdobju (post 2027). Za tiste, ki bi se odločali za samozaposlitev, naj se ukrep smiselno poveže s podpornim okoljem, ki se bo okrepilo v okviru podprtih inkubatorjev.

Priporočilo S17: Za izvajanje post 2027 naj se preuči možnost vključevanja prožnejših in inovativnih oblik animacije in aktivacije ciljnih skupin. Če potrebno, naj se zagotovi izbor izvajalcev na javnem pozivu ali javnem razpisu. Razmisli naj se o vključitvi oz. komplementarnem koriščenju drugih ukrepov (npr. podpore za samozaposlovanje, spodbude za podjetja za pre zaposlitev, mentorstvo in priučitev na delovnem mestu, dodatne spodbude za zaposlovanje invalidov idr.).

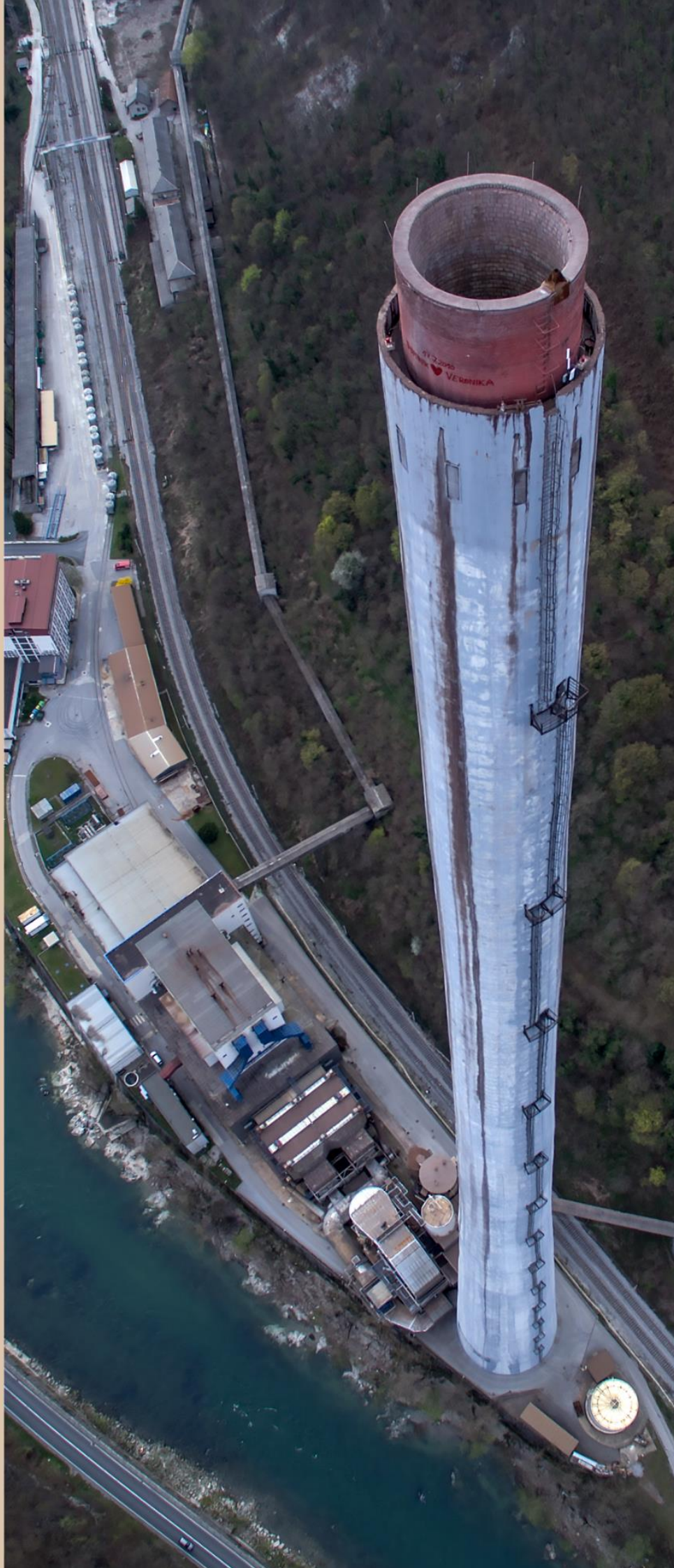
Priporočilo S18: V prihodnje naj se v okviru SPP kot potencialne upravičence upošteva tudi nevladni sektor, ki na svojem področju lahko razvije programe podpore razvoju človeških virov v regiji, zlasti ranljivih ciljnih skupin, ki potrebujejo daljši čas za aktivacijo in pripravo na vstop na trg dela. Pri tem naj se ravno tako predhodno preveri dejanske potrebe in izvedljivost.

Strateški cilj 3 – Trajnostni, prožni in raznolik gospodarski razvoj

Obstoječi javni razpisi niso v celoti pokrili podjetij MSP na območju tako z vidika zagotavljanja poslovnih površin v poslovnih conah, katerih izvedba je pogojena z revitalizacijo degradiranih območij kot tudi podpore malim podjetjem za produktivne naložbe. Z zapiranjem PV se bodo v prihodnje pričakovano odprle dodatne površine.

Priporočilo S19: Če se pokaže preostanek sredstev na drugih ciljnih, se naj v okviru ukrepa produktivne naložbe omogoči tudi naložbe manjšega obsega, ki še omogočajo ustvarjanje delovnega mesta, kar bi omogočilo vstop tudi manjšim podjetjem na celotnem območju ONPP.

6. Učinkovitost sistema izvajanja

ločeno od nalog upravljanja v okviru razvojne institucije skrbi za vzpostavljanje lokalnih partnerstev, mreženje, krepitev zmogljivosti, podporo projektom, pripravo študij, informacijsko točko idr. CPP obeh regij se operativno medsebojno usklajujeta in izvajata nekatere skupne aktivnosti.

Vzpostavitev sistema upravljanja in nadzora zahteva čas, da se vzpostavijo strukture, opredelijo postopki in izdelajo navodila in smernice za ključne korake izvajanja, vključno z novostmi, kot sta DNSH in preverjanje podnebne odpornosti. Glede na to, da je sistem sedaj vzpostavljen in ga udeleženci poznajo, večje procesne spremembe niso smiselne, saj bi jemale dragoceno dodatno energijo in čas. Bistveno pa je optimizirati delovanje obstoječe strukture ter se naučiti iz dosedanjih pozitivnih in negativnih izkušenj.

Pri izvajanju obeh ONPP tečejo številne neposredne komunikacije med udeleženci na različnih ravneh. Udeleženci, zlasti PT in IT delujejo z različno upravno zmogljivostjo in prioritetami v okviru vseh nalog. Redni koordinacijski sestanki, ki jih organizira OU, so dobra praksa in nujni, da se zagotovi sprotni pregled nad izvajanjem ONPP, izmenjajo ključne informacije, identificirajo morebitni izzivi, niso pa zadostni za dejansko povečanje učinkovitosti in uspešnosti izvajanja. Trenutno stanje izvajanja več ne dopušča prostega teka, temveč zahteva aktivno upravljanje ob ustrezni zavzetosti vseh udeležencev.

Organ upravljanja ima omejene možnosti neposrednega vplivanja na učinkovitost izvajanja postopkov pri ostalih udeležencih, smiselno pa bi bilo vzpostaviti čimbolj realno skupno časovnico in scenarije za ukrepe, ki so bili prepoznani kot najbolj tvegani in ki bi lahko vodili v izgubo sredstev, še zlasti glede finančnega mejnika za leto 2026. Časovnica naj vključuje posamezne korake za izvedbo, izvajalca ter rok.

Posredniška in izvajalska telesa so glede na stanje izvajanja v precej različnih situacijah; medtem ko pri nekaterih poteka spremljanje izvajanja operacij, se druga pripravljajo na ponovitve ali celo prvo izvedbo JR ali pa še čakajo na predložitev vlog za odločitev o podpori s strani vlagateljev. Ključna spremembe so potrebne v smeri boljšega načrtovanja in usklajevanja nalog SPP tudi v okviru drugih programov znotraj posameznega PT/IT, načrtovanju oz. razporejanju kadrov znotraj PT/IT, po potrebi angažiranju zunanje pomoči ter ciljnem komuniciranju in koordinaciji vseh vključenih v pripravo ali izvajanje posameznega ukrepa.

Razvojne institucije lahko prevzamejo aktivnejšo vlogo v regijah z vidika identifikacije morebitnih alternativnih projektov za rezervne scenarije, ki lahko služijo tudi kot pripravljeni projekti za prihodnje programsko obdobje in vključitev v regionalne razvojne programe. Po potrebi lahko CPP okrepijo podporo potencialnim prijaviteljem pri pripravi oz. upravičencem pri izvedbi operacij, če se opazi pomanjkanje upravnih zmogljivosti. Z učinkovitejšim pretokom informacij med PT in CPP se lahko krepí tudi vloga informacijske točke.

Pripravljalci vlog za odločitev o podpri in relevantni deležniki, ki še niso bili predloženi PT, bi morali v prvi vrsti pospešiti odločanje glede odprtih vprašanj in oceniti, kaj je realno izvedljivo v pričakovanem obdobju ter to ustrezno in iskreno komunicirati z OU, PT in razvojno institucijo.

2. S kakšnimi izzivi se srečujejo upravičenci pri izvedbi operacij?

Na presečni datum 21. 3. 2025 so le trije upravičenci imeli podpisano pogodbo o sofinanciranju v okviru izvajanja SC2 ONPP Zasavje, po eden v vsaki regiji pa je imel sklep o izboru z odložnimi pogoji za izgradnjo poslovne cone. Med ključnimi izzivi se kažejo predvsem dolgotrajni postopki za pridobitev gradbenih dovoljenj in negotovi postopki javnega naročanja.

Na osnovi analize stanja izvajanja in intervjujev z upravičenci je bilo izpostavljenih nekaj izzivov, s katerimi se ti srečujejo:

- Dolgotrajni postopki za pridobitev gradbenega dovoljenja: izziv se je pojavil predvsem pri lokalnih skupnostih, ki so prejela sklepe o izboru in so morajo v času 6 oz. 8 mesecev od oddaje vloge predložiti pravnomočno gradbeno dovoljenje. Razlogi so različni, težave s pridobivanjem soglasij, služnosti, dolgotrajnimi postopki NUP, med drugim tudi zaradi nezadostnih upravnih zmogljivosti.
- Postopki javnega naročanja: prispele ponudbe so višje od ocenjene vrednosti, pri čemer se pojavijo težave zapiranja finančne konstrukcije, izvedba postopkov javnega naročanja z odložnim pogojem se je pokazalo tvegano za potencialnega izvajalca in upravičenca v primeru, da se postopki izbora operacij podaljšujejo (npr. ponovitev razpisa), dolgi dobavni roki za raziskovalno opremo.
- Nepredvidena dela (npr. zaradi spremembe standardov) ter večja povišanje cen materiala in storitev od predvidenih povišujejo stroške izvajanja.

Kot že navedeno, pa se ključni problem pojavlja pri projektih, pri katerih je prehodno potrebno umeščanje v prostor, zato ti s strani vlagateljev še niso bili predloženi PT.

3. Kaj in na kakšen način bi bilo smiselno izboljšati?

Treba je pravočasno pristopiti k pripravi projektov in stremeti k temu, da so ob oddaji vlog na čim višji stopnji pripravljenosti. To pa zahteva jasne usmeritve za daljše časovno obdobje, strateške (dolgoročneje) odločitve načrtovanja priprave na strani potencialnih upravičencev, zadostne upravne zmogljivosti in finančna sredstva.

Izzivi pravočasne priprave projektov so prepoznani tako na strani lokalnih skupnosti kot tudi drugih vlagateljev. Zlasti manjše lokalne skupnosti se soočajo s problemom omejenih sredstev za pripravo projektov na dolgi rok ob negotovosti, ali bo do realizacije prišlo. Pogosto se zato odločajo za pripravo, ko so že dobro znani ukrepi oz. javni razpisi.

Rešitve bi bilo smiselno iskati v bolj strateškem (dolgoročnem) načrtovanju na eni ter finančni podpori za pripravo ključnih projektov.

V okviru SPP se kot dobra praksa kažejo predhodni procesi usklajevanja med PT/IT in razvojno institucijo in regionalnimi deležniki, kar omogoča boljše prepoznavanje potreb ciljne skupine. Pri tem je hkrati pomembno jasno komuniciranje omejitev tega procesa, da se zagotovi transparentnost in enak dostop do informacij za potencialne upravičence.

UGOTOVITVE IN PRIPOROČILA

Izvajanje ONPP se je pokazalo kot delno učinkovito, pri čemer so izzivi na strani vseh udeležencev izvajanja. Kompleksnost izvajanja je na eni strani povezana z nezadostno upravno zmogljivostjo, pomanjkanjem učinkovitejše komunikacije in pa izzivi tudi na strani pripravljavcev projektov. Ob tem ugotavljamo, da tudi na tem področju stanje ni enoznačno, zato ob predlogih v okviru zgornjih odgovorov na vprašanje podajamo še nekaj specifičnih priporočil.

Priporočilo U1: PT MOPE naj nadalje zagotavlja in še okrepi aktivno spremljanje stanja priprave projektov vlagatelja HSE. Zagotovi naj ustrezne zmogljivosti za preglede in usklajevanje vlog, če potrebno, tudi z vključitvijo zunanjih strokovnjakov.

Priporočilo U2: IT SPIRIT Slovenija naj zagotovi dodatne zmogljivosti za učinkovit postopek izvedbe javnega razpisa za produktivne naložbe, izbora operacij in njihovega spremljanja. Po potrebi naj za ključne preglede vlog najame zunanje strokovnjake. Vnaprej naj skupaj s PT MGTŠ in CPP obeh premogovnih regij dogovori način pretoka informacij za obveščanje potencialnih prijaviteljev o ključnih mejnikih javnega razpisa. Ob tem naj bo jasno komunicirano, da CPP niso pristojni za interpretiranje JR ali odgovore na vprašanja v zvezi z JR.

Priporočilo U3: IT ARIS naj z namenom pravočasne in kvalitetne obravnave zagotovi ustrezne kapacitete za učinkovit pregled vlog in spremljanja operacij.

Priporočilo U4: PT MVI naj zagotovi zadostne kadrovske vire za učinkovit pregled vlog in spremljanje izvajanja izbranih operacij.

Priporočilo U5: PT MVZI naj podrobno spremlja stanje izvajanja ukrepa, ki je vezan na izgradnjo inkubatorja TechHub in morebitne potrebe po podaljšanju časovnice za NPO v SAŠA regiji.

Priporočilo U6: Organ upravljanja naj skupaj s PT-ji in IT-ji izdela skupno časovnico za izvedbo nujnih nalog za pospešitev kritičnih procesov z jasno opredeljenimi roki in odgovornimi osebami. Opredelijo naj se realni/dejanski roki in če potrebno, vzpostavi 14- dnevno spremljanje napredka.

Priporočilo U7: Organ upravljanja naj za uspešno realizacijo finančnega kazalnika za leto 2026 pravočasno predlaga in uskladi potrebne spremembe PEKP 2021-2027 ter ONPP Zasavje in ONPP SAŠA.

7. Krovne ugotovitve in priporočila

V tem poglavju podajamo krovne zaključke in priporočila, ki povzemajo ugotovitve vrednotenja uspešnosti izvajanja ONPP ZASAVJE in ONPP SAŠA z vidika upravljanja prednostne naloge 10 Sklad za pravični prehod Programa EKP 2021-2027 in specifičnega cilja **JSO8.1 Omogočanje regijam in ljudem, da obravnavajo socialne, zaposlitvene, gospodarske in okoljske učinke, ki jih ima prehod na energetske in podnebne cilje Unije do leta 2030 in na podnebno nevtrarno gospodarstvo Unije do leta 2050 na podlagi Pariškega sporazuma (SPP).**

7.1 USPEŠNOST

Zaključki:

Za premogovni regiji Zasavje in SAŠA izvajanje ONPP s sredstvi SPP daje edinstveno priložnost za blažitev negativnih posledic in reševanje socialnih, gospodarskih in okoljskih izzivov prehoda na podnebno nevtrarno in krožno gospodarstvo. ONPP Zasavje je danes z vidika ukrepov, ki so v izvajanju, uspešnejši v primerjavi z ONPP SAŠA regije. Slednja se sooča z bolj kompleksnimi izzivi prehoda, ki bodo trajali več kot eno programsko obdobje.

Napredek pri izvajanju in doseganju ciljev v veliki meri zaznamuje nizka stopnja pripravljenosti projektov, ki so bili identificirani v fazi priprave obeh ONPP in okrog katerih so se oblikovali predvideni ukrepi. Gre zlasti za projekte, ki zahtevajo predhodno umeščanje v prostor, ki pa je dolgotrajno zaradi izvedbe vseh postopkov v skladu z določili EU in nacionalne zakonodaje. Ti postopki so se v večini primerov pričeli po sprejemu ONPP, kar vpliva na časovnico izvajanja načrtov.

Manjše občine imajo omejene kadrovske in finančne zmožnosti za pripravo večjih projektov in so tako omejene tudi z vidika dolgoročnega načrtovanja razvoja. V teh primerih je smiselno v podporo pri pripravi projektov vključiti regionalne razvojne institucije, večje (regionalne) projekte umestiti v regionalne razvojne programe in skrbeti za njihovo prioritarno izvedbo tudi s kombinacijo različnih virov financiranja.

Nizka stopnja pripravljenosti projektov prinaša tveganje, da se ti ne izvedejo v roku in posledično vplivajo na doseganje kazalnikov in finančno realizacijo območnih načrtov in Programa EKP 2021-2027. Dosedanje izkušnje kažejo tudi, da je v regijah malo alternativnih rešitev, če se kateri od ključnih projektov ne bi mogel izvesti.

Priporočila:

Priporočilo K1: Za prihodnje obdobje izvajanja ukrepov s podporo SPP je treba dati večjo težo realni oceni stanja pripravljenosti in izvedljivosti projektov. Zaželeno je, da se ob načrtovalcih vključijo tudi sodelavci resornih ministrstev, ki so zadolženi za izvajanje. Slednji so pomembni zaradi presoje izvedljivosti načrtovanih ukrepov in z njimi povezanih kazalnikov ter finančnih sredstev.

Priporočilo K2: Kompleksnejši projekti (ki za izvedbo predvidevajo večja partnerstva, umeščenost v prostor, pridobivanje soglasij in gradbenih dovoljenj ipd.) bi se morali začeti pripravljati že danes za njihovo pravočasno izvedbo v prihodnjem programskem obdobju. Da je pa to možno, mora EK omogočiti večjo prožnost izvajanj SPP post 2027 tako, da se omogoči faznost izvedbe

projektov in se del sredstev SPP v tekočem obdobju nameni za pripravo projektov (kot npr. project preparation facility). Na področju energetike in sanacije ter revitalizacije degradiranih zemljišč potrebe regije SAŠA presegajo obdobje izvajanja ONPP.

7.2 USTREZNOST

Zaključki:

Sklad za pravični prehod je v Sloveniji namenjen dvema premogovniima regijama, ki ju obe zaznamuje tradicija premogovništva in proizvodnje električne energije, stanje prehoda pa se bistveno razlikuje. V Zasavju je izstop iz premoga že zaključen, medtem ko SAŠA regija v opuščanje premoga šele vstopa.

S sredstvi SPP imajo premogovne regije priložnost nasloviti specifične lokalne izzive in potrebe (pravičnega) prehoda. Ne glede na različnost položaja so strateški cilji obeh ONPP zlasti v socio-ekonomskem delu podobni in tudi v izvedbi pretežno naslovljeni z istimi ukrepi (npr. JR za poslovne cone, inkubatorje, produktivne naložbe, ...), morebitne specifične regij so tako lahko naslovljene v manjši meri.

Razlika v izhodiščnem položaju premogovnih regij se najbolj kaže pri pripravi Programov znanje in veščine za vse (PT MDDSZ). Omejen nabor aktivnosti, ki jih upravičenec ZRSZ lahko ponudi v danih zakonskih okvirih, v zadostni meri ne naslavlja pričakovanj in potreb deležnikov v regiji.

Priporočila:

Priporočilo K3: V prihodnje naj se priprava ukrepov za delavce, še zaposlene ali iskalce zaposlitve, prizadete zaradi podnebnega prehoda, oblikuje tako, da se omogoči večja prožnost izvajanja tako glede vključitve različnih izvajalcev/upravičencev ukrepa, ki lahko komplementarno naslovijo potrebe, kot tudi v smislu izvedbe inovativnejših in bolj prilagojenih pristopov za posamezne ciljne skupine, še posebej najbolj ranljive, kot so npr. invalidi. Bolje naj se izkoristijo priložnosti, da se v okviru SPP išče komplementarne rešitve obstoječim nacionalnim ukrepom oz. ukrepom kohezijske politike, v primeru SAŠA regije pa še obema zakonoma o zapiranju PV in o razvojnem prestrukturiranju. Ob naslavljanju zaposlenih oseb, katerih zaposlitev je zaradi podnebnega prehoda ogrožena, naj ukrep ne vključuje prijave še zaposlene osebe v evidence zavoda za zaposlovanje kot iskalce zaposlitve. Tak korak nosi negativno konotacijo in negativno vpliva na vključenost oseb v za njih predvidene aktivnosti. Smiselna je sklenitev dogovora med podjetjem in izvajalcem ukrepa in aktivno vključitev podjetja v ukrep.

Zaključki:

Podatki o trgu dela tako v Sloveniji kot premogovnih regijah zadnja leta izkazujejo trend zmanjševanja brezposelnosti in rastoče potreb po kadrih, ki jih podjetja vse težje rešujejo. Rezultati razveljavljenega razpisa za produktivne naložbe so pokazali, da podjetja pozitivno gledajo na svoj razvoj in da v obeh regijah lahko ustvarijo precejšnje število novih delovnih mest. Slednje se vseeno lahko pokaže kot izziv, če bi ob pomanjkanju ustreznih kadrov prihajalo do prezaposlitve zaposlenih, katerih zaposlitve niso ogrožene, iz drugih podjetij v regiji, kar bi zmanjšalo učinke diverzifikacije in dejanskega ustvarjanja delovnih mest.

Priporočila:

Priporočilo K4: CPP obeh premogovnih regij naj spodbujata ustrezen pretok informacij med operacijami, ki se oz. se bodo izvajale v okviru obstoječih ukrepov ONPP. V sodelovanju z upravičenci in lokalnimi deležniki naj ponudita prostor za prepoznavanje in ustvarjanje sinergij (med zainteresiranimi podjetji, raziskovalnimi organizacijami, inkubatorji, lokalnimi skupnostmi in šolami in njihovimi strokovnimi kadri in šolajočimi, zaposlenimi, iskalci zaposlitve in institucijami trga dela), da se omogoči lažji stik med deležniki trga dela.

Priporočilo K5: V prihodnje naj se v okviru podpore SPP dodatno okrepijo ukrepi, ki bodo pripomogli k zadrževanju mladih v regiji, in s tem zgodnje prepoznavanje priložnosti za zaposlovanje mladih na lokalnem trgu dela v zelenih poklicih in poklicih z višjo dodano vrednostjo (npr. skozi krepitev RRI projektov za mlade na temo zelenega prehoda, ustvarjanju priložnosti za praktično spoznavanje zelenih delovnih mest idr.).

Skozi komplementarne ukrepe pa bodo lokalne skupnosti še naprej morale razvijati tudi ustrezno kakovost storitev in dostopnost stanovanj.

Zaključki:

V okviru Prednostne naloge 10 in SC JSO8.1 so opredeljeni upravičenci podjetja, zadruge, javni zavodi (VIZ, javni raziskovalni zavodi, ZRSZ), institucije podpornega okolja, regionalna razvojna partnerstva, neprofitne organizacije in lokalne skupnosti na območjih, opredeljenih v območnih načrtih. V času priprave ONPP so bili v obeh premogovnih regijah aktivno vključeni predstavniki nevladnega sektorja, v sami izvedbi ukrepov pa njihovi potenciali še niso prepoznani.

Priporočila:

Priporočilo K6: V luči prihodnjega izvajanja SPP naj deležniki v regiji vključijo tudi razvojne potenciale nevladnega sektorja, zlasti na področjih, ki so povezane s socialnimi cilji in družbenimi inovacijami, krepitvi socialne ekonomije in drugih oblikah, kjer lahko tudi nevladni sektor krepí pravični prehod.

Zaključki:

V obeh regijah obstaja interes po ohranitvi energetske lokacije, prav tako obstajajo območja, ki so zaradi pretekle dejavnosti degradirana. V regiji SAŠA se bo z izhodom iz premoga nekatere danes še aktivne lokacije sprostile za nove namene.

Priporočila:

Priporočilo K7: V luči alternativnih scenarijev za obstoječa programa ONPP ali priprave prihodnjih programov (bodisi v okviru SPP) naj se preuči pripravljenost projektov na področju trajnostnega turizma, ki bi temeljila na bogati premogovni dediščini območij.

Priporočilo K8: Na področju pridobivanja energije iz OVE naj se v luči racionalne rabe prostora in večjih učinkov za lokalno skupnost preuči možnost postavitve SE na večje objekte (javne

institucije, večstanovanjska poslopja, idr.), kjer investitor nato bodisi z mesečno rento, bodisi z energijo izplačuje nadomestilo za uporabo streh objektov, ter razvoj energetskih skupnosti.

Priporočilo K9: Za morebitno podporo revitalizaciji površin, ki se bodo sprostile po prenehanju delovanja PV oz. so v Zasavju še razpoložljiva, naj se lastniki in lokalna skupnost pravočasno začnejo dogovarjati o potencialnih rešitvah za novo namensko rabo in pripravo projektov.

7.3 UČINKOVITOST

Zaključki:

Nizka stopnja pripravljenosti projektov ter razveljavitev JR za produktivne naložbe in inkubatorje za SAŠA regijo podaljšujejo časovnico izvajanja in posledično tudi kasnejše črpanje sredstev od načrtovanega. Če je organ upravljanja do sedaj še lahko dokaj uspešno načrtoval finančno upravljanje SPP, se negotovost glede izpolnitve načrtovanega mejnika za leto 2026 povečuje.

Sredstva SPP so na podlagi Uredbe SPP (3. in 4. člen) delno sredstva VFO EKP in NextGeneration. Za zagotovitev uspešne realizacije v okviru vira Instrument evropske unije za okrevanje (za SI: 139,8 mio EUR) tako velja določba 9. točke 3. člena Uredbe (EU) 2020/2094 za vzpostavitev instrumenta EU za okrevanje v podporo okrevanja po krizi zaradi COVID-19. Da bi zadostili tej določbi, je organ upravljanja javne razpise, pripravljene 2023 in 2024, usmerjal v opredelitev obdobja upravičenosti izdatkov najpozneje do oktobra 2026.

29. 2. 2024 je bila objavljena Uredba (EU) 2024/795 Evropskega parlamenta in sveta o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP), s katero so se, med drugim, dopolnili tudi nekateri členi Uredbe 2021/1056 o vzpostavitvi SPP. Tako novi odstavek v 10. členu SPP uredbe tako določa, da Komisija izplača 30 % dodeljenih sredstev SPP kot enkratno predfinanciranje iz člena 90(1) (2) Uredbe (EU) 2021/1060. Na tej podlagi je bil v državni proračun že prejelto predplačilo v vrednosti 77.617.363 EUR (30 % od 258.724.543 EUR). S tem Uredba STEP pomembno vpliva na doseganje načela n+3 v okviru izvajanja Programa EKP 2021-2027, prav tako pa na doseganje finančnega mejnika za SPP za leto 2026.

Za zagotovitev doseganja finančnega mejnika 2026 je potrebno za 62,2 mio EUR realiziranih in certificiranih izdatkov na operacijah, za katere bodo do 31. 12. 2026 že izvršena povračila iz proračuna EU državi članici. To pomeni, da morajo biti zahtevki upravičencev izstavljeni najkasneje do 30. 9. 2026.

Organ upravljanja tako upravičeno od posredniških teles zahteva učinkovitejše dodeljevanje sredstev na operacije, ki bi lahko ustvarilo hitro črpanje.

Priporočila:

Priporočilo K10: Ob priporočilih, ki so vezana na pospešeno izvajanje ukrepov posameznih posredniških in izvajalskih teles, morata OU in PT/IT ob podpisih pogodb o sofinanciranju natančno načrtovati in spremljati finančno izvajanje operacij in predvideni učinek na črpanje do 30. 9. 2026.

Priporočilo K11: Regionalna razvojna institucija in CPP naj v obeh regijah nadaljujeta z identifikacijo projektov, ki so izvedljivi v tem ali prihodnjem obdobju.

Organ upravljanja naj do konca leta 2025 v primeru, da se pri posameznih ukrepih pojavijo težave, ki bi lahko ogrozile črpanje sredstev do konca perspektive, s PT in regijsko institucijo posvetuje in izbere alternativne scenarije.

V skrajnem primeru, ko so izčrpane vse druge možnosti porabe sredstev znotraj posameznega ONPP in se ugotovi, da pripravljenih projektov za takojšno izvedbo v eni regiji ni, v drugi pa so identificirani, lahko odloča tudi o prenosu sredstev SPP med regijama.

Zaključki:

Pristop izvajanja prednostne naloge 10 Sklad za pravični prehod in obeh ONPP odlikava način programiranja evropske kohezijske politike. Program EKP 2021-2027 vključuje 10 prednostnih nalog, naloge izvajanja posredniškega telesa so skladno s pristojnostmi po nacionalni zakonodaji prenešene na 14 ministrstev in 1 združenje. ONPP obeh premogovnih regij vključujeta 3-4 ključna področja prehoda, glede na pristojnost pa vseeno naslavljata področja več resornih ministrstev. Izvajanje, ki poteka preko šestih posredniških teles in dveh izvajalskih teles, ki so odgovorni za upravljanje dodeljenih sredstev, je zahtevno zlasti za organ upravljanja.

Z vidika prožnosti pri izvedbi ukrepov se kaže, da je združevanje sredstev dveh posredniških teles za podporo posameznemu ukrepu težko izvedljivo. Tudi operacije, ki bi omogočala izvedbo s podporo iz dveh skladov in zagotavljanje komplementarnosti pri izvedbi Programa EKP 2021-2027, niso izvedljive zaradi sistema poročanja. Vse to deloma ovira izvajanje in doseganje sinergij.

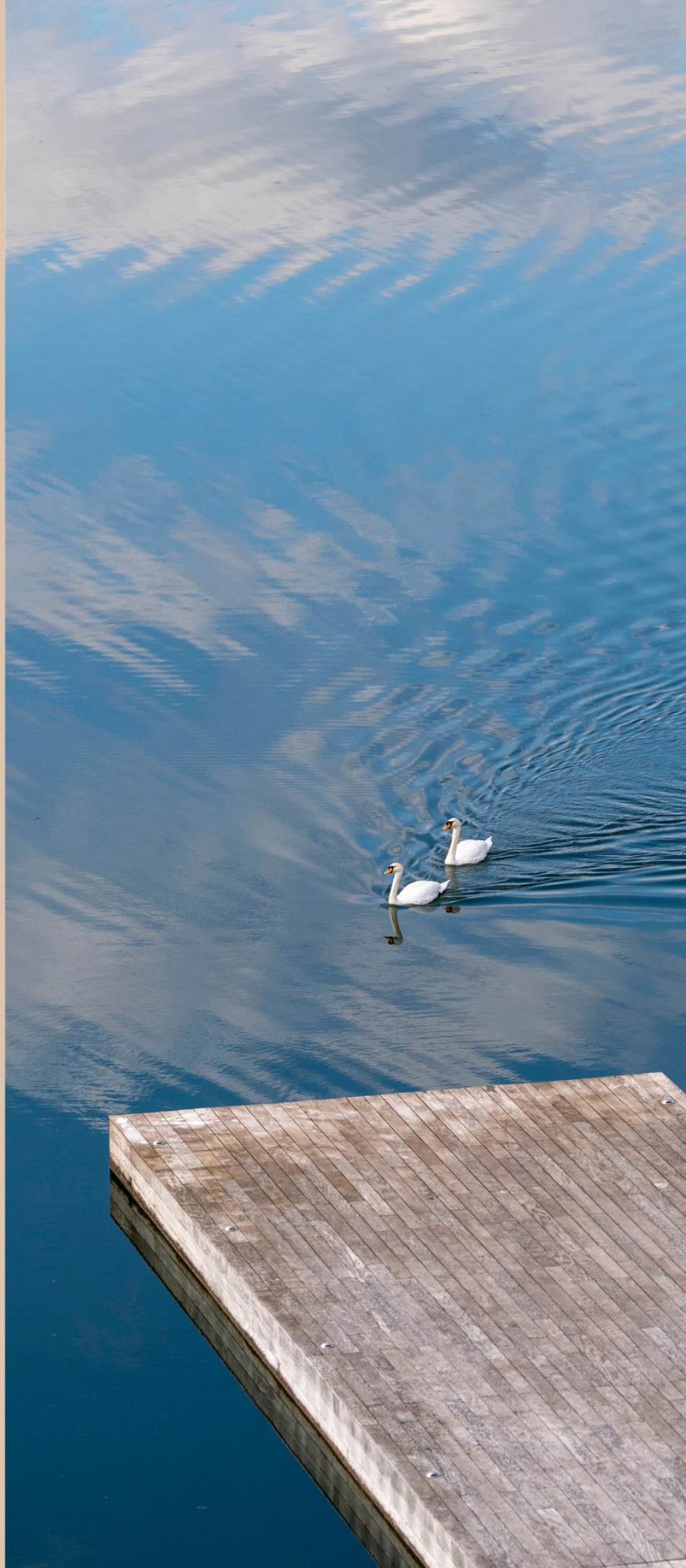
Poenostavitve v smeri prenosa izvajanja nekaterih ukrepov na razvojne institucije v regiji niso bile analizirane, omejujoči dejavniki pa so v prvi vrsti zagotavljanja strokovnih kompetenc za tako raznolika področja ukrepov, upravnih zmogljivosti, težave bi lahko nastopile pri zagotavljanju neodvisnosti funkcij, večja so tveganja tudi glede konflikta interesov.

Priporočila:

Priporočilo K12: Pri pripravi programskih dokumentov prihodnje programske perspektive (bodisi SPP 2.0, EKP, idr.) naj organ upravljanja stremi k vitkejši strukturi izvajanja z manj posredniškimi telesi. Pri oblikovanju programov za naslavljanje prepoznanih potreb regij naj se izhaja iz izvedljivih projektov. Izogiba naj se delitvi sredstev med resorji na način, da vsak nekaj dobi, ampak da so sredstva namenjena temu, kar najbolj naslavlja regije in je v danem časovnem in finančnem okvirju tudi izvedljivo. V primeru, da bi ukrep posegal na več resornih področjih, naj se ob zmanjšanem številu posredniških teles zagotovi vključenost strokovnjakov relevantnih ministrstev v proces pred izdajo mnenj razvojnih institucij.

Politično sprejemljiv a neizvedljiv načrt regijam ne prinaša koristi, saj imajo neporabljena sredstva zaradi neizvedenih obljub večji negativni odmev kot nedodelitev ali bolj fokusirana dodelitev namenskih sredstev. Tako v premogovni regiji kot na nacionalni ravni je v prihodnji perspektivi smiselno zagotoviti večji fokus in doseganje komplementarnost izvajanja med kohezijsko politiko, SPP, v primeru SAŠA regije pa tudi z obema prihajajočima zakonoma.

8. Viri

EK, 2004: Direktiva 2004/35/ES o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0035>

EK, 2021: Performance, monitoring and evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund in 2021-2027. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/evaluation/performance2127/performance2127_sw_d.pdf

EK, 2025: Gradivo posredovano s strani predstavnikov EK.

EP, 2024: Evropski parlament, Sklad za pravični prehod. URL: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/sl/sheet/214/sklad-za-pravicni-prehod>

HSE, 2025: Projekti, PSE Družmirje. URL: <https://www.hse.si/sl/projekti/plavajoca-soncna-elektrarna-druzmirje/>

MKRR, 2024: evropskasredstva.si, Sklad za pravični prehod. URL: <https://evropskasredstva.si/sklad-za-pravicni-prehod-spp/>

MKRR, 2025: Podatki posredovani s strani MKRR v mesecih januar in februar 2025.

MZI, 2021: Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, december 2021, sprejeta januarja 2022.

Območni načrt za pravični prehod Savinjsko-Šaleške premogovne regije, različica 2.0

Območni načrt za pravični prehod Zasavske premogovne regije, različica 2.0

Opis sistema upravljanja in nadzora za izvajanje Programe evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 za cilj "naložbe za rast in delovna mesta", Organ upravljanja, različica 2.0, oktober 2023

Poročilo o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 in 2021-2027 za obdobje od januarja 2014 do konca julija 2024, MKRR, julij 2024

Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, CCI2021SI16FFPR001, različica 2.0., sklep EK 22. 11. 2024

Tehnične specifikacije JN 28/2024 za Vrednotenje uspešnosti izvajanja ONPP Zasavje in ONPP SAŠA, MKRR

Uredba EU 2021/1056 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod, 24. 7. 2021. URL: [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgiclfindmkaj/https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2021:231:FULL&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2021:231:FULL&from=EN)

Zakon o prehodnem financiranju pospešenega in pravičnega izstopa iz premoga (ZPFPPIP), Uradni list RS, št. 109/24

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2), Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-10

Zakon o urejanju trga dela (ZUTD), Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22, 59/22 – odl. US, 109/23 in 62/24 – ZUOPUE

ZRSZ OE Trbovlje 2025: Podatki o številu registriranih brezposelnih in o njihovi strukturi. Posredovano.